

Informe sobre la situació financera i de solvència

VidaCaixa a nivell consolidat

2018



Contingut

Resum	3
1. Activitat i resultats	3
2. Sistema de govern	4
3. Perfil de riscos	6
4. Valoració a efectes de solvència.....	10
5. Gestió de capital.....	13
1. Activitat i resultats	17
1.1. Activitat	17
1.2. Resultats en matèria de subscripció	20
1.3. Rendiment de les inversions	23
1.4. Resultats d'altres activitats	24
1.5. Més informació significativa	24
2. Sistema de govern	25
2.1. Sistema de govern	25
2.2. Exigències d'aptitud i honorabilitat	29
2.3. Sistema de gestió de riscos i autoavaluació de riscos i de solvència.....	31
2.4. Sistema de control intern.....	37
2.5. Funció d'auditoria interna	39
2.6. Funció actuarial	41
2.7. Externalització	41
2.8. Avaluació sobre l'adequació del sistema de govern respecte a la naturalesa, el volum i la complexitat dels riscos inherents a la seva activitat.....	42
2.9. Més informació significativa	42
3. Perfil de riscos	43
3.1. Risc de subscripció	45
3.2. Risc de mercat	48
3.3. Risc de contrapart	54
3.4. Risc de liquiditat	57
3.5. Risc operacional	58
3.6. Altres riscos significatius	60
3.7. Més informació significativa	60
4. Valoració a efectes de Solvència II	61
4.1. Valoració dels actius	62
4.2. Valoració de les provisions tècniques	66
4.3. Valoració d'altres passius.....	75
4.4. Mètodes de valoració alternatius	76

4.5. Més informació significativa	76
5. Gestió del capital	77
5.1. Fons propis.....	77
5.2. Capital de solvència obligatori i capital mínim obligatori.....	80
5.3. Ús del submòdul de risc d'accions basat en la durada en el càlcul del capital de solvència obligatori.....	81
5.4. Diferències entre la fórmula estàndard i el model intern utilitzat	81
5.5. Incompliment del capital mínim obligatori o el capital de solvència obligatori	84
5.6. Més informació significativa	84
6. Plantilles d'informació (QRTs).....	85
Annex: Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida e Pensões	

Resum

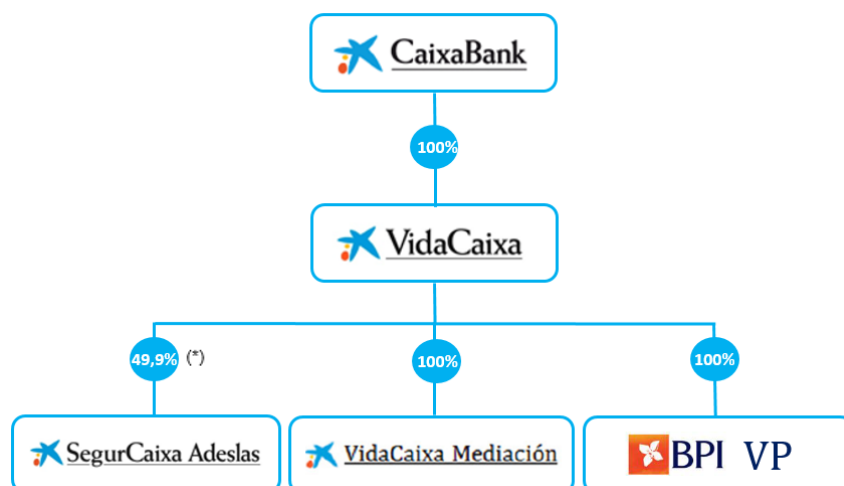
1. Activitat i resultats

VidaCaixa, SAU d'Assegurances i Reassegurances, en endavant VidaCaixa o l'entitat, és una companyia asseguradora autoritzada per a la pràctica d'operacions d'assegurances de vida i una entitat gestora de fons de pensions inscrita al Registre administratiu d'entitats asseguradores de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.

L'auditor extern de VidaCaixa és PricewaterhouseCoopers Auditores, SL.

VidaCaixa és una companyia participada al 100% pel seu accionista únic, CaixaBank, SA.

A 31 de desembre de 2018 VidaCaixa exerceix com a entitat dominant del grup assegurador de CaixaBank, el qual està compost per la mateixa VidaCaixa, el 100% de BPI Vida e Pensões - Companhia de Seguros, SA, i el 100% de VidaCaixa Mediación, Societat d'Agència d'Assegurances Vinculades, SAU. Així mateix, VidaCaixa té una participació del 49,92% a SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, entitat que opera en els rams de no vida.



(*) Hi ha un 0,08% d'accionistes minoritaris

Durant el 2017 es va formalitzar el contracte de compravenda pel qual VidaCaixa adquireix la totalitat de les accions de l'entitat BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, SA (en endavant BPI Vida).

Respecte als saldos de 2017, atès que la presa de control de BPI Vida es va produir el 29 de desembre de 2017, els resultats de les operacions d'aquesta societat des de la data d'adquisició fins al tancament de l'exercici 2017 no es van tenir en compte a efectes de consolidació en l'exercici 2017 per la seva poca rellevància en el compte de resultats. No obstant això, BPI Vida es va integrar en el balanç consolidat i es va incorporar en els càlculs de solvència de manera consolidada.

A tall d'exemple, cal fer notar que el total d'actiu del balanç econòmic de BPI Vida suposa el 5% del total de l'actiu del balanç econòmic consolidat del Grup VidaCaixa, que les provisions tècniques (BEL) de BPI Vida suposen el 7% del total de provisions tècniques (BEL) del balanç

econòmic consolidat del Grup VidaCaixa i que l'SCR individual de BPI Vida suposa el 4% del total de l'SCR del Grup VidaCaixa consolidat.

S'annexa a aquest informe l'Informe de situació financera i de solvència propi de BPI Vida, que va aprovar el Consell d'Administració de BPI Vida el 4 d'abril de 2019, i l'ha revisat l'auditor PWC i l'actuari responsable amb una opinió favorable.

No hi ha diferències entre l'abast del grup usat per als estats financers consolidats i l'abast de les dades consolidades determinades de conformitat amb l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II.

L'objecte social de VidaCaixa és la pràctica d'operacions d'assegurances i reassegurances de vida, així com de la resta d'operacions sotmeses a l'ordenació de l'assegurança privada, en particular les d'assegurança o capitalització, la gestió de fons col·lectius de jubilació, les pensions i de qualsevol altra de les que autoritza la Llei d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, el seu reglament i les disposicions complementàries a les quals la societat es troba sotmesa, amb el compliment previ dels requisits que s'hi exigeixen.

VidaCaixa està orientada bàsicament a operacions d'assegurances de vida, i va assolir el 2018 un total de 8.181.187 milers d'euros en primes imputades. Així mateix, comercialitza de manera secundària assegurances de no vida d'accidents i malaltia, les quals han aportat el 2018 un total de primes imputades de 7.348 milers d'euros.

La cartera d'actius de la companyia està composta principalment per renda fixa. En conseqüència, la major part dels ingressos de les inversions procedeixen d'aquest tipus d'actius.

La companyia disposa d'una inversió directa molt reduïda en titulitzacions.

El 2018 la companyia va obtenir un benefici de 74.719 milers d'euros per la seva activitat de gestió de fons de pensions.

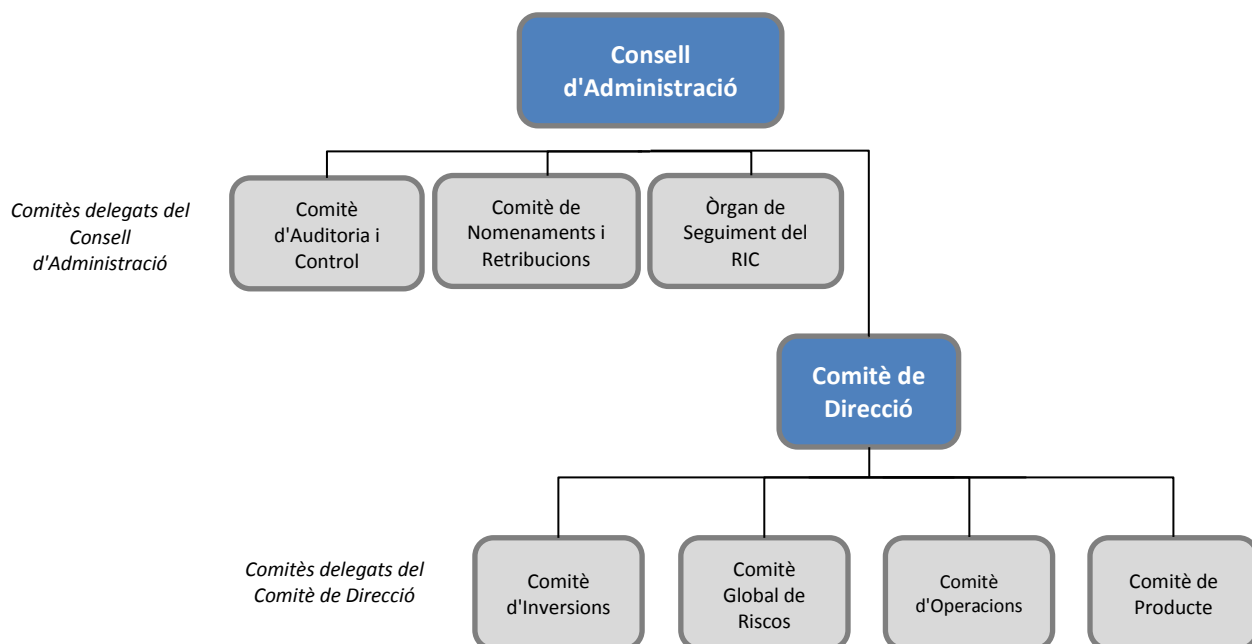
Cal destacar que VidaCaixa no té en compte en el seu capital el valor del negoci de gestió de fons de pensions que desenvolupa i que forma part de l'activitat de l'empresa. Aquest negoci té una gran importància per a la companyia, que assoleix una quota de mercat a Espanya del 24,1% el desembre de 2018.

2. Sistema de govern

VidaCaixa compta amb un sistema de govern i control intern robust, que recull les millors pràctiques del mercat en matèria de gestió de riscos i control intern.

Per fer-ho, VidaCaixa configura la seva estructura organitzativa i funcional i la dota dels recursos suficients per assegurar que el seu sistema de govern és adequat respecte de la naturalesa, el volum i la complexitat dels riscos inherents a la seva activitat, i treballa de manera contínua en la seva millora.

L'estructura dels òrgans del sistema de govern de VidaCaixa és la següent:



Durant el 2018 no s'han produït canvis significatius en el sistema de govern de l'entitat.

BPI Vida disposa d'una estructura de govern composta principalment pel Consell d'Administració i comissions delegades d'aquest: Comissió Executiva i Comitè d'Auditoria.

Els principals components del sistema de govern de VidaCaixa són els següents:

- Sistema de gestió de riscos basat en la mesura, la gestió i el control dels riscos inherents a l'activitat asseguradora duta a terme per VidaCaixa i integrat en l'estructura organitzativa i els processos de presa de decisions. Es configura a través de la funció de gestió de riscos, que comprèn tota l'organització i constitueix una peça clau per assegurar la implantació efectiva del marc de gestió del risc i de les polítiques de gestió del risc i per proporcionar una visió global de tots els riscos.
- Procés d'autoavaluació de riscos i solvència (ORSA) com a peça clau del sistema de gestió de riscos. Mitjançant aquest procés, fa una avaluació prospectiva de les seves necessitats globals de solvència. El Consell d'Administració revisa i aprova l'ORSA amb una periodicitat mínima anual.
- Sistema de control intern rigorós, fonamentat en la normativa aplicable, i desenvolupat al llarg de tota l'estructura basat en el model de les tres línies de defensa:
 - Una primera línia de defensa formada per les unitats de negoci i les àrees de suport que originen l'exposició als riscos; prenen els riscos i en són propietaris, per la qual cosa seran responsables de desenvolupar i mantenir controls efectius i de gestionar-los i mitigar-los, així com de comunicar els principals riscos que afecten l'entitat.

- Una segona línia de defensa constituïda per les funcions fonamentals de compliment normatiu, actuarial i de gestió de riscos, que actuen de manera independent de les unitats de negoci, amb la funció d'assegurar l'existència de polítiques i procediments de gestió i control dels riscos, monitorar-ne l'aplicació, avaluar l'entorn de control i reportar tots els riscos materials de l'entitat.
- Una tercera línia constituïda per una auditoria interna, que de manera independent i objectiva verifica i estableix un sistema fiable per garantir el compliment de les polítiques i els procediments interns i dels requeriments externs.
- Funcions fonamentals del sistema de govern establertes per la normativa de Solvència II (funció de gestió de riscos, funció de compliment normatiu, funció actuarial i funció d'auditoria interna).
- Política de remuneració aprovada pel Consell d'Administració, que cobreix aspectes com les remuneracions als membres del Consell d'Administració i el sistema de previsió social dels empleats.
- Política d'aptitud i honorabilitat aprovada pel Consell d'Administració, que cobreix les exigències sobre aptitud i honorabilitat a la companyia i els procediments d'avaluació implantats al respecte d'això.

Durant el 2018 no s'han produït operacions significatives amb accionistes, amb persones que exerceixin una influència significativa sobre l'empresa ni amb membres de l'òrgan d'administració, direcció o supervisió que puguin provocar conflictes d'interessos.

VidaCaixa té externalitzada la infraestructura informàtica. VidaCaixa disposa d'una política d'externalització conforme a la Solvència II aprovada pel Consell d'Administració.

3. Perfil de riscos

La quantificació dels riscos sota Solvència II, a través del càlcul del capital de solvència obligatori o CSO o SCR, permet observar els riscos significatius als quals VidaCaixa està exposada.

Els mòduls de risc considerats al CSO aplicables al Grup VidaCaixa són els següents:

- **risc de mercat:** és el risc de pèrdua o modificació adversa de la situació financera resultant, directament o indirectament, de fluctuacions en el nivell i en la volatilitat dels preus de mercat dels actius, els passius i instruments financers.
- **risc de contrapart:** és el risc de pèrdues derivades de l'incompliment inesperat, o deteriorament de la qualitat creditícia, de les contraparts i els deutors de l'entitat.
- **risc de subscripció de vida i salut:** és el risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances, atenent als esdeveniments coberts, a causa de la inadequació de les hipòtesis de tarificació i constitució de provisions.
- **risc operacional:** és el risc de pèrdua derivat de la inadequació o de la disfunció de processos interns, del personal o els sistemes, o de successos externs, inclosos els riscos legals.
- **risc d'intangibles:** és el risc inherent a la pròpia naturalesa dels actius intangibles, que fa que els beneficis futurs esperats de l'actiu intangible puguin ser menors dels esperats en condicions normals.

Addicionalment a aquests mòduls de risc, el CSO de Grup recull el 49,92% del CSO de la seva participada SegurCaixa Adeslas, d'acord amb allò establert en els articles 335 i 336 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II.

Els actius i els passius de BPI estan integrats en el balanç econòmic consolidat, de manera que les exposicions als riscos i els CSO consolidats ja contemplen l'efecte de la integració de BPI Vida.

A continuació es mostra el perfil de riscos de VidaCaixa d'acord amb el CSO de cada risc a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
SCR de mercat	622.168	655.432
SCR de contrapart	166.341	295.785
SCR de vida	1.796.792	1.530.741
SCR de salut	17.938	20.212
Efecte diversificació	(463.208)	(549.926)
SCR bàsic (BSCR)	2.140.031	1.952.244
SCR operacional	338.560	323.571
Efecte fiscal	(743.577)	(682.745)
Capital solvència obligatori (CSO)	1.735.427	1.593.071
49,92% CSO SegurCaixa Adeslas	256.959	267.032
Capital solvència obligatori (CSO) Grup	1.991.973	1.860.103

L'avaluació quantitativa dels riscos quantificables es completa amb una avaluació qualitativa dels riscos no quantificables que no es consideren en el càlcul del CSO, concretament del *risc estratègic* i del *risc reputacional*.

En el marc del procés d'avaluació interna de riscos i solvència (ORSA), VidaCaixa analitza l'impacte d'un conjunt d'escenaris hipotètics adversos, que proposen xocs en variables crítiques del negoci, i realitza una avaluació interna prospectiva amb un horitzó temporal mínim de tres anys.

3.1. Risc de subscripció

VidaCaixa, en virtut dels productes que comercialitza, està exposada principalment i de manera natural a riscos de subscripció de vida, i és immaterial el risc de subscripció derivat de les assegurances de no vida.

Els productes de vida comercialitzats per VidaCaixa es poden agrupar en productes d'estalvi, productes de risc i productes *unit linked*, tant individuals com col·lectius.

Els productes de no vida comercialitzats de manera secundària corresponen a assegurances d'accidents i malaltia.

Els mòduls del risc de subscripció de vida considerats en el càlcul del CSO cobreixen els riscos que concerneixen a VidaCaixa en la subscripció dels contractes de vida, és a dir, els riscos de mortalitat, longevitat i invalidesa, el risc de caiguda de cartera, el risc de despeses i el risc de catàstrofe.

En el càlcul del CSO, VidaCaixa aplica la fórmula estàndard establerta per la normativa en tots els mòduls de risc, excepte en els mòduls de risc de longevitat i mortalitat, per als que aplica un model intern parcial aprovat per la DGSFP el desembre de 2015.

VidaCaixa fa servir la reassegurança per mitigar el risc de subscripció i redueix així l'exposició a possibles problemes de liquiditat o pèrdues derivades de sinistres o atorga estabilitat a les seves carteres.

3.2. Risc de mercat

VidaCaixa, en virtut dels actius en els quals inverteix per cobrir els compromisos assegurats, està exposada principalment i de manera inherent a riscos de mercat. Aquests actius es poden agrupar en deute públic, renda fixa corporativa, immobles, renda variable, dipòsits i derivats de cobertura.

Els mòduls considerats en el càlcul del CSO cobreixen tots els riscos de mercat que poden concernir a VidaCaixa: risc de tipus d'interès, risc de diferencial o *spread*, risc de concentració, risc de renda variable, risc de divisa i risc d'immobles.

Pel que fa al risc de tipus d'interès, VidaCaixa presenta exposició principalment en les assegurances d'estalvi en les quals garanteix un tipus d'interès al prenedor. Les assegurances d'estalvi comercialitzades per VidaCaixa es poden dividir en dues agrupacions clarament diferenciades en funció de les seves garanties:

- Cartera immunitzada: es gestiona d'acord amb els principis i els requeriments d'utilització de l'ajustament per casament, i per això el risc de tipus d'interès queda mitigat.
- Cartera no immunitzada: es valora a Solvència II utilitzant l'ajustament per volatilitat. En garantir un tipus d'interès a curt termini, el risc de tipus d'interès assumit és limitat.

VidaCaixa limita l'exposició a risc de tipus d'interès a través de la gestió i el control continu del casament dels fluxos d'actius i passius utilitzant, entre altres inversions, la inversió en *swaps* com a instrument financer de cobertura.

Pel que fa al risc de concentració, en termes de CSO, VidaCaixa té exposició al risc de concentració a partir de l'excés d'exposició sobre un llindar, establert en funció de la qualitat creditícia de la contrapart. A fi de gestionar i mitigar el risc de concentració, mantenint la cartera d'actius adequadament diversificada, VidaCaixa controla de manera contínua les exposicions que excedeixin o estiguin a prop d'excedir aquest llindar.

VidaCaixa quantifica el risc de mercat en termes de CSO d'acord amb la fórmula estàndard establerta per la normativa de Solvència II.

VidaCaixa ha establert el principi de prudència en la gestió de les inversions a través de la política de gestió de riscos d'inversions i de concentració aprovada pel Consell d'Administració, en la qual s'estableixen l'univers de valors autoritzats i els límits i restriccions aplicables per a cada tipus d'inversió, així com els mecanismes i els indicadors de mesura i informació dels riscos assumits.

3.3. Risc de contrapart

VidaCaixa està exposada al risc d'incompliment inesperat o deteriorament de la qualitat creditícia de les contraparts i els deutors.

VidaCaixa quantifica el risc de contrapart d'acord amb la fórmula estàndard establerta per la normativa de Solvència II.

En termes de càlcul del CSO, l'exposició al risc de contrapart es diferencia en els dos tipus següents:

- **exposicions tipus 1:** principalment acords de reassegurança, titulitzacions, derivats i tresoreria en bancs.
- **exposicions tipus 2:** principalment contraparts que no tenen qualificació creditícia, crèdits amb intermediaris, deutes de prenedors i préstecs hipotecaris.

VidaCaixa fa servir la reassegurança per mitigar el risc de subscripció. Per millorar la solvència de la cobertura total de reassegurança i mitigar el risc de contrapart assumit, l'entitat diversifica el risc entre diversos reasseguradors. Si no fos possible, com més petit sigui el nombre de reasseguradors, es donarà més importància a la seva solvència.

Així mateix, VidaCaixa té signat amb CaixaBank un Acord de realització de cessions en garantia (CSA, per les sigles en anglès) en cobertura del risc assumit per les operacions financeres tancades a l'empara del Contracte marc d'operacions financeres (CMOF). Mitjançant aquest acord de garantia financera les parts es comprometen a realitzar transmissions d'efectiu i deute públic en garantia del risc net resultant en cada moment de les operacions tancades a l'empara del CMOF.

VidaCaixa ha constituït un contracte de préstec de valors amb CaixaBank. Aquest contracte consisteix en la prestació de valors per part de VidaCaixa (prestador) a CaixaBank (prestatari) amb la recepció d'una comissió. Aquest préstec de valors s'ha formalitzat a través d'un contracte emparat pel Contracte marc europeu. En aquest contracte queden definides les garanties reals per part del prestatari a favor del prestador, que consisteixen en titulitzacions descomptables al Banc Central Europeu. Així, les característiques de sobrecol·lateralització, juntament amb els mecanismes de control i govern establerts, permeten mitigar el risc de contrapart d'aquesta operació.

3.4. Risc de liquiditat

L'exposició al risc de liquiditat de VidaCaixa és poc significativa ja que l'objectiu de l'activitat asseguradora radica a mantenir les inversions en cartera a llarg termini, o mentre hi hagi el compromís adquirit derivat dels contractes d'assegurança. A més a més, sense perjudici del que s'ha dit, les inversions financeres cotitzen, en general, en mercats líquids.

Per tal d'assegurar la liquiditat i poder atendre tots els compromisos de pagament que deriven de la seva activitat, VidaCaixa manté un seguiment continu de l'adequació entre els fluxos de caixa de les inversions i de les obligacions dels contractes d'assegurances.

El benefici esperat inclòs en les primes futures es calcula d'acord a l'article 260.2 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II, com la diferència entre les provisions tècniques sense marge de risc i el càlcul de les provisions tècniques sense marge de risc basat en la hipòtesi que les primes corresponents a contractes d'assegurança i reassegurança existents que es tingui previst

percebre en el futur no es perceben per qualsevol motiu que no sigui la materialització del succés assegurat, independentment del dret legal o contractual del prenedor de l'assegurança de cancel·lar la pòlissa. Aquest import queda reconegut en la millor estimació de les provisions tècniques.

3.5. Risc operacional

El càlcul del CSO per risc operacional pren en consideració el volum de les operacions de vida (excepte *unit linked*) i de no vida, determinat a partir de les primes meritades i les provisions tècniques constituïdes. En relació amb les assegurances *unit linked*, únicament es considera l'import de les despeses anuals ocasionades per aquestes obligacions.

En tot cas, el CSO per risc operacional està limitat com a màxim al 30% del capital de solvència obligatori bàsic.

VidaCaixa quantifica el risc operacional en termes de CSO d'acord amb la fórmula estàndard establerta per la normativa de Solvència II.

En l'àmbit de la política de gestió del risc operacional, VidaCaixa estableix mecanismes per a una correcta gestió i control del risc operacional.

4. Valoració a efectes de solvència

VidaCaixa valora els seus actius i els seus passius seguint el criteri de valor econòmic, d'acord amb allò establert a l'article 75 de la Directiva 2009/138/CE. Així mateix, d'acord amb l'article 15 del Reglament delegat 2015/35 es reconeixen els impostos diferits corresponents a tots els actius i passius, incloses les provisions tècniques.

En el balanç econòmic consolidat s'han integrat els actius i els passius de la filial BPI Vida d'acord al Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

A continuació es mostra el valor econòmic dels actius i passius de VidaCaixa a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017 (en milers d'euros):

Imports en milers d'euros

Actiu	Valor Solvència II desembre 2018	Valor Solvència II desembre 2017
Actius per impostos diferits	740.921	809.720
Immobilitzat material per a ús propi	24.057	23.419
Inversions (diferents d' <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	59.442.580	58.133.235
Actius posseïts per a contractes <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	9.022.954	8.091.996
Imports recuperables de la reassegurança	217.397	273.431
Efectiu i altres actius líquids equivalents	863.936	675.795
Resta d'actius	301.996	270.319
Total actiu	70.613.841	68.277.915

Passiu	Valor Solvència II desembre 2018	Valor Solvència II desembre 2017
Provisions tècniques	59.435.326	57.745.193
Marge de risc	944.434	896.912
Passius per impost diferits	1.191.946	1.095.545
Derivats	5.189.689	4.934.610
Resta de passius	669.689	842.023
Total passiu	67.431.084	65.514.283

Excés d'actius sobre passius	3.182.757	2.763.632
-------------------------------------	------------------	------------------

VidaCaixa no fa ús de mesures transitòries, és a dir, compleix plenament des del primer moment amb les exigències de capital de Solvència II sense necessitat de fer servir cap tipus de mesures transitòries.

L'entitat no ha fet servir mètodes de valoració alternatius als reconeguts en la normativa de Solvència II per a la valoració dels seus actius i passius en el balanç econòmic.

Valoració dels actius

Les bases, els mètodes i les hipòtesis principals utilitzades per a la valoració dels actius significatius del balanç econòmic del grup VidaCaixa a 31 de desembre de 2018 són consistents amb la normativa de Solvència II.

Hi ha diferències entre la valoració a efectes de Solvència II i la valoració en els estats financers. Destaquen la valoració a zero del fons de comerç, de les comissions anticipades i de l'immobilitzat intangible a Solvència II; els actius per impostos diferits per la consideració de l'efecte fiscal dels ajustaments de valoració realitzats per valorar el balanç d'acord amb Solvència II; i les participacions valorades pel mètode de la participació ajustat.

Valoració de les provisions tècniques

La valoració de les provisions tècniques als efectes de Solvència II està composta per la suma de la millor estimació de les obligacions que l'entitat manté amb els assegurats i un marge de risc.

El valor de la millor estimació de les obligacions (d'ara endavant, *best estimated liabilities* o BEL) tracta de reflectir el valor hipotètic que tindria la cartera de pòlisses si el Grup VidaCaixa decidís vendre-les en un mercat lliure. Es basa en el càlcul del valor actual actuarial dels fluxos d'efectiu lligats a les obligacions (pagament de prestacions, rescats, despeses i participació en beneficis) i als drets (cobrament de primes) associats a cadascuna de les pòlisses.

En la projecció de fluxos probables utilitzats en el càlcul de la millor estimació es tenen en compte les incerteses relatives als fluxos de caixa futurs ponderats per la seva probabilitat, considerant els diversos aspectes que intervenen en la seva generació i mitjançant la utilització d'hipòtesis realistes. Tot això, per tal de calcular les provisions tècniques d'una manera prudent, fiable i objectiva.

Per part seva, el marge de risc (d'ara endavant, *risk margin* o RM) s'assimila al cost del finançament que hauria d'assumir l'hipotètic comprador de la cartera venuda per VidaCaixa per cobrir els riscos implícits de les pòlisses comprades.

En els estats financers el càlcul de les provisions tècniques es realitza partint del que s'estableix en la disposició addicional cinquena, "Règim de càlcul de les provisions tècniques a efectes comptables", del Reial decret 1060/2015, de 20 de novembre, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores (ROSSEAR), que remet al que recull el Reglament d'ordenació i supervisió d'assegurances privades, aprovat pel Reial decret 2486/1998, de 20 de novembre (ROSSP). En els estats financers consolidats aquesta valoració de les provisions s'ajusta per adaptar-la al que s'estableix en les Normes internacionals d'informació financera (NIIF). En canvi, a Solvència II, el càlcul de les provisions tècniques es basa en la secció primera ("Normes sobre provisions tècniques"), del ROSSEAR.

La reassegurança cedida és poc significativa respecte del total de provisions. L'import de la millor estimació dels recuperables de la reassegurança cedida es valora mitjançant l'actualització de fluxos de caixa futurs ponderats per la seva probabilitat generats amb hipòtesis realistes, i tenint en compte un ajustament per considerar les pèrdues esperades per incompliment de la contrapart a partir de la seva qualificació creditícia.

Valoració d'altres passius

Les bases i els mètodes de valoració de la resta de passius diferents de les provisions tècniques no difereixen significativament dels utilitzats en els estats financers. Les més significatives corresponen als passius per impostos diferits per la consideració de l'efecte fiscal dels ajustaments de valoració realitzats per valorar el balanç d'acord amb Solvència II.

Aplicació de l'ajustament per casament

L'ajustament per casament de la corba lliure de risc és una mesura permanent establerta en la normativa de Solvència II que recull les millors i les pràctiques més esteses que s'han anat aplicant en el mercat espanyol ja des de 1999 per a la gestió d'assegurances d'estalvi a llarg termini, partint del casament de fluxos d'actius i passius establert a l'article 33.2 del ROSSP, desenvolupada actualment en l'Ordre ministerial EHA/339/2007, de 16 de febrer, que modifica l'ordre de 23 de desembre de 1998.

Aquestes pràctiques han demostrat que són eficaces en el manteniment de la solvència i la solidesa del sector assegurador, així com han permès oferir als assegurats productes d'assegurances d'estalvi garantit a llarg termini.

De manera simplificada, l'ajustament per casament permet valorar els passius considerant la rendibilitat dels actius assignats a la seva cobertura fins al venciment, per a la qual cosa s'ajusta la corba de valoració dels passius lliures de risc partint del diferencial respecte de la corba de valoració dels actius a valor de mercat descomptant el risc fonamental de crèdit dels actius.

L'ús de l'ajustament per casament està subjecte a l'aprovació prèvia per part de les autoritats de supervisió. VidaCaixa va rebre el desembre de 2015 l'autorització de la DGSFP.

Els principis i requisits de la utilització de l'ajustament per casament es recullen a l'article 77 ter de la Directiva 2009/138/CE.

El compliment d'aquests requisits suposa una immunització financera d'aquestes carteres davant el risc de tipus d'interès.

Així mateix, el risc de crèdit queda previst a través de l'ús d'una taxa de descompte més baixa en la valoració de la millor estimació dels passius respecte de la taxa de rendibilitat dels actius, segons el que estableix la norma, en considerar el risc fonamental de crèdit d'aquests.

L'aplicació i el compliment d'aquests principis en tot moment redunda en una millor gestió del risc i en un control més robust dels riscos d'aquestes carteres i, per tant, en una major protecció per a l'assegurat.

Aplicació de l'ajustament per volatilitat

L'ajustament per volatilitat de la corba lliure de risc és una mesura permanent, establerta en la normativa de Solvència II, amb la finalitat d'evitar que l'estructura de tipus d'interès que es farà servir per al càlcul de les provisions tècniques reflecteixi la volatilitat present en el mercat en la seva totalitat.

Així, amb caràcter general les entitats asseguradores poden ajustar els tipus d'interès lliures de risc mitjançant un ajustament per volatilitat calculat periòdicament per EIOPA.

VidaCaixa aplica aquest ajustament en el càlcul del BEL de totes les pòlisses agrupades en carteres no valorades amb ajustament per casament.

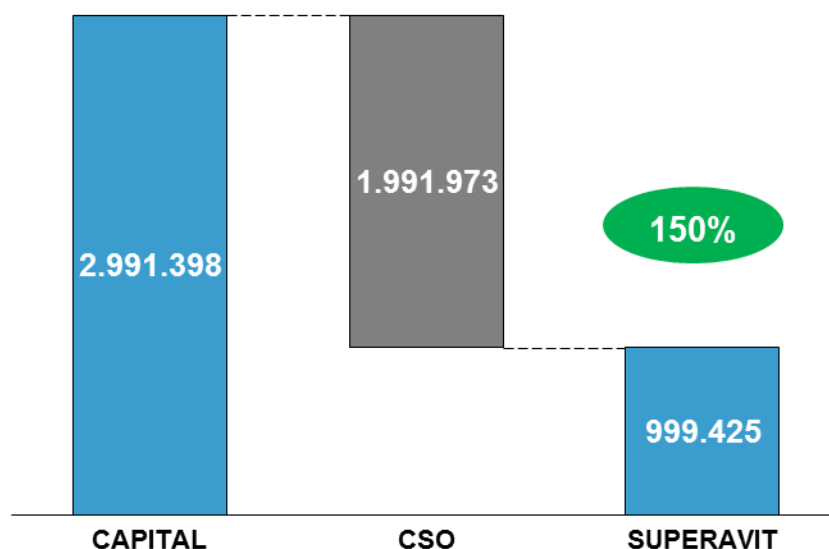
BPI Vida fa servir l'ajustament per volatilitat, que s'aplica per al càlcul de la totalitat del seu BEL.

5. Gestió de capital

VidaCaixa té establert com un dels seus objectius estratègics primordials una gestió del capital adequada i la solvència. Per fer-ho, es fa un seguiment recurrent del compliment dels requisits i límits normatius i dels límits de tolerància i apetit al risc establerts pel Consell d'Administració.

VidaCaixa estableix el seu objectiu de capital en el compliment en tot moment dels requisits de capital regulador, i manté un marge de solvència adequat.

VidaCaixa, a 31 de desembre de 2018, té una ràtio de cobertura sobre capital de solvència obligatori (CSO) del 150% (dades en milers d'euros):



Durant el 2018 VidaCaixa ha complert amb el CSO en tot moment.

La totalitat dels fons propis de VidaCaixa, a 31 de desembre de 2018, tenen la qualitat màxima (Tier 1 no restringit). VidaCaixa no compta amb fons propis complementaris.

L'import de fons propis admissibles per cobrir el CSO ascendeix a 2.991.398 milers d'euros.

Els fons propis consolidats de VidaCaixa s'han determinat tenint en compte els actius i els passius de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

A continuació es detalla la conciliació entre el patrimoni net dels estats financers, l'excés d'actius sobre passius i el capital admissible:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Patrimoni net comptable	3.316.428	3.193.912
Variació valoració actiu	(810.490)	(711.506)
Variació valoració passiu	676.819	281.227
Variació valoració total	(133.671)	(430.280)
Excés d'actius sobre passius	3.182.757	2.763.632
Ajustament dividends previstos	(167.227)	(107.692)
Ajustament Tier 3 no computable	-	-
Ajustament capital gestora fons	(24.132)	(23.826)
CAPITAL SOLVÈNCIA II admissible	2.991.398	2.632.114

VidaCaixa no fa ús de mesures transitòries, és a dir, compleix plenament des del primer moment amb les exigències de capital de Solvència II sense necessitat de fer servir cap tipus de mesures transitòries.

Com a gestora de fons de pensions, el Grup VidaCaixa ha de reservar una part dels seus fons propis a aquesta activitat, d'acord amb allò establert a l'article 20 del Reial decret legislatiu

1/2002, de 29 de novembre, segons el qual s'aprova el text refós de la Llei de regulació dels plans i fons de pensions, modificat per la Llei 2/2011, de 4 de març. Aquests fons propis no estan disponibles per cobrir el CSO, per la qual cosa VidaCaixa dedueix dels seus fons propis disponibles per cobrir el CSO un total de 24.132 milers d'euros. Aquest import inclou 3.910 milers d'euros relatius a l'operativa de gestió de fons de pensions duta a terme per BPI Vida.

El CSO consolidat de VidaCaixa s'ha determinat tenint en compte les exposicions als riscos provinents de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 356 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

Els imports del CSO i del mínim del CMO de grup a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 són els següents:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Capital solvència obligatori (CSO)	1.991.973	1.860.103
Mínim del capital de solvència obligatori	941.381	885.811

VidaCaixa no fa servir càlculs simplificats i no utilitza paràmetres específics per al càlcul del CSO.

VidaCaixa no fa servir el submòdul de risc d'accions basat en la durada en el càlcul del capital de solvència obligatori.

Model intern de longevitat i mortalitat

VidaCaixa fa servir un model intern parcial per al càlcul dels submòduls de longevitat i mortalitat del CSO de subscripció de vida. La utilització del model intern parcial el va aprovar la DGSFP el desembre de 2015.

Donat el volum de negoci i les característiques intrínseques del negoci de VidaCaixa, el model intern permet disposar d'una visió del perfil de riscos de la companyia més ajustada a la realitat que la proporcionada per la fórmula estàndard.

La finalitat del modelo intern és l'obtenció dels resultats següents:

- La taula de mortalitat corresponent a l'experiència de la població assegurada a la companyia (taula generacional per a riscos de longevitat, amb càlcul dels factors de millora per aplicar i taula estàtica per a riscos de mortalitat).
- Els percentatges de xoc tant de longevitat com de mortalitat (valor calibrat en el percentil 99,5% o 0,5%, respectivament).

La taula de mortalitat es fa servir per calcular el *best estimate* de l'entitat.

Els percentatges de xoc de longevitat i mortalitat es fan servir en el càlcul del CSO amb model intern.

Així mateix, el model intern es fa servir extensament i desenvolupa un paper rellevant per avaluar la incidència de les possibles decisions, quan aquestes decisions impactin en el perfil de risc de l'entitat, inclosa la incidència en les pèrdues o els guanys esperats i la seva volatilitat com a resultat d'aquestes mateixes decisions.

L'àmbit d'aplicació del model intern inclou tota la població assegurada a la companyia per riscos de mortalitat o longevitat, tant d'assegurances individuals com d'assegurances col·lectives.

Per integrar el capital de solvència obligatori de mortalitat i longevitat en la resta de riscos es fa servir la tècnica 4 descrita en l'annex XVIII, Tècniques d'integració dels models interns parcials, del Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014. Aquesta tècnica fa servir els mateixos coeficients de correlació que els empleats per la fórmula estàndard, tant entre el risc de mortalitat i el risc de longevitat, com entre aquests i la resta de riscos.

El procés següent resumeix el funcionament del model intern per calcular la previsió de distribució de probabilitat i el capital de solvència obligatori:

- 1) Obtenció de les dades brutes de la població assegurada a la companyia
- 2) Ajustament dels tants de mortalitat
- 3) Taula base
- 4) Factors d'evolució de la mortalitat
- 5) Projecció de la mortalitat
- 6) Determinació de la taula de mortalitat *best estimate*
- 7) Avaluació del xoc de longevitat
- 8) Avaluació del xoc de mortalitat

Es fa servir un nivell de confiança del 99,5% per a un horitzó temporal d'1 any, el mateix que la fórmula estàndard.

Donada la dimensió de la població assegurada per l'entitat i la seva extensió en el temps, hi ha disponibilitat de prou base estadística per a la inferència estadística.

L'equip de validació independent verifica a l'Informe de validació que els filtres aplicats són adequats per a la depuració de les dades utilitzades en el calibratge del model intern, ja que els filtres persegueixen l'objectiu d'obtenir dades biomètriques fiables del col·lectiu d'assegurats de VidaCaixa. Per tant, en cap moment no es descarten dades pertinents sense una causa justificada.

Per tant, les dades utilitzades en el model intern es consideren adequades i completes, i permeten la mesura adequada de les dades exposades i l'obtenció de les dades biomètriques necessàries.

1. Activitat i resultats

1.1. Activitat

1.1.a. Raó social i forma jurídica de l'empresa

VidaCaixa, SAU d'Assegurances i Reassegurances, d'ara endavant VidaCaixa o l'entitat, amb domicili al passeig de Recoletos, 37, 3r, 28004 Madrid. La societat està inscrita al Registre Mercantil de Madrid, volum 36790, foli 50, full M-658924.

L'entitat està autoritzada per a la pràctica d'operacions d'assegurances de vida i és una entitat gestora de fons de pensions. Està inscrita en el Registre administratiu d'entitats asseguradores de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions com a entitat asseguradora amb el número C-0611, com a entitat gestora de fons de pensions amb el número G-0021 i com a grup consolidable amb el número GRC-0611.

1.1.b. Nom i dades de contacte de l'autoritat de supervisió responsable de la supervisió financera de l'empresa

Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions, d'ara endavant DGSFP, amb domicili a l'avinguda del General Perón, número 38, 28020 Madrid.

1.1.c. Nom i dades de contacte de l'auditor extern de l'empresa

PricewaterhouseCoopers Auditores, SL, amb domicili social a Madrid, Torre PwC, passeig de la Castellana, 259 B.

1.1.d. Descripció dels tinents de participacions qualificades a l'empresa

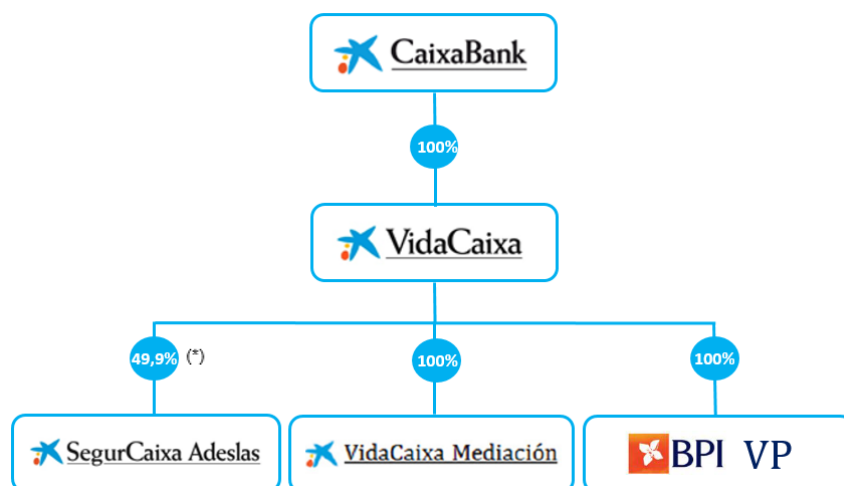
VidaCaixa és una companyia participada al 100% pel seu accionista únic, CaixaBank, SA.

1.1.e. Posició de l'empresa dins de l'estructura jurídica del grup

A 31 de desembre de 2018 VidaCaixa exerceix com a entitat dominant del grup assegurador de CaixaBank, que està compost per la mateixa VidaCaixa, el 100% de BPI Vida e Pensões - Companhia de Seguros, SA, i el 100% de VidaCaixa Mediación, Societat d'Agència d'Assegurances Vinculades, SAU.

Així mateix, VidaCaixa té una participació del 49,92% de SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, entitat que opera en el ram de no vida.

A 31 de desembre de 2018 el grup presenta l'estructura societària següent:



(*) Hi ha un 0,08% d'accionistes minoritaris

Com es pot observar, VidaCaixa té tres companyies vinculades:

- SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, situada a Espanya, participada al 49,92% per VidaCaixa.
- VidaCaixa Mediación, Societat d'Agència d'Assegurances vinculades, SAU, situada a Espanya, participada al 100% per VidaCaixa.
- BPI Vida e Pensões - Companhia de Seguros, SA, situada a Portugal, participada al 100% per VidaCaixa.

No hi ha diferències entre l'abast del grup usat per als estats financers consolidats i l'abast de les dades consolidades determinades de conformitat amb l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II.

A l'exercici 2018 els actius i passius i les operacions de BPI Vida s'han tingut en compte a efectes de consolidació d'acord amb el mètode d'integració global. Així mateix, BPI Vida s'ha integrat en el balanç consolidat i s'ha incorporat en els càlculs de solvència a nivell consolidat.

Respecte als saldos de 2017, atès que la presa de control de BPI Vida es va produir el 29 de desembre de 2017, els resultats de les operacions d'aquesta societat des de la data d'adquisició fins al tancament de l'exercici 2017 no es van tenir en compte a efectes de consolidació en l'exercici 2017 per la seva poca rellevància en el compte de resultats. No obstant això, BPI Vida es va integrar en el balanç consolidat i es va incorporar en els càlculs de solvència de manera consolidada.

A tall d'exemple, cal fer notar que el total d'actiu del balanç econòmic de BPI Vida suposa el 5% del total de l'actiu del balanç econòmic consolidat del Grup VidaCaixa, que les provisions tècniques (BEL) de BPI Vida suposen el 7% del total de provisions tècniques (BEL) del balanç econòmic consolidat del Grup VidaCaixa i que l'SCR individual de BPI Vida suposa el 4% del total de l'SCR del Grup VidaCaixa consolidat.

S'annexa a aquest informe l'Informe de situació financera i de solvència propi de BPI Vida, que va aprovar el Consell d'Administració de BPI Vida el 4 d'abril de 2019, i l'han revisat l'auditor PWC i l'actuari responsable amb una opinió favorable.

1.1.f. Línies de negoci i àrees geogràfiques significatives

L'objecte social de VidaCaixa és la pràctica d'operacions d'assegurances i reassegurances de vida, així com de la resta d'operacions sotmeses a l'ordenació de l'assegurança privada, en particular les d'assegurança o capitalització, la gestió de fons col·lectius de jubilació, les pensions i de qualsevol altra de les que autoritza la Llei d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, el seu reglament i les disposicions complementàries a les quals la societat es troba sotmesa, amb el compliment previ dels requisits que s'hi exigeixen.

VidaCaixa comercialitza bàsicament productes d'assegurança de vida, classificats en les línies de negoci següents d'acord amb la normativa de Solvència II:

- Assegurança amb participació en beneficis (assegurança amb PB)
- Assegurança vinculada a índexs i a fons d'inversió (*index linked* i *unit linked*)
- Una altra assegurança de vida
- Reassegurança de vida

Així mateix, comercialitza de manera secundària assegurances de no vida d'accidents i malaltia, classificades a la línia de negoci següent d'acord amb la normativa de Solvència II:

- Protecció d'ingressos

El canal de comercialització principal de VidaCaixa és a través de la xarxa de distribució de CaixaBank, SA, que té la consideració d'operador de banca-assegurances exclusiu de la mateixa xarxa. Addicionalment, també opera a través de l'activitat de mediació d'assegurances realitzada per corredors d'assegurances i altres agents d'assegurances vinculats i la seva xarxa pròpia.

L'objecte social BPI Vida és la pràctica d'operacions d'assegurances i reassegurances de vida, així com la gestió de fons de pensions.

L'activitat de BPI Vida durant els exercicis de 2018 i 2017 s'ha centrat principalment en la comercialització de productes de capitalització comercialitzats pel Banc BPI, SA, i assegurances en les quals el risc d'inversió és assumit pel prenedor de l'assegurança. Així mateix, els productes de BPI Vida estan classificats dins de les línies de negoci següents:

- Assegurança amb participació en beneficis (assegurança amb PB)
- Assegurança vinculada a índexs i a fons d'inversió (*index linked* i *unit linked*)
- Una altra assegurança de vida

Els canals de mediació dels productes que comercialitza BPI Vida s'efectua a través de la xarxa de distribució de l'entitat de crèdit Banc BPI, SA.

Les operacions del grup es reparteixen bàsicament al llarg de tot el territori espanyol i portuguès.

1.1.g. Activitats o esdeveniments significatius durant el període de referència

Amb data 21 de desembre de 2018, SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances (en endavant "SegurCaixa Adeslas"), va procedir al repartiment d'una prima d'emissió i reserves per un import de 226.839 milers d'euros. Fruit d'aquest repartiment, i considerant que la

participació en la societat esmentada és del 49,92%, VidaCaixa va percebre un total de 113.248 milers d'euros. La societat dominant va considerar registrar l'import percebut com a disminució del valor net comptable de la participació a SegurCaixa Adeslas en considerar que el saldo percebut correspon a fons propis recollits en el cost d'adquisició, i per tant no són generats com a beneficis des de la data esmentada, per la qual cosa no són susceptibles de repartiment com a dividend.

Amb data 9 de juliol de 2018 VidaCaixa va començar la comercialització d'un nou producte, un *unit linked* amb garanties en el qual l'entitat ofereix temporalment garanties sobre el valor de la inversió en cas de defunció de l'assegurat.

Amb data 23 de novembre de 2017 es va formalitzar el contracte de compravenda mitjançant el qual VidaCaixa adquireix la totalitat de les accions de l'entitat BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, SA (en endavant "BPI Vida"), per un import de 135 milions d'euros. La data d'efecte de l'adquisició va ser el 29 de desembre de 2017, moment en què es van complir totes les clàusules suspensives estipulades en el contracte esmentat.

Respecte als saldos de 2017, atès que la presa de control de BPI Vida es va produir el 29 de desembre de 2017, els resultats de les operacions d'aquesta societat des de la data d'adquisició fins al tancament de l'exercici 2017 no es van tenir en compte a efectes de consolidació per la seva poca rellevància en el compte de resultats. No obstant això, BPI Vida es va integrar en el balanç consolidat i es va incorporar en els càlculs de solvència de manera consolidada.

S'annexa a aquest informe l'Informe de situació financera i de solvència propi de BPI Vida.

1.2. Resultats en matèria de subscripció

El Grup VidaCaixa està orientat bàsicament a operacions d'assegurances de vida.

A continuació es mostren els resultats de subscripció de les assegurances de vida i no vida a partir dels principals paràmetres tècnics de negoci, per línies de negoci, a 31 de desembre de 2018.

ASSEGURANCES DE VIDA	Assegurança amb PB	Altres assegurances de vida	Unit linked	Reassegurança de vida	Total vida
Milers d'euros					
Primes brutes	350.435	5.799.397	2.211.226	2.683	8.363.741
Primes de la reassegurança cedida	0	(178.947)	(430)	0	(179.377)
Total primes meritades	350.435	5.620.450	2.210.796	2.683	8.184.364
Primes brutes	350.435	5.796.634	2.210.812	2.683	8.360.564
Primes de la reassegurança cedida	0	(178.947)	(430)	0	(179.377)
Total primes imputades	350.435	5.617.687	2.210.382	2.683	8.181.187
Sinistralitat bruta	416.116	5.181.625	943.405	17.550	6.558.696
Sinistralitat de la reassegurança cedida	0	(106.479)	(25)	0	(106.504)
Sinistralitat total	416.116	5.075.146	943.380	17.550	6.452.192
Variació d'altres provisions tècniques	(85.457)	(1.254.680)	(782.041)	14.658	(2.107.520)
Variació bruta reassegurança cedida	0	(57.205)	3.720	0	(53.485)
Variació total d'altres provisions tècniques	(85.457)	(1.311.885)	(778.321)	14.658	(2.161.005)
Despeses tècniques	10.769	254.188	47.767	199	312.923

ASSEGURANCES DE NO VIDA

	Protecció d'ingressos
Milers d'euros	
Primes brutes	18.124
Primes de la reassegurança cedida	(10.281)
Total primes meritades	7.843
Primes brutes	18.701
Primes de la reassegurança cedida	(11.353)
Total primes imputades	7.348
Sinistralitat bruta	18.908
Sinistralitat de la reassegurança cedida	(14.591)
Sinistralitat total	4.317
Variació d'altres provisions tècniques	0
Variació bruta reassegurança cedida	0
Variació total d'altres provisions tècniques	0
Despeses tècniques	5.560

A continuació es mostren els resultats de subscripció de les assegurances de vida i no vida partint dels paràmetres tècnics principals de negoci, per línies de negoci, a 31 de desembre de 2017.

Com s'ha comentat anteriorment, els resultats de les operacions de BPI Vida de 2017 no es van tenir en compte a efectes de consolidació per la seva poca rellevància en el compte de resultats. És per aquest motiu que la informació sobre resultats de subscripció de 2017 correspon únicament a VidaCaixa, sense incloure-hi BPI Vida.

ASSEGURANCES DE VIDA	Assegurança amb PB	Altres assegurances de vida	Unit linked	Reassegurança de vida	Total vida
Milers d'euros					
Primes brutes	180.732	7.033.659	2.427.149	2.199	9.643.739
Primes de la reassegurança cedida	0	(189.333)	0	0	(189.333)
Total primes meritades	180.732	6.844.326	2.427.149	2.199	9.454.406
Primes brutes	180.732	7.025.981	2.638.691	2.199	9.847.603
Primes de la reassegurança cedida	0	(189.333)	0	0	(189.333)
Total primes imputades	180.732	6.836.648	2.638.691	2.199	9.658.270
Sinistralitat bruta	136.343	5.084.324	614.660	7.235	5.842.562
Sinistralitat de la reassegurança cedida	0	(108.626)	0	0	(108.626)
Sinistralitat total	136.343	4.975.698	614.660	7.235	5.733.936
Variació d'altres provisions tècniques	(149.997)	(3.014.978)	(2.033.360)	4.825	(5.193.510)
Variació bruta reassegurança cedida	0	61.065	0	0	61.065
Variació total d'altres provisions tècniques	(149.997)	(3.076.042)	(2.033.360)	4.824	(5.254.574)
Despeses tècniques	4.302	179.527	33.450	168	217.448

ASSEGURANCES DE NO VIDA

	Protecció d'ingressos
Milers d'euros	
Primes brutes	20.141
Primes de la reassegurança cedida	(14.702)
Total primes meritades	5.439
Primes brutes	20.284
Primes de la reassegurança cedida	(13.489)
Total primes imputades	6.795
Sinistralitat bruta	5.920
Sinistralitat de la reassegurança cedida	(8.592)
Sinistralitat total	(2.672)
Variació d'altres provisions tècniques	0
Variació bruta reassegurança cedida	0
Variació total d'altres provisions tècniques	0
Despeses tècniques	6.787

1.3. Rendiment de les inversions

1.3.a. Ingressos i despeses que es deriven d'inversions

A continuació es mostren els ingressos i les despeses derivats de les inversions de VidaCaixa, desagregats per les categories principals d'actius financers, a 31 de desembre de 2018:

En milers d'euros	Ingressos de les inversions	Beneficis per alienació	Despeses de les inversions	Pèrdues per alienació
Renda fixa	1.519.355	229.352	33.427	68.832
Renda variable	248.175	228.846	-22.617	537.065
Immobles	727	0	696	3
Dipòsits	8.271	884	21	0
Préstecs	84	0	0	0
Tresoreria	605	0	1.168	0
Altres	4	0	8.579	0
Total	1.777.222	459.083	21.274	605.900

El 2018 el saldo de despeses de les inversions de renda variable és negatiu per la inclusió d'ingressos amb saldo negatiu com a reversió de despeses.

Adicionalment, les inversions de BPI Vida han generat un resultat de 9.820 milers d'euros durant el 2018.

A continuació es mostren els ingressos i les despeses derivats de les inversions, desagregats per les categories principals d'actius financers, a 31 de desembre de 2017:

Com s'ha comentat anteriorment, els resultats de les operacions de BPI Vida de 2017 no es van tenir en compte a efectes de consolidació per la seva poca rellevància en el compte de resultats. És per aquest motiu que la informació sobre resultats d'inversions de 2017 correspon únicament a VidaCaixa, sense incloure-hi BPI Vida.

En milers d'euros	Ingressos de les inversions	Beneficis per alienació	Despeses de les inversions	Pèrdues per alienació
Renda fixa	1.589.031	503.714	38.429	163.981
Renda variable	139.762	285.410	155.660	185
Immobles	19	-	280	-
Dipòsits	11.177	291	20	-
Préstecs	494	-	0	-
Tresoreria	129	-	0	-
Altres	-	19	7.454	-
Total	1.740.612	789.434	201.843	164.166

1.3.b. Pèrdues i guanys reconeguts directament en el patrimoni net

En l'epígraf de patrimoni net "Ajustaments per canvi de valor" es registren, sense passar prèviament pel compte de resultats, les plusvàlues i minusvàlues no realitzades de les inversions financeres que estiguin comptabilitzades a l'epígraf "Actius financers disponibles per a la venda" que estan associades a la cartera de fons propis de la companyia. A 31 de desembre de 2018 aquest import ha ascendit a -5.694 milers d'euros, net de l'efecte fiscal (-3.214 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

1.3.c. Inversió en titulitzacions

La companyia disposa d'una inversió directa reduïda en titulitzacions. A 31 de desembre de 2018 el valor de les titulitzacions en el balanç era de 12.237 milers d'euros (13.780 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

1.4. Resultats d'altres activitats

Del resultat d'altres activitats, cal destacar el resultat obtingut per l'entitat per la seva activitat com a gestora de fons de pensions. A continuació es detallen els ingressos i despeses registrats en el compte de resultats a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 per aquesta activitat:

Com s'ha comentat anteriorment, els resultats de les operacions de BPI Vida de 2017 no es van tenir en compte a efectes de consolidació per la seva poca rellevància en el compte de resultats. És per aquest motiu que la informació sobre resultats d'altres activitats de 2017 correspon únicament a VidaCaixa, sense incloure-hi BPI Vida.

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Despeses per l'administració de fons de pensions	232.105	223.227
Despeses per l'administració de fons de pensions	(157.386)	(121.384)
Resultats de l'activitat de gestió de fons de pensions	74.719	101.843

Cal destacar que VidaCaixa no té en compte en el seu capital el valor del negoci de gestió de fons de pensions que desenvolupa i que forma part de l'activitat de l'empresa. Aquest negoci té una gran importància per a la companyia, que assoleix una quota de mercat a Espanya del 24,1% el desembre de 2018 (23,5% el 2017).

Adicionalment, cal assenyalar que tots els contractes d'arrendament tenen la consideració d'arrendaments operatius. Al tancament de 2018 el principal contracte d'arrendament que VidaCaixa tenia contractat en la seva posició d'arrendador era per l'arrendament de diverses places d'aparcament situades a les plantes subterrànies de l'edifici Torre Sud, situat al carrer Juan Gris, 2-8, de Barcelona. L'import per rendes cobrades durant el 2018 va ascendir a 19 milers d'euros (19 milers d'euros el 2017).

1.5. Més informació significativa

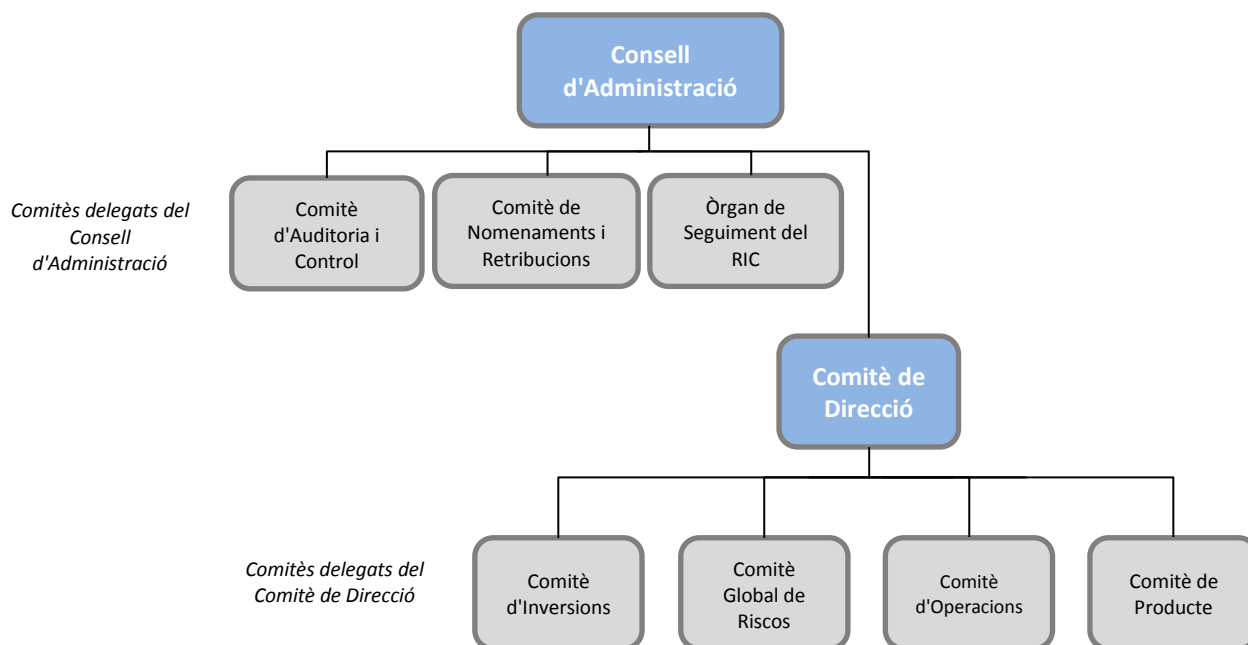
No s'ha produït cap altra informació rellevant durant l'exercici.

2. Sistema de govern

2.1. Sistema de govern

2.1.a. Estructura de l'òrgan d'administració, direcció o supervisió de l'empresa

L'esquema següent resumeix l'estructura del sistema de govern de VidaCaixa:



Com a reforç de l'estructura de govern, el CEO de CaixaBank, accionista únic de VidaCaixa, és al seu torn el president de VidaCaixa. Així mateix, el director general de VidaCaixa és membre del Consell d'Administració de l'entitat i és, al seu torn, director general d'assegurances i gestió d'actius de CaixaBank, i participa en diferents comitès del banc, com ara el de Direcció i el Global de Riscos.

A continuació es resumeixen les funcions i responsabilitats principals dels Òrgans de Govern de VidaCaixa:

Òrgan	Funcions i responsabilitats	Periodicitat de reunions
Consell d'Administració	Responsabilitat última sobre la gestió de riscos i el control intern de l'entitat. Estableix les línies que cal seguir en la política de control intern i els paràmetres de gestió de riscos.	Mínim 6 d'annuals
Comitè d'Auditoria i Control	El Consell d'Administració ha designat del seu si un Comitè d'Auditoria i Control. Entre altres funcions, s'encarrega de supervisar l'eficàcia del control intern, Auditoria Interna i els sistemes de gestió de riscos. Així mateix, és responsable de supervisar el compliment de la normativa referent a l'SCIIF.	Mínim 6 d'annuals
Comitè de Nomenaments i Retribucions	El Consell d'Administració ha designat del seu si un Comitè de Nomenaments i Retribucions que s'encarrega principalment, entre altres tasques, d'elevat al Consell les propostes de nomenament de consellers i proposar al Consell les retribucions dels consellers i dels directors generals o dels qui desenvolupin les seves funcions d'alta direcció. Així mateix s'encarrega de les gestions referents a aptitud i honorabilitat de les persones que dirigeixin de manera efectiva l'empresa o siguin responsables d'altres funcions fonamentals.	Ad hoc
Òrgan de Seguiment del RIC	El Consell d'Administració ha designat un Òrgan de Seguiment del Reglament Intern de Conducta (RIC), que vetlla per la correcta aplicació del RIC.	Ad hoc
Comitè de Direcció	Gestió general de l'entitat i del compliment dels objectius de negoci marcats pel Consell d'Administració. En aquest sentit, és el responsable del disseny i la implantació de la gestió de riscos i els sistemes del control intern. Té delegades part de les seves funcions en el Comitè d'Inversions, el Comitè Global de Riscos, el Comitè d'Operacions i el Comitè de Producte.	Mínim quinzenalment
Comitè d'Inversions	Gestió general de les inversions i encarregat de realitzar el seguiment i control de l'evolució de les inversions de l'entitat i dels seus riscos associats.	Mínim mensualment
Comitè Global de Riscos	Gestió global dels riscos i de les implicacions de tots en la solvència i el capital, així com seguiment i control del perfil de riscos i les polítiques de gestió de riscos.	Mínim mensualment
Comitè d'Operacions	Impulsar l'estratègia, monitoritzant la planificació i la consecució dels objectius fixats, garantir el control i la correcta disposició dels recursos, controlar els nivells de qualitat i fomentar l'eficiència en les operacions.	Mínim mensualment
Comitè de Producte	És l'encarregat de l'aprovació tècnica dels nous productes i d'elevat-los al Comitè de Direcció perquè els aprovi definitivament, i vetlla perquè es comercialitzin correctament.	Mínim mensualment

D'acord amb allò establert en els articles 268, 269, 270, 271 i 272 del Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014, VidaCaixa ha adaptat la seva estructura organitzativa i funcional, desenvolupant i dotant de recursos les unitats organitzatives encarregades de dur a terme les diferents funcions fonamentals establertes per Solvència II (funció de gestió de riscos, funció actuarial, funció de compliment i funció d'auditoria interna).

BPI Vida disposa d'una estructura de govern composta principalment pel Consell d'Administració i comissions delegades d'aquest: Comissió Executiva i Comitè d'Auditoria. Els detalls de les responsabilitats i l'estructura dels Òrgans de Govern propis de BPI Vida està recollit en l'Informe de situació financera i de solvència, que es recull com a annex en aquest informe.

Com a reforç de l'estructura de govern del grup assegurador, des del març de 2018 el sotsdirector general econòmic financer de VidaCaixa és al seu torn membre del Consell d'Administració de BPI Vida.

2.1.b. Canvis significatius en el sistema de govern durant el període de referència

Durant el 2018 no s'han produït canvis significatius en el sistema de govern de l'entitat.

Cal destacar, no obstant això, el nomenament del nou Director General de VidaCaixa durant el primer trimestre de 2018. Així mateix cal destacar la renúncia de Tomás Muniesa a les seves funcions executives i al seu càrrec de conseller delegat amb data 22 de novembre de 2018.

2.1.c. Política i pràctiques de remuneració

2.1.c.i. Principis de la política de remuneració

VidaCaixa disposa d'una política de remuneració aprovada pel Consell d'Administració.

D'acord amb l'article 275 del Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, la política de remuneració s'ha d'aplicar a l'empresa en el seu conjunt, i que ha de contenir mecanismes específics que tinguin en compte les tasques i el desenvolupament de l'òrgan d'administració, direcció o supervisió, de les persones que dirigeixin de manera efectiva l'empresa o desenvolupin altres funcions clau i d'altres categories de personal les activitats professionals de les quals incideixin de manera significativa en el perfil de risc de l'empresa (col·lectiu identificat).

Les persones subjectes a la política de remuneració són els membres del Consell d'Administració i totes les persones empleades en actiu de VidaCaixa que, com a tal, mantinguin una relació laboral retribuïda, incloses les persones del col·lectiu identificat.

La remuneració dels empleats, establerta dins del marc general definit en la política de remuneració, l'aproven els Òrgans de Govern competents de VidaCaixa. Els principis generals de remuneració de VidaCaixa són els següents:

- La política de compensació total està orientada a impulsar comportaments que assegurin la generació de valor a llarg termini i la sostenibilitat dels resultats en el temps.
- La política de remuneració basa la seva estratègia d'atracció i retenció del talent en facilitar als professionals la participació en un projecte social i empresarial distintiu, en la possibilitat de desenvolupar-se professionalment i en unes condicions competitives de compensació total.

- Els components fix i de beneficis socials constitueixen la part preponderant del conjunt de condicions remuneratòries en què, en general, el concepte remuneratori variable tendeix a ser conservador a causa del seu potencial paper com a generador de risc.
- Els principis generals de remuneració de VidaCaixa estaran alineats amb l'estratègia comercial i de gestió de riscos, les pràctiques de remuneració fomentaran una assumpció prudent de riscos i, així mateix, no amenaçaran la capacitat de l'empresa de mantenir un capital base adequat.
- Seran aplicables a la remuneració dels membres del col·lectiu identificat de VidaCaixa els principis establerts a l'apartat 2 de l'article 275 del Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió.
- Atenent als principis de l'article 275 del Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, en cas que hi hagi, els components variables de la remuneració del col·lectiu identificat s'han d'equilibrar de tal manera que el component fix o garantit representi una proporció prou alta de la remuneració total, per tal d'evitar que els empleats depenguin excessivament dels components variables i de permetre que VidaCaixa faci servir una política d'incentius completament flexible, que inclogui la possibilitat de no abonar cap component variable.

Durant el 2018 BPI Vida va aplicar la política de remuneracions establerta en l'àmbit del grup BPI, tal com es detalla en l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe.

2.1.c.ii. Criteris de desenvolupament sobre drets a opcions sobre accions, accions o components variables de la remuneració

La remuneració dels membres del Consell d'Administració de VidaCaixa consisteix únicament en components fixos, amb exclusió de qualssevol components variables. Malgrat tot, qualsevol eventual proposta futura de remuneració basada en accions hauria de ser aprovada, seguint els preceptes de la Llei de societats de capital i dels estatuts socials, per la Junta General de VidaCaixa.

Tal com s'ha indicat, durant el 2018 BPI Vida va aplicar la política de remuneracions establerta en l'àmbit del grup BPI.

2.1.c.iii. Plans complementaris de pensions o plans de jubilació anticipada destinats als membres de l'òrgan d'administració, direcció o supervisió i persones que desenvolupin una funció fonamental

El sistema de previsió social de VidaCaixa és un sistema mixt d'aportació definida per a la contingència de jubilació i de prestació definida per a les contingències d'invalidesa i defunció i s'instrumenta en un pla de pensions d'ocupació i pòlisses d'assegurances col·lectives de vida.

Les aportacions dels empleats als plans d'estalvi i jubilació es determinen com un percentatge predeterminat de la retribució fixa; l'empleat pot decidir també que part del cobrament del bonus es destini a aportar-se a aquests plans d'estalvi i jubilació.

El règim de previsió social de VidaCaixa no es configura com un benefici discrecional, i s'aplica de manera objectiva en funció de l'accés del professional a un determinat nivell professional o en circumstàncies similars que determinen una redefinició de les condicions de remuneració. La quantia de les aportacions o el grau de cobertura de les prestacions no es pot determinar com a

part del paquet de remuneracions variables, perquè no està referenciada al compliment de paràmetres d'execució ni es concedeix amb caràcter de premi o similar.

Tal com s'ha indicat, durant el 2018 BPI Vida va aplicar la política de remuneracions establerta en l'àmbit del grup BPI.

2.1.d. Operacions significatives amb accionistes, amb persones que exerceixin una influència significativa sobre l'empresa i amb membres de l'òrgan d'administració, direcció o supervisió

Durant l'any no s'han produït operacions significatives amb accionistes, amb persones que exerceixin una influència significativa sobre l'empresa ni amb membres de l'òrgan d'administració, direcció o supervisió que puguin provocar conflictes d'interessos.

Amb data 18 de desembre de 2018, el Consell d'Administració de la societat va acordar distribuir un segon dividend a compte del resultat de l'exercici 2018 per un import de 330.000 milers d'euros. Aquest import es va abonar a l'accionista únic amb data 28 de desembre de 2018.

Amb data 31 de gener i 28 de març de 2018, VidaCaixa va procedir a l'abonament de 20.000 milers d'euros i 40.000 milers d'euros respectivament, en concepte de l'import pendent de pagament del tercer dividend a compte de l'exercici 2017.

Així mateix, amb data 28 de març, 31 de maig i 29 de juny de 2018, VidaCaixa va procedir a l'abonament de 48.000 milers d'euros, 37.000 milers d'euros i 22.692 milers d'euros respectivament, en concepte de dividend complementari del resultat del 2017 aprovat a l'Acta de consignació de decisions de l'accionista únic el 22 de març de 2018, per un import de 107.692 milers d'euros.

2.2. Exigències d'aptitud i honorabilitat

2.2.a. Exigències sobre qualificacions, coneixements i experiència aplicables

Els membres del Consell d'Administració, els directors generals i assimilats i els encarregats de les funcions que integren el sistema de govern de VidaCaixa (d'ara endavant, els càrrecs i funcions subjectes) els hauran d'exercir persones d'honorabilitat comercial i professional reconeguda que tinguin coneixements i experiència adequats per fer possible la gestió sana i prudent de VidaCaixa.

Amb caràcter general, els requisits d'idoneïtat seran els establerts a l'article 273 del Reglament delegat 2015/35 i a la resta de normativa aplicable, complementats, concretats o desenvolupats en cada moment pels criteris que el Consell d'Administració de VidaCaixa estableixi en cada moment en ús de les seves funcions.

En el supòsit de consellers persones jurídiques, els requisits d'idoneïtat s'observaran tant respecte de la persona física representant del conseller persona jurídica com, en el que és aplicable, del conseller persona jurídica.

Durant el 2018 BPI Vida va aplicar la política d'aptitud i honorabilitat establerta en l'àmbit del grup BPI, tal com es detalla en l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe.

2.2.b. Procés per avaluar l'aptitud i l'honorabilitat

VidaCaixa ha implantat procediments d'avaluació dels qui hagin d'exercir els càrrecs i funcions subjectes previstos en el protocol d'idoneïtat aprovat pel Consell d'Administració.

Els aspectes principals d'aquests procediments d'avaluació són els següents:

1) Òrgans d'avaluació

El Consell d'Administració de VidaCaixa és considerat com a òrgan d'avaluació i, en conseqüència, assumeix la condició i les funcions que tant el Reglament delegat com la Política li assignen en matèria d'avaluació, en relació amb les categories de càrrecs i funcions subjectes.

En el cas que l'avaluació es refereixi a la seva pròpia persona, les persones subjectes a avaluació s'hauran d'abstenir de participar en la formació de l'expedient d'avaluació i en la proposta, la formulació i l'aprovació de l'Informe d'avaluació de la idoneïtat.

2) Expedient d'avaluació

L'Expedient d'avaluació constitueix la base documental per a l'avaluació per part de l'Òrgan d'avaluació, i conté totes les manifestacions, les informacions i els documents necessaris per tal que l'Òrgan d'avaluació pugui examinar i emetre un judici fundat sobre la idoneïtat de les persones avaluades.

El contingut de l'Expedient és determinat, desenvolupat i adaptat en cada moment pel Comitè de Nomenaments i Retribucions de VidaCaixa d'acord amb la documentació exigida en cada moment per la normativa vigent.

3) Informe d'avaluació de la idoneïtat

L'Informe d'avaluació de la idoneïtat conté la conclusió sobre el resultat del procés d'avaluació de la persona avaluada, i és formulat i aprovat per l'Òrgan d'avaluació prenent com a base l'expedient.

4) Procediment d'avaluació

Per a l'avaluació de les persones que han d'ocupar els càrrecs i funcions subjectes se segueix el procediment que es descriu a continuació:

4.1) Procediment en cas de nomenament:

L'òrgan o la persona o persones que promouen el nomenament ho comuniquen amb prou antelació al president del Consell d'Administració o al conseller delegat.

El Comitè de Nomenaments i Retribucions elabora i sotmet a l'Òrgan d'avaluació la proposta d'informe corresponent.

Prenent com a base la informació continguda a l'expedient, l'Òrgan d'avaluació analitza, formula i aprova l'informe relatiu al candidat proposat.

Si la conclusió de l'informe és negativa, VidaCaixa s'abstindrà de nomenar o donar possessió en el càrrec al candidat proposat.

4.2) Procediment en cas de reelecció

En els casos en què es proposi la reelecció d'una persona subjecta a avaluació, se segueix el mateix procediment previst per al cas de nomenament, degudament adaptat al cas de reelecció.

No obstant això, l'Òrgan d'avaluació es limita a confirmar el manteniment de les informacions contingudes en l'Expedient o, al seu torn, a actualitzar-les.

L'Òrgan d'avaluació formula i aprova el seu Informe prenent com a base la confirmació o l'actualització de l'Expedient.

5) Avaluació contínua

Amb la periodicitat que determini el Consell d'Administració en cada moment que, en tot cas, serà per un període de temps inferior o igual al que, si escau, sigui aplicable d'acord amb la normativa vigent, VidaCaixa durà a terme l'avaluació contínua dels qui exerceixin els càrrecs i funcions subjectes.

6) Avaluació per circumstàncies sobrevingudes

Els qui exerceixen els càrrecs i funcions subjectes són responsables de comunicar de manera immediata al Comitè de Nomenaments i Retribucions (mitjançant una comunicació al seu president) l'esdeveniment de qualsevol fet o circumstància que pogués afectar l'avaluació de la seva idoneïtat per a l'exercici del seu càrrec o funció, en els termes en què la idoneïtat es configura en la Política i en la normativa vigent d'aplicació.

El procediment que cal seguir en els casos d'avaluació per circumstàncies sobrevingudes serà el previst per a l'avaluació contínua.

Tal com s'ha indicat, durant el 2018 BPI Vida va aplicar la política d'aptitud i honorabilitat establerta en l'àmbit del grup BPI.

2.3. Sistema de gestió de riscos i autoavaluació de riscos i de solvència

2.3.1. Sistema de gestió de riscos

2.3.1.a. Descripció del sistema de gestió de riscos

El sistema de gestió de riscos de l'entitat es configura a través de la funció de gestió de riscos, les funcions i la responsabilitat principals de la qual són les següents:

1) Tasques generals

- Assistir i informar el Consell d'Administració, el Comitè Global de Riscos i la resta de funcions fonamentals en tot allò que és necessari per garantir el funcionament eficaç del sistema de gestió de riscos.
- Realitzar el seguiment de l'efectivitat del sistema de gestió de riscos.
- Establir i seguir les polítiques estratègiques sobre gestió de riscos.
- Definir i seguir el perfil de risc i els límits de tolerància al risc.
- Identificar, mesurar, gestionar, seguir i informar dels riscos.

- Presentar informació detallada sobre les exposicions a riscos prenent en consideració les decisions estratègiques.
- Identificar i avaluar els riscos emergents.
- La informació generada en el marc del sistema de gestió de riscos estarà a disposició de les persones i òrgans que dirigeixin de manera efectiva l'entitat o desenvolupin altres funcions fonamentals, que la tindran en compte en el seu procés de presa de decisions.

2) Tasques addicionals per a models interns de riscos

La funció de gestió de riscos assumeix les funcions següents i responsabilitats addicionals, en allò que fa referència als models interns totals o parcials desenvolupats per l'entitat en cada moment:

- Desenvolupament i aplicació del model intern.
- Aplicació de la política de validació de models interns establerta pel Consell d'Administració en cada moment.
- Documentació del model intern i de les seves possibles modificacions.
- Test d'ús del model intern.
- Informació al Consell d'Administració i al Comitè Global de Riscos sobre el model intern.
- Sempre que l'entitat disposi de models interns, s'elaborarà la informació sobre gestió de riscos fent servir el model intern, de manera que les dades del model es tinguin en compte en els processos de presa de decisions, i existeixi una integració efectiva dels models interns en la gestió.

Com a element primordial del sistema de gestió de riscos, el Consell d'Administració de l'entitat ha aprovat, segueix i manté actualitzades les polítiques de gestió de riscos següents, d'acord amb les àrees de gestió de riscos definides a l'article 260, apartat 1, del Reglament delegat de Solvència II 2015/35, de 10 d'octubre de 2014:

- Política de subscripció i constitució de reserves.
- Política de gestió d'actius i passius i risc de liquiditat.
- Política de gestió del risc d'inversions i del risc de concentració.
- Política de gestió del risc operacional.
- Política de reassegurança i altres tècniques de reducció del risc.

Així mateix, VidaCaixa disposa d'una metodologia de gestió de riscos en la qual s'enquadra la gestió de riscos.

Partint d'aquesta metodologia, l'entitat realitza una identificació completa dels riscos inherents als quals es troba exposada, així com una comprovació adequada que el sistema de control intern establert és efectiu per al control d'aquests riscos.

La metodologia de gestió de riscos s'articularà sobre els sistemes següents:

- Mapa de processos: descripció integral de la totalitat dels processos, subprocessos i activitats de l'entitat.
- Mapa de riscos inherents: identificació i avaluació dels riscos de l'entitat associats a cada procés, subprocés i activitat de l'entitat, atenent a cadascuna de les línies de negoci.
- Mapa de controls: inventari complet dels procediments de control intern implantats a l'entitat i avaluació de la seva eficàcia, per tal de detectar debilitats o deficiències.
- Eina informàtica: tota la informació associada a la gestió de riscos i als procediments de control intern de l'entitat es documenta, es manté actualitzada i es comunica a tota l'organització mitjançant una eina informàtica que automatitza i aporta robustesa al sistema.

El resultat d'aquests sistemes està, en tot moment, a disposició del Consell d'Administració, el Comitè d'Auditoria i Control i el Comitè Global de Riscos, i s'actualitza amb una periodicitat almenys anual. Així mateix, està a disposició de la funció d'Auditoria Interna que el fa servir en l'elaboració de la planificació dels seus treballs d'auditoria.

Per part seva, BPI Vida disposa d'un sistema de gestió de riscos centrat en la identificació de les diverses dimensions del risc i la disponibilitat d'aquesta informació per part dels gestors i Òrgans de Govern. Els principis que regeixen el sistema de gestió de riscos de BPI Vida estan establerts i documentats a través de la Política de gestió de riscos, i son els següents:

- Coneixement dels diferents tipus de risc als quals s'enfronta la seva activitat;
- Definició del perfil de risc de cada cartera en funció de la seva tolerància al risc;
- Implementació d'una política d'inversions per a cada cartera adaptada al seu perfil de risc;
- Capacitat d'adaptació constant a les condicions del mercat, fet que pot dur al llarg del temps a diferents exposicions als diversos tipus de risc als quals l'activitat i les carteres estan subjectes.

Així mateix, la política de gestió de riscos de BPI Vida descriu els riscos identificats principals així com les estratègies de gestió i mitigació corresponents, que cobreix els riscos següents:

- Risc de mercat
- Risc de contrapart
- Risc de liquiditat
- Risc de subscripció
- Risc operacional

En l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, es recullen més detalls respecte del seu sistema de gestió de riscos.

2.3.1.b. Implementació i integració del sistema de gestió de riscos en l'estructura organitzativa i els processos de presa de decisions

La funció de gestió de riscos comprèn tota l'organització i constitueix una peça clau per assegurar la implantació efectiva del marc de gestió del risc i de les polítiques de gestió del risc i per proporcionar una visió global de tots els riscos.

El Consell d'Administració té la responsabilitat última del disseny i l'execució de la política de gestió de riscos.

Per delegació del Consell d'Administració, el Comitè Global de Riscos executa la política de gestió de riscos, gestionant i controlant les implicacions en la solvència i el capital de l'entitat.

Les funcions fonamentals de gestió de riscos, actuarial, de compliment normatiu i d'Auditoria Interna estan representades en el Comitè Global de Riscos.

Les funcions principals del Comitè Global de Riscos són les següents:

- Aprovar i proposar les polítiques generals de riscos de l'entitat i l'estructura de límits per tipus de risc perquè siguin aprovades.
- Revisar l'evolució dels riscos assumits, supervisant que s'ha complert amb l'estructura de límits establerta i obtenint informació sobre qualsevol incompliment rellevant.
- Revisar les exposicions més rellevants en l'àmbit dels grups econòmics, els sectors productius, les àrees geogràfiques i les línies de negoci.
- Seguir l'evolució del capital regulador i econòmic i de la planificació de capital, així com del compliment del perfil de risc fixat.
- Seguir i analitzar la rendibilitat i els paràmetres de risc per línies de negoci.
- Assegurar l'existència de procediments de repòrting adequats que garanteixin la seva fiabilitat i integritat i revisar la informació referent a la gestió de riscos que es publiqui o distribueixi a tercers.

Com ja s'ha comentat anteriorment, en la política de gestió de riscos es recullen els principis que regeixen el sistema de gestió de riscos de BPI Vida, així com els principals riscos identificats i les estratègies de gestió i mitigació corresponents.

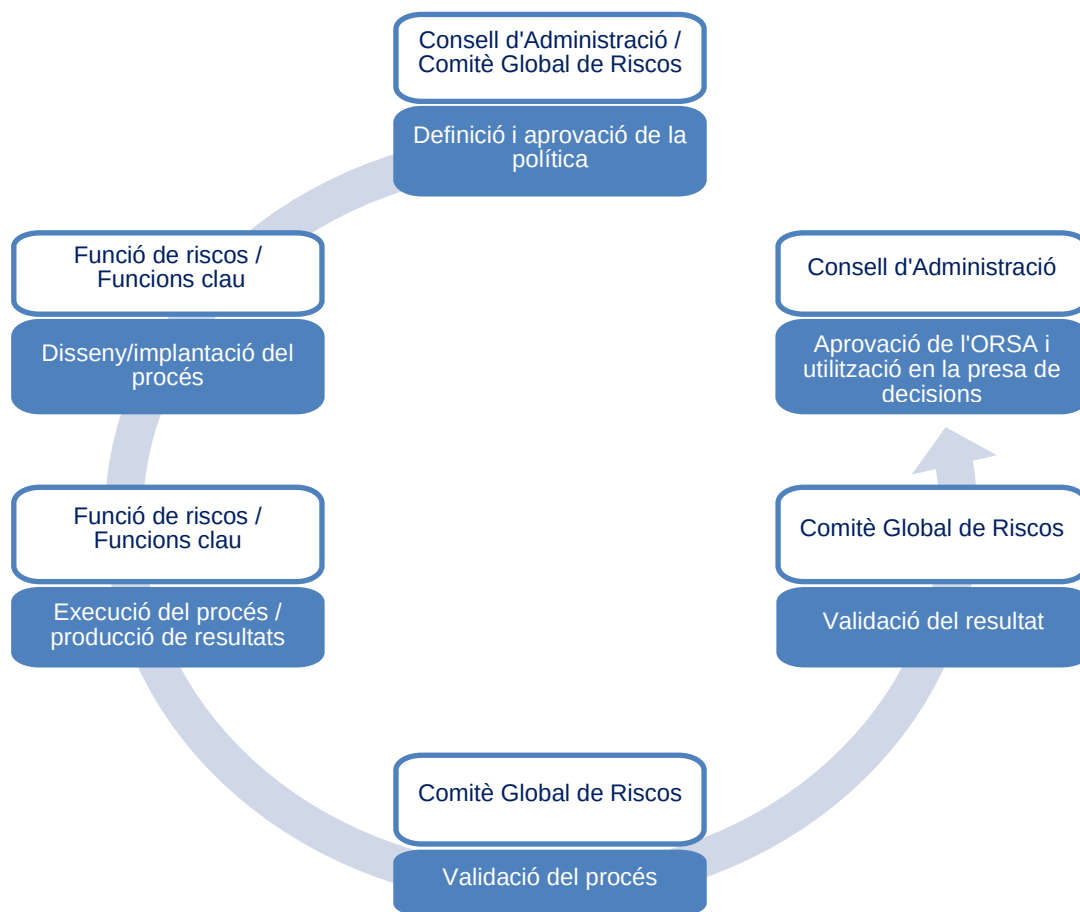
En l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, adjunt a aquest informe, es recullen més detalls respecte del seu sistema de gestió de riscos.

2.3.2. Avaluació interna dels riscos i la solvència

2.3.2.a. Procés d'avaluació interna dels riscos i la solvència

El procés d'avaluació interna dels riscos i la solvència (en endavant ORSA) és una peça clau a l'hora de prendre decisions sobre el negoci a tots els nivells i les seves projeccions són conegudes i tingudes en compte a l'hora de prendre decisions.

VidaCaixa considera l'ORSA com un procés global en el qual és determinant l'aportació de l'estratègia existent, la gestió del risc i la gestió de la solvència. Es tracta d'aportar indicadors i anàlisis quantitatives o qualitatives. A més d'aquesta informació, l'ORSA duu a terme anàlisis addicionals per aconseguir una visió completa del risc i la solvència futurs de l'entitat.



La política d'ORSA té com a objectiu marcar les línies generals que regeixen el procés ORSA.

El Comitè Global de Riscos és l'encarregat de definir i aprovar la proposta de política d'ORSA que es presentarà al Consell d'Administració. El Consell d'Administració és l'encarregat de revisar aquesta proposta i, si escau, aprovar-la.

La funció de gestió de riscos s'encarrega de dissenyar i implantar el procés ORSA i tot assegurant que estigui dins de les línies generals establertes per la política. Així mateix, s'encarrega de garantir la planificació, la selecció i la coordinació de les diferents àrees implicades.

La funció de gestió de riscos també s'encarrega d'executar el procés ORSA de conformitat amb la política, garantint que s'estableix una relació amb els altres processos de gestió i que es coordinen totes les unitats participants i que les diferents contribucions es consoliden en un únic informe ORSA, i en verifica la cohesió global.

El Comitè Global de Riscos és l'encarregat de validar el procés verificant que s'ha executat degudament d'acord amb la política i analitzarà els resultats, els mètodes i les hipòtesis utilitzades, així com l'informe ORSA, de manera prèvia a l'aprovació final, que és responsabilitat del Consell d'Administració.

L'ORSA és considerat com un procés més de la companyia. Per tant, Auditoria Interna, en base al seu pla anual d'auditoria, pot realitzar revisions independents (parcials o totals) del procés per verificar que compleix la política d'ORSA i que s'ha executat degudament amb l'objectiu de proporcionar garanties raonables a la Direcció i al Consell d'Administració.

Per part seva, i tal com es detalla en l'Informe de situació financera i de solvència, BPI Vida disposa d'una política que ORSA que recull els principis del seu procés d'avaluació interna dels riscos i la solvència.

L'ORSA és una de les peces clau del sistema de gestió de riscos de BPI, i és a través d'aquest procés que la companyia fa una avaluació de les seves necessitats globals de solvència.

L'elaboració de l'ORSA a BPI Vida implica la participació de totes les àrees clau de la companyia, a fi d'assegurar una revisió extensiva dels riscos potencials.

L'aprovació final de l'informe correspon al Consell d'Administració.

En el procés ORSA consolidat de Grupo VidaCaixa s'ha comprovat que els escenaris plantejats en el procés ORSA de BPI Vida siguin congruents amb els de VidaCaixa, i mantenen la metodologia pròpia i les especificitats aplicables a BPI Vida.

S'annexa a aquest informe l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida en el qual s'ofereixen més detalls sobre el procés ORSA a BPI Vida.

2.3.2.b. Periodicitat de revisió i aprovació de l'avaluació interna dels riscos i la solvència

El Consell d'Administració de VidaCaixa revisa i aprova l'avaluació interna dels riscos i la solvència amb una periodicitat mínima anual.

No obstant això, VidaCaixa realitzarà un ORSA extraordinari quan es produeixin circumstàncies de mercat o internes de la companyia que facin variar el perfil de riscos de manera que els resultats de l'últim ORSA no tinguin relació amb el perfil de riscos de la companyia.

Així mateix, es durà a terme un ORSA extraordinari, si el Comitè Global de Riscos considera que s'ha produït un canvi significatiu en el perfil de risc, amb un abast proporcionat i adequat al canvi considerat.

BPI Vida realitza el seu ORSA amb una periodicitat mínima anual.

2.3.2.c. Determinació de les necessitats internes de solvència, i interacció entre les activitats de gestió de capital i el sistema de gestió de riscos

L'ORSA és una de les peces clau dins del sistema de gestió de riscos de VidaCaixa.

Mitjançant aquest procés, VidaCaixa fa una avaluació prospectiva de les seves necessitats globals de solvència.

Un dels eixos de l'ORSA és l'estimació del Capital i el CSO projectats sota diferents supòsits d'estrès. Els escenaris d'estrès aplicats proposen xocs en variables crítiques del negoci de VidaCaixa, en línia amb els escenaris aplicats per EIOPA en els últims exercicis d'estrès a nivell europeu que s'han realitzat.

Així mateix, dins d'aquest procés es fa un seguiment del compliment dels límits de tolerància establerts pel Consell d'Administració a través de les deferents polítiques de gestió de riscos aprovades.

2.4. Sistema de control intern

2.4.a. Sistema de control intern

El sistema de control intern implantat en l'entitat es fonamenta en les línies generals i directrius establertes a la política de control intern de l'entitat.

El marc de control intern de VidaCaixa es basa en el model de tres línies de defensa:

- Una primera línia de defensa formada per les unitats de negoci i les àrees de suport que originen l'exposició als riscos de l'entitat en l'exercici de la seva activitat; prenen els riscos i en són propietaris, per la qual cosa seran responsables de desenvolupar i mantenir controls efectius i de gestionar-los i mitigar-los, així com de comunicar els principals riscos que afecten l'entitat.
- Una segona línia de defensa constituïda per les funcions fonamentals de compliment normatiu, actuarial i de gestió de riscos que actuen de manera independent de les unitats de negoci, amb la funció d'assegurar l'existència de polítiques i procediments de gestió i control dels riscos, monitorar-ne l'aplicació, avaluar l'entorn de control i reportar tots els riscos materials de l'entitat.
- Una tercera línia constituïda per la funció d'Auditoria Interna que de manera independent i objectiva verifica i estableix un sistema fiable per garantir el compliment de les polítiques i els procediments interns i dels requeriments externs per part de totes les activitats desenvolupades per VidaCaixa i les seves filials.

El sistema de control intern establert en l'entitat recull, entre altres, les bases de control intern següents:

- Segregació de tasques i funcions, tant entre el personal com entre les activitats que es porten a terme.
- Limitació de poders i capacitat d'autoritzar operacions.
- Procediments de seguretat informàtica.
- Plans de contingència per als sistemes informàtics i de comunicació.
- Arxiu de documentació.
- Traçabilitat de totes les operacions i de tots els controls.

Adicionalment a la política de control intern de l'entitat, hi ha directrius escrites i conegudes per l'organització que desenvolupen, a diferents nivells, les línies d'actuació establertes pel Consell d'Administració, i les principals són les següents:

- Normatives internes, com en matèria de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), seguretat informàtica, prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, gestió de proveïdors, contractació i gestió pressupostària, etc.
- Mapes i manuals de procediments: Descripció dels processos que integren les activitats de l'entitat.

- Mapes de riscos: Identificació i avaluació dels riscos de l'entitat associats a cada procés, subprocés i activitat de l'entitat, atenent a cadascuna de les línies de negoci.
- Mapes de controls interns: Descripció dels controls que mitiguen cadascun dels riscos inherents identificats en el mapa de riscos de l'entitat.

Per la seva banda, BPI Vida manté un sistema de control intern adequat a la realitat de la companyia que té com a objectiu la cobertura integral dels riscos i els processos inherents a la seva activitat. Els riscos inherents, les activitats de control i les àrees responsables estan identificats i documentats en una aplicació pròpia compartida amb el grup BPI.

L'Informe de situació financera i de solvència propi de BPI Vida, annex a aquest informe, conté els detalls sobre el sistema de control intern de BPI Vida.

2.4.b. Implementació de la funció de compliment

La Funció de Compliment Normatiu de l'entitat es troba localitzada a la Direcció Jurídica i de Compliment Normatiu, i conforma una unitat independent dels departaments existents en aquesta Direcció.

La funció té una doble dependència: (i) jeràrquica del director general de VidaCaixa i (ii) funcional del director de Compliment Normatiu de CaixaBank.

La Funció de Compliment Normatiu desenvolupa les seves funcions amb autonomia, i per fer-ho disposa dels recursos humans i materials adequats per a l'exercici correcte de les funcions i responsabilitats que se li hagin assignat. Així mateix, disposa d'accés a la informació que necessiti per al desenvolupament adequat de les seves funcions i podrà sol·licitar accés als comitès, les reunions i fòrums que consideri oportuns.

Les àrees de VidaCaixa han d'informar de deficiències i canvis en els sistemes de gestió de riscos de l'entitat a la funció com, per exemple, la introducció de nous productes o funcionalitats, canvis en procediments de treball, etc.

El report als òrgans d'administració i direcció constitueix una obligació principal per a la Funció de Compliment Normatiu. Amb aquesta finalitat, la Funció de Compliment Normatiu reporta directament al Comitè d'Auditoria de VidaCaixa, en la seva condició de comitè delegat del Consell d'Administració. Així mateix, la Funció de Compliment Normatiu de VidaCaixa reportarà a Compliment Normatiu de CaixaBank, en atenció a la seva dependència funcional.

Per la seva banda, la Funció de Compliment a BPI Vida es basa en la infraestructura existent al Banc BPI que identifica i divulga, juntament amb els administradors a les diferents àrees de la companyia, els canvis legislatius i reglamentaris que tinguin un impacte en l'activitat de BPI Vida.

Les responsabilitats, els objectius, els processos i procediments de comunicació de la Funció de Compliment de BPI Vida es troben degudament especificats a la Política de control intern pròpia de la companyia.

L'Informe de situació financera i de solvència propi de BPI Vida, annex a aquest informe, conté els detalls addicionals sobre la funció de compliment de BPI Vida.

2.5. Funció d'auditoria interna

2.5.a. Implementació de la funció d'auditoria

L'Auditoria Interna de VidaCaixa és una activitat independent i objectiva d'assegurament i consulta, concebuda per afegir-hi valor i millorar les activitats. Contribueix a la consecució dels objectius estratègics de VidaCaixa aportant-hi un enfocament sistemàtic i disciplinat en l'avaluació i la millora dels processos de gestió de riscos, de controls i de govern corporatiu.

D'acord amb el model de tres línies de defensa, Auditoria Interna actua com a tercera línia de defensa mitjançant la supervisió de les actuacions de la primera línia i la segona línia amb l'objectiu de proporcionar una seguretat raonable a l'Alta Direcció i als Òrgans de Govern sobre:

- L'eficàcia i l'eficiència dels sistemes de control intern per a la mitigació dels riscos associats a les activitats de l'entitat.
- El compliment de la legislació vigent, amb una atenció especial als requeriments dels organismes supervisors, i l'adequada aplicació dels marcs de gestió global i apetit al risc definits.
- El compliment de les polítiques i normatives internes, i l'alineació amb les millors pràctiques i bons usos sectorials, per a un govern intern adequat.
- La fiabilitat i la integritat de la informació financera i operativa, inclosa l'efectivitat del sistema de control intern sobre la informació financera (SCIIF).

Tot plegat, amb la finalitat de contribuir a la salvaguarda dels actius i dels interessos dels accionistes, i així donar suport al Grup mitjançant l'emissió de recomanacions de valor i el seguiment d'una implantació adequada que propiciï la consecució dels objectius estratègics i la millora de l'entorn de control.

La Funció d'Auditoria Interna realitza les seves feines d'auditoria atenent al que estableix el Pla estratègic i/o el Pla anual d'auditoria, a instàncies del Comitè d'Auditoria i Control, o per iniciativa pròpia. A més, el Consell d'Administració o l'Alta Direcció poden encarregar-li feines específiques del seu interès, o en resposta al requeriment dels organismes supervisors de les activitats de l'entitat.

Els resultats de les auditories i activitats realitzades es comuniquen als Òrgans de Govern i a l'Alta Direcció segons els processos i procediments d'informació definits en els manuals d'auditoria corresponents.

L'Auditoria Interna de VidaCaixa exerceix la responsabilitat de la funció sobre les activitats i negocis desenvolupats pel Grup VidaCaixa, incloses les activitats subcontractades a proveïdors externs. Totes aquestes activitats es realitzen de manera coordinada entre els equips d'Auditoria Interna de VidaCaixa i Auditoria Interna de CaixaBank.

Les relacions entre la Direcció d'Auditoria Interna de VidaCaixa i la Direcció d'Auditoria Interna de CaixaBank s'articulen al voltant de la informació dels temes que es debaten i/o acorden en els Òrgans de Govern, així com en la feina diària que duu a terme l'Auditoria Interna de VidaCaixa, les línies d'acció principals de la qual les proposa aquesta, les consensua amb l'Auditoria Interna de CaixaBank i les presenta formalment al Comitè d'Auditoria i Control de VidaCaixa. Des de l'Auditoria de CaixaBank es fixa la metodologia i les directrius que cal seguir per part de les diverses societats del Grup.

L'Auditoria Interna disposa d'una política aprovada pel Consell d'Administració, que es revisa anualment.

Per la seva banda, durant el 2018, BPI Vida i Pensions va mantenir la Funció d'Auditoria Interna subcontractada a Banc BPI, en la mesura en què tota la seva activitat es realitza en associació amb les diferents àrees del Grup. D'aquesta manera es garanteix que les tasques de la Funció d'Auditoria Interna cobreixen totes les àrees implicades en l'activitat de la companyia.

Així, durant el 2018 el Banc BPI ha integrat en la seva estructura la Direcció d'Auditoria Interna l'àmbit d'actuació de la qual inclou BPI Vida.

L'Informe de situació financera i de solvència propi de BPI Vida, annex a aquest informe, conté els detalls sobre la Funció d'Auditoria Interna a BPI Vida.

2.5.b. Independència i objectivitat de la Funció d'Auditoria

Per tal d'establir i preservar la independència i l'autoritat de la Funció d'Auditoria, la Direcció d'Auditoria Interna de VidaCaixa depèn funcionalment del Comitè d'Auditoria i Control i reporta jeràrquicament a la Direcció General.

El Comitè d'Auditoria i Control, en la seva condició de comitè delegat del Consell d'Administració, aprova el nomenament i el cessament del director d'Auditoria Interna, així com la Política d'Auditoria Interna, el Pla anual d'auditoria resultant de l'avaluació de riscos, i els recursos humans i financers sol·licitats. Quan es consideri oportú, els temes tractats al Comitè d'Auditoria i Control es reportaran al Consell d'Administració.

La posició d'Auditoria Interna a l'entitat assegura una comunicació directa i oberta amb tots els membres del Comitè de Direcció, i permet tenir coneixement de les activitats, els plans i les iniciatives operatives i estratègiques.

L'Auditoria Interna té accés ple, lliure i il·limitat a totes les persones, béns, arxius, dades, sistemes, aplicacions, documents, reunions i fòrums de l'empresa que consideri necessaris per al desenvolupament de les seves funcions. La informació sol·licitada es facilita dins d'un període raonable i es proporciona fidel i íntegra. Respecte a això, Auditoria Interna podrà requerir accés permanent a dades i sistemes informàtics, i l'ús d'eines pròpies d'auditoria per a la realització de proves i validacions independents. En aquest sentit, la Funció disposa dels recursos tècnics i humans adequats per al desenvolupament correcte de les seves activitats i responsabilitats.

La Direcció i el personal d'Auditoria Interna no té responsabilitat sobre les activitats susceptibles de ser auditades. En concret, el personal d'Auditoria Interna avalua i recomana, però no dissenya, instal·la ni opera en els sistemes, els processos i els controls existents o futurs. Aquesta independència fomenta el pronunciament de judicis imparcials i sense prejudicis.

En aquest sentit, anualment la Direcció d'Auditoria Interna ratifica davant el Comitè d'Auditoria i Control la independència que té la Funció d'Auditoria Interna en l'organització.

La Direcció i l'equip d'Auditoria Interna de VidaCaixa treballen de manera coordinada amb l'Auditoria Interna de CaixaBank. Els resultats de les auditories s'avaluen conjuntament i es notifiquen de manera consensuada amb l'Auditoria Interna de CaixaBank.

Adicionalment, amb l'objectiu d'evitar possibles conflictes d'interès, la Direcció d'Auditoria Interna estableix una rotació d'assignacions adequada entre el personal d'Auditoria Interna.

Tal com es detalla a l'Informe de situació financera i de solvència, en la consecució dels seus objectius la Direcció d'Auditoria de BPI ha de tenir una actitud imparcial i ha d'evitar l'existència de conflictes d'interessos entre els auditats i els auditors. Qualsevol limitació a la independència i l'objectivitat s'ha d'exposar al president del Consell d'Administració del Banc BPI.

2.6. Funció actuarial

La normativa sobre Solvència II configura la Funció Actuarial com una funció fonamental juntament amb la Funció de Gestió de Riscos, la Funció de Compliment Normatiu i la Funció d'Auditoria Interna.

Dins de l'organització de l'entitat, la Funció Actuarial es troba separada de l'àrea responsable de realitzar en primera instància el càlcul de la provisió tècnica i dels imports recuperables de reassegurança, a fi de mantenir la seva independència.

La Funció Actuarial està formada per persones que han obtingut el títol superior universitari de caràcter avançat i especialitzat en ciències actuàries i financeres. Desenvolupa les seves funcions amb autonomia i disposa dels recursos humans i materials adequats per a l'exercici correcte de les funcions i responsabilitats que la normativa estableix. També disposa d'accés a la informació que necessita.

Les activitats que realitza la Funció Actuarial, des d'un punt de vista normatiu, se centren en l'anàlisi i validació de les provisions tècniques, com a activitat bàsica, en pronunciar-se sobre la política de subscripció, sobre l'adequació dels acords de reassegurança i en contribuir a l'aplicació efectiva del sistema de gestió de riscos.

Aquesta contribució es realitza, dins de l'àmbit de les provisions tècniques i de l'import recuperable de reassegurança, a través de la revisió de la qualitat de la dada que intervé en el càlcul, de l'adequació de les hipòtesis, la metodologia i els models utilitzats analitzant la idoneïtat dels canvis plantejats i les limitacions o debilitats que es poden presentar.

La Funció Actuarial presenta els resultats de les seves activitats de verificació, les seves anàlisis i les seves recomanacions en el Comitè Global de Riscos, en què també es realitza un seguiment periòdic de l'estat d'aquestes recomanacions.

Així mateix, la Funció Actuarial realitza l'informe anual, en el qual recull totes les tasques realitzades durant l'any, els resultats als quals ha arribat i indica les possibles deficiències trobades i recomanacions realitzades per esmenar-se. Aquest informe està dirigit al Consell d'Administració de l'entitat.

Per la seva banda, la Funció Actuarial de BPI Vida està situada dins de l'Àrea Tècnica d'Assegurances. Les seves responsabilitats queden detallades a l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe.

2.7. Externalització

VidaCaixa disposa d'una política d'externalització.

L'objectiu de la política esmentada és establir un marc metodològic en què s'estableixin els criteris, els paràmetres (conceptuals i de presa de decisions) així com aspectes de compliment obligat per a l'externalització de les activitats de VidaCaixa.

VidaCaixa ha modificat la política d'externalització per alinear-la amb la política del Grup CaixaBank i mantenint aquells aspectes requerits per Solvència II, que es desenvoluparà a través de normativa interna.

Es consideren funcions crítiques, almenys, les funcions fonamentals de gestió de riscos, d'auditoria interna, de compliment i actuarial.

A 31 de desembre de 2018 consta un servei crític o important externalitzat: la infraestructura informàtica. Aquest servei ja estava externalitzat prèviament, però és arran de la modificació de la política d'externalització en línia amb la del Grup CaixaBank, en la qual s'incorpora un nou concepte de servei crític o important, quan ha passat a ser considerat un servei crític o important i, per tant, s'ha procedit a comunicar-ho a la DGSFP en el moment de renovació.

En el marc de la política d'externalització, es revisen els serveis externalitzats amb la finalitat de valorar si algun podria estar vinculat a alguna funció o activitat operativa crítica o important.

Per part seva, BPI Vida disposa d'una política de subcontractació que estableix els principis que cal seguir a l'hora de prendre decisions sobre la de subcontractació de qualsevol de les funcions rellevants.

Tal com es detalla a l'Informe de situació financera i solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, i amb la finalitat d'obtenir una eficiència més gran des del punt de vista de funcionament i d'utilització de recursos de BPI Vida, ha subcontractat a Banc BPI diverses activitats.

2.8. Avaluació sobre l'adequació del sistema de govern respecte a la naturalesa, el volum i la complexitat dels riscos inherents a la seva activitat

VidaCaixa configura la seva estructura organitzativa i funcional i la dota dels recursos suficients per assegurar que el seu sistema de govern és adequat respecte de la naturalesa, el volum i la complexitat dels riscos inherents a la seva activitat.

VidaCaixa treballa de manera contínua en la millora del seu sistema de gestió de riscos i control intern amb la ferma voluntat que reculli en tot moment les millors pràctiques del mercat.

2.9. Més informació significativa

No s'ha produït cap altra informació rellevant durant l'exercici.

3. Perfil de riscos

La quantificació dels riscos sota Solvència II, a través del càlcul del capital de solvència obligatori o CSO o SCR, permet observar els riscos significatius als quals VidaCaixa està exposada.

Com s'ha dit anteriorment, BPI Vida s'ha integrat en els càlculs de solvència a nivell consolidat. És a dir:

- En el balanç econòmic consolidat s'han integrat els actius i els passius de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.
- El CSO consolidat de VidaCaixa s'ha determinat tenint en compte les exposicions als riscos provinents de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 356 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

Per tant, les exposicions als riscos i els CSO d'aquest capítol preveuen l'efecte de la integració de BPI Vida.

Els mòduls de risc considerats al CSO aplicables al Grup VidaCaixa són els següents:

- **risc de mercat:** és el risc de pèrdua o modificació adversa de la situació financera resultant, directament o indirectament, de fluctuacions en el nivell i en la volatilitat dels preus de mercat dels actius, els passius i instruments financers.
- **risc de contrapart:** és el risc de pèrdues derivades de l'incompliment inesperat, o deteriorament de la qualitat creditícia, de les contraparts i els deutors de l'entitat.
- **risc de subscripció de vida i salut:** és el risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances, atenent als esdeveniments coberts, a causa de la inadequació de les hipòtesis de tarificació i constitució de provisions.
- **risc operacional:** és el risc de pèrdua derivat de la inadequació o de la disfunció de processos interns, del personal o dels sistemes, o de successos externs, inclosos els riscos legals, però no els riscos derivats de decisions estratègiques, ni els riscos de reputació, que es recolliran en l'avaluació interna de riscos i solvència (ORSA) de l'entitat.
- **risc d'intangibles:** és el risc inherent a la pròpia naturalesa dels actius intangibles, que fa que els beneficis futurs esperats de l'actiu intangible puguin ser menors dels esperats en condicions normals.

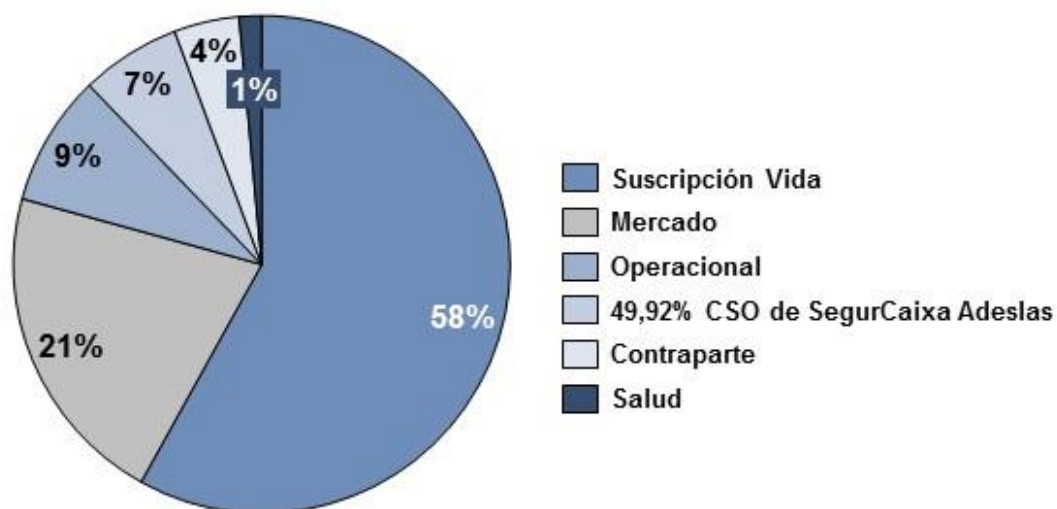
Addicionalment a aquests mòduls de risc, el CSO de Grup recull el 49,92% del CSO de la seva participada SegurCaixa Adeslas, d'acord amb allò establert a els articles 335 i 336 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II.

A continuació es mostra el perfil de riscos de VidaCaixa de manera consolidada d'acord amb el CSO de cada risc a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017:

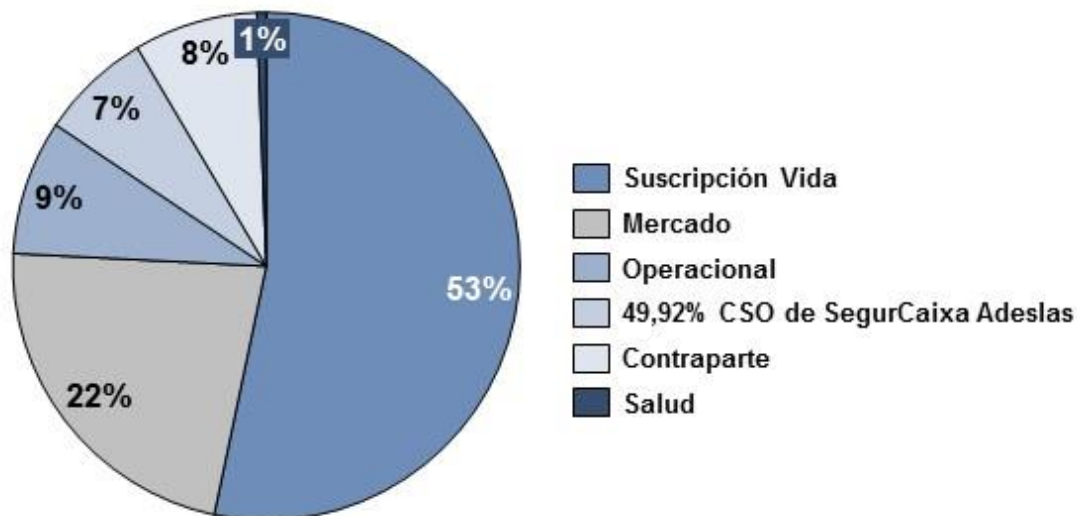
En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
SCR de mercat	622.168	655.432
SCR de contrapart	166.341	295.785
SCR de vida	1.796.792	1.530.741
SCR de salut	17.938	20.212
Efecte diversificació	(463.208)	(549.926)
SCR bàsic (BSCR)	2.140.031	1.952.244
SCR operacional	338.560	323.571
Efecte fiscal	(743.577)	(682.745)
Capital solvència obligatori (CSO)	1.735.427	1.593.071
49,92% CSO SegurCaixa Adeslas	256.959	267.032
Capital solvència obligatori (CSO) Grup	1.991.973	1.860.103

Gràficament, sense considerar cap diversificació ni efecte fiscal:

2018



2017



L'avaluació quantitativa dels riscos quantificables es completa amb una avaluació qualitativa dels riscos no quantificables que no es consideren en el càlcul del CSO, concretament del **risc estratègic** i del **risc reputacional**.

Aquesta avaluació qualitativa està basada en la valoració de cada risc partint de la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte potencial.

VidaCaixa recull la identificació i l'avaluació qualitativa de tots els riscos inherents en el seu mapa de riscos.

La identificació, l'avaluació i la documentació del mapa de riscos inherents es revisa i s'actualitza almenys anualment.

Així mateix, es fa un seguiment trimestral de l'efectivitat del control intern dels riscos i els controls considerats clau.

3.1. Risc de subscripció

3.1.a. Exposició a riscos de subscripció

L'exposició a riscos de subscripció de VidaCaixa correspon bàsicament a assegurances de vida, i és immaterial l'exposició per assegurances de no vida.

Els productes de vida comercialitzats per VidaCaixa es poden agrupar en productes de la manera següent:

- **productes d'estalvi individual:** principalment rendes vitalícies immediates o diferides (productes individuals que a canvi d'una aportació permeten el cobrament d'una renda) i productes d'estalvi sistemàtic, d'estalvi-inversió o d'estalvi per a la jubilació. Permeten realitzar aportacions úniques, periòdiques o extraordinàries.
- **productes d'estalvi col·lectiu:** rendes vitalícies o temporals, immediates o diferides, així com capitals de supervivència, orientats principalment a la cobertura de

compromisos per pensions de les empreses amb els seus empleats, que permeten efectuar aportacions úniques o extraordinàries.

- **productes de risc individual:** productes anuals renovables o temporals amb cobertura de defunció i, en un grau menor, invalidesa absoluta i permanent, malaltia greu i mort per accident. Tots plegats permeten el pagament de primes anuals, mensuals o úniques.
- **productes de risc col·lectiu:** productes per a la cobertura de prestacions principalment per compromisos per pensions de les empreses, pimes i autònoms per defunció o invalidesa en els seus diferents graus, i permeten primes úniques o fraccionades.
- **productes unit linked individual:** productes d'estalvi inversió, que inverteixen en carteres d'actius amb diferents perfils, en els quals el prenedor assumeix el risc de les inversions. Permeten realitzar aportacions úniques, periòdiques o extraordinàries.
- **productes unit linked col·lectiu:** productes d'estalvi inversió per a la cobertura de prestacions per compromisos per pensions de les empreses, assumint el risc de la inversió el prenedor, i que permeten realitzar aportacions úniques o extraordinàries.

Els productes de no vida comercialitzats de manera secundària corresponen a assegurances d'accidents i malaltia.

Per altra banda, els productes comercialitzats per BPI Vida corresponen a les categories de productes d'estalvi individual i productes d'*unit linked* individual.

La taula següent mostra l'exposició per a cada línia de negoci a 31 de desembre de 2018:

En milers d'euros	Provisions tècniques calculades en el seu conjunt	La millor estimació	Marge de risc	Total provisions tècniques
Assegurança amb PB	0	4.696.503	54.070	4.750.573
Una altra assegurança de vida	0	46.010.300	832.871	46.843.171
Reassegurança acceptada de vida	0	19.425	5	19.430
<i>Unit linked i index linked</i>	9.064.074	-369.557	55.713	8.750.230
Total vida	9.064.074	50.356.671	942.659	60.363.404
Total no vida	0	14.582	1.774	16.356
Total companyia	9.064.074	50.371.253	944.433	60.379.760

La taula següent mostra l'exposició per a cada línia de negoci a 31 de desembre de 2017:

En milers d'euros	Provisions tècniques calculades en el seu conjunt	La millor estimació	Marge de risc	Total provisions tècniques
Assegurança amb PB	0	4.683.953	51.092	4.735.045
Una altra assegurança de vida	0	45.080.020	803.125	45.883.145
Reassegurança acceptada de vida	0	33.901	14	33.915
<i>Unit linked i index linked</i>	8.242.371	-306.338	40.670	7.976.703
Total vida	8.242.371	49.491.536	894.901	58.628.808
Total No Vida	0	11.287	2.010	13.297
Total companyia	8.242.371	49.502.823	896.911	58.642.105

3.1.b. Avaluació dels riscos de subscripció

VidaCaixa, en virtut dels productes que comercialitza, està exposada principalment i de manera natural a riscos de subscripció de vida, i és immaterial el risc de subscripció derivat de les assegurances de no vida.

Els mòduls del risc de subscripció de vida considerats en el càlcul del CSO cobreixen els riscos que apliquen a VidaCaixa en la subscripció dels contractes de vida:

- **riscos de mortalitat, longevitat i invalidesa:** són riscos biomètrics de pèrdua a causa de variacions en el nivell, la tendència o la volatilitat de les taxes de mortalitat, longevitat o invalidesa reals respecte de les hipòtesis aplicades en la tarificació i constitució de provisions dels productes.
- **risc de caiguda de cartera:** és el risc de pèrdua de beneficis futurs esperats o d'increment de pèrdues futures esperades a causa de variacions en el nivell, la tendència o la volatilitat de les tasques de cancel·lacions, renovacions i rescats reals exercits pels prenedors de les pòlisses, respecte de les hipòtesis de caiguda aplicades en la constitució de reserves.
- **risc de despeses:** és el risc de pèrdua a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les despeses recurrents d'execució dels contractes d'assegurances o reassegurances respecte de les despeses repercutides en la tarificació i constitució de provisions dels productes.
- **risc de catàstrofe:** és el risc de pèrdua a causa de successos extraordinaris.

En el càlcul del CSO, VidaCaixa aplica la fórmula estàndard establerta per la normativa en tots els mòduls de risc, excepte en els mòduls de risc de longevitat i mortalitat, per als quals aplica un model intern parcial aprovat per la DGSFP el desembre de 2015.

L'avaluació quantitativa del risc de subscripció assumit en termes de CSO és la següent:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
CSO de vida	1.796.792	1.530.741

VidaCaixa aplica diverses tècniques per a la gestió d'aquests riscos, com són, entre altres, l'establiment de controls de subscripció, sistemes de retenció de cartera i l'anàlisi de suficiència del marge tècnic. Així mateix, el monitoratge continuat dels riscos de mortalitat a través de la utilització del model intern parcial de longevitat i mortalitat permet gestionar-los.

3.1.c. Tècniques utilitzades per reduir els riscos

VidaCaixa fa servir la reassegurança per mitigar el risc de subscripció i redueix així l'exposició a possibles problemes de liquiditat o pèrdues derivades de sinistres o atorga estabilitat a les seves carteres.

Amb una periodicitat mínima anual s'estableixen i actualitzen les línies generals de la política de reassegurança, que estableixen els procediments de gestió de la reassegurança, la selecció dels reasseguradors i el monitoratge del programa de reassegurança.

D'acord amb la política de reassegurança, VidaCaixa ha aprovat un ràting mínim exigint als reasseguradors per als contractes que no siguin de prestació de serveis.

Segons es recull a l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, no es recorre a tècniques de mitigació de riscos, en particular reassegurança. No obstant això, els riscos s'analitzen i es supervisen contínuament per garantir una gestió prudent.

3.1.d. Sensibilitat al risc

En el marc del procés d'avaluació interna de riscos i solvència (ORSA), VidaCaixa analitza l'impacte d'un conjunt d'escenaris hipotètics adversos, que proposen xocs en variables crítiques del negoci, i realitza una avaluació interna prospectiva amb un horitzó temporal mínim de tres anys.

En el desenvolupament del procés ORSA de 2018 es van testar diversos escenaris adversos sobre els riscos de subscripció i es va analitzar el seu impacte en les necessitats globals de solvència.

Tal com es recull al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida analitza diversos escenaris i proves d'estrès amb incidència directa en aquest risc. A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, se n'ofereixen més detalls.

3.2. Risc de mercat

3.2.a. Exposició a riscos de mercat

VidaCaixa, en virtut dels actius en els quals inverteix per cobrir els compromisos assegurats, està exposada principalment i de manera inherent a riscos de mercat.

Aquests actius es poden agrupar en les tipologies generals següents:

- **deute públic:** deute sobirà i de bancs centrals, així com determinats bons d'emissors supranacionals i assimilats, que no està subjecte a riscos de mercat.
- **renda fixa financera i corporativa:** bons i obligacions d'emissors privats, titulitzacions, productes estructurats i derivats de crèdit.

- **immobles:** terrenys, immobles i drets sobre la propietat immobiliària, així com participacions directes o indirectes en companyies immobiliàries.
- **renda variable:** accions de renda variable global (cotitzades en mercats regulats de l'OCDE o l'EEE), accions en una altra renda variable (no cotitzades, de països emergents, etc.), participacions en empreses vinculades i participacions en fons d'inversions.
- **dipòsits i efectiu:** dipòsits en entitats de crèdit a llarg termini i a curt termini, així com efectiu i equivalents.
- **derivats:** es corresponen, majoritàriament, als *Swaps* de cobertura utilitzats per mitigar el risc de tipus d'interès, inflació i divisa.

La taula següent mostra de manera general el valor de mercat de les inversions exposades a risc de mercat en cada tipologia d'actiu a 31 de desembre de 2018:

Actius	Milers d'euros
Deute públic	50.049.396
Renda fixa corporativa	5.829.455
Immobles	21.059
Renda variable	1.336
Dipòsits	791.229
Efectiu i equivalents	863.936
Derivats	(2.797.168)

A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, es detalla l'exposició a riscos de mercat de la companyia.

La taula següent mostra de manera general el valor de mercat de les inversions exposades a risc de mercat en cada tipologia d'actiu a 31 de desembre de 2017:

Actius	Milers d'euros
Deute públic	48.293.189
Renda fixa corporativa	5.803.193
Immobles	18.962
Renda variable	1.566
Dipòsits	1.346.197
Efectiu i equivalents	675.796
Derivats	(2.682.524)

3.2.b. Risc de tipus d'interès

VidaCaixa presenta exposició a risc de tipus d'interès principalment en les assegurances d'estalvi en els quals garanteix un tipus d'interès al prenedor.

Les assegurances d'estalvi comercialitzades per VidaCaixa es poden dividir en dues agrupacions clarament diferenciades en funció de les seves garanties:

- **cartera immunitzada:** són aquelles pòlisses o grups de pòlisses el valor de rescat de les quals depèn del valor de mercat dels actius adquirits per a la seva cobertura. Això implica que en cada operació VidaCaixa identifica perfectament la cartera d'inversions associada, ja que els fluxos de caixa derivats d'aquesta cartera s'alineen amb els fluxos de caixa probables del passiu, i serveixen de referència per gestionar-ho.

La cartera immunitzada es gestiona d'acord amb els principis i els requeriments d'utilització de l'ajustament per casament, l'ús dels quals el va autoritzar la DGSFP el desembre de 2015, i per això el risc de tipus d'interès queda mitigat.

- **cartera no immunitzada:** són aquelles pòlisses o grups de pòlisses en què amb periodicitat igual o inferior a un any es garanteix un interès complementari addicional, i pot tenir una participació en els beneficis de la cartera i el valor de rescat igual a provisió matemàtica, així com els productes *unit linked*.

Atès que la renovació del tipus d'interès s'ajusta a la situació dels mercats en cada període, el risc de tipus d'interès assumit és limitat.

La cartera no immunitzada es valora a Solvència II utilitzant ajustament per volatilitat.

La taula següent mostra de manera general la distribució del valor de mercat de les carteres d'inversió a 31 de desembre de 2018 de VidaCaixa:

Cartera	Assignació	Milers d'euros
Cartera immunitzada	Estalvi garantit a llarg termini	44.668.305
Cartera no immunitzada	Estalvi garantit a curt termini	6.486.369
	Risc	514.412
	<i>Unit linked</i>	6.756.309

Adicionalment, el valor de mercat de la cartera d'inversió de BPI a 31 de desembre de 2018 ascendeix a 4.261.275 milers d'euros, dels quals 2.322.024 milers d'euros corresponen a productes *unit linked* i 1.939.251 milers d'euros a productes d'estalvi.

La taula següent mostra de manera general la distribució del valor de mercat de les carteres d'inversió a 31 de desembre de 2017:

Cartera	Assignació	Milers d'euros
Cartera immunitzada	Estalvi garantit a llarg termini	43.697.798
Cartera no immunitzada	Estalvi garantit a curt termini	5.954.773
	Risc	465.850
	<i>Unit linked</i>	5.962.641

Adicionalment, el valor de mercat de la cartera d'inversió de BPI a 31 de desembre de 2017 ascendia a 4.314.903 milers d'euros, dels quals 2.281.679 milers d'euros corresponen a productes *unit linked* i 2.034.224 milers d'euros a productes d'estalvi.

3.2.c. Risc de concentració

En termes de CSO, VidaCaixa té exposició al risc de concentració a partir de l'excés d'exposició sobre un llindar, establert en funció de la qualitat creditícia de la contrapart.

A fi de gestionar i mitigar el risc de concentració, mantenint la cartera d'actius adequadament diversificada, VidaCaixa controla de manera contínua les exposicions que excedeixin o estiguin a prop d'excedir aquest llindar.

La taula següent mostra els excessos d'exposició en valor de mercat a 31 de desembre de 2018:

Tipologia d'actiu	Exposició (en milers d'euros)
Excés en renda fixa corporativa	165.245

La taula següent mostra els excessos d'exposició en valor de mercat a 31 de desembre de 2017:

Tipologia d'actiu	Exposició (en milers d'euros)
Excés en renda fixa corporativa	128.857

3.2.d. Avaluació dels riscos de mercat

Els mòduls considerats en el càlcul del CSO cobreixen tots els riscos de mercat que poden aplicar a VidaCaixa:

- **risc de tipus d'interès:** és el risc de pèrdues per descens de valor de les inversions degut a canvis en els tipus d'interès, tenint en compte el casament de fluxos d'actius i passius.
- **risc de diferencial o spread:** és el risc de pèrdues per descens de valor de les inversions a causa de canvis en el diferencial de crèdit dels bons emesos per emissors privats sobre els bons emesos per emissors públics, motivats pels sentiments o l'especulació del mercat, no per la situació de l'emissor del bo.
- **risc de concentració:** és el risc addicional de pèrdues per una manca de diversificació de les carteres d'actius o per una excessiva exposició al risc d'incompliment d'un mateix emissor o grup d'emissors vinculats.
- **risc de renda variable:** és el risc de pèrdues per descens de valor de les inversions a causa de canvis en els preus de mercat de les accions.
- **risc de divisa:** és el risc de pèrdues per descens de valor de les inversions degut a canvis en els tipus de canvi de les divises.
- **risc d'immobles:** és el risc de pèrdues per descens de valor de les inversions a causa de canvis en els preus dels immobles.

VidaCaixa quantifica el risc de mercat en termes de CSO d'acord amb la fórmula estàndard establerta per la normativa de Solvència II.

L'avaluació quantitativa del risc de mercat assumit en termes de CSO és la següent:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
CSO de mercat	622.168	655.432

El CSO de mercat inclou una addició de capital (*add-on*) de 500 milers d'euros a 31 de desembre de 2018. Aquest *add-on* recull els riscos associats a les garanties ofertes per l'*unit link* amb garanties comercialitzat per l'entitat des de juliol de 2018 sobre el valor de la inversió en cas de defunció de l'assegurat i no previstos en la fórmula estàndard.

La gestió continuada dels riscos de mercat, a través de les polítiques d'inversions i de gestió d'actius i passius, incideixen positivament en l'avaluació dels riscos assumits.

3.2.e. Inversió dels actius d'acord amb el principi de prudència

VidaCaixa ha establert el principi de prudència en la gestió de les inversions a través de la política de gestió de riscos d'inversions i de concentració aprovada pel Consell d'Administració, en la qual s'estableixen l'univers de valors autoritzats i els límits i restriccions aplicables per a cada tipus d'inversió, així com els mecanismes i els indicadors de mesura i informació dels riscos assumits.

Aquest univers de valors autoritzats s'ajusta a l'estructura i enfocament de la gestió d'inversions de VidaCaixa, en relació amb la naturalesa prudent i a llarg termini de la inversió i a la criticitat de la liquiditat, partint dels criteris generals següents, sempre dins dels establerts per la legislació vigent:

- **criteri geogràfic:** les entitats generadores del risc de crèdit subjacent hauran d'estar domiciliades en països autoritzats.
- **criteri solvència:** el risc de crèdit subjacent dels valors haurà de tenir la consideració mínima autoritzada.
- **criteri liquiditat:** el risc de crèdit subjacent dels valors haurà de tenir uns volums mínims d'emissió i contractació.

Dins de l'univers de valors autoritzats, VidaCaixa inverteix principalment en un horitzó de termini mitjà i llarg, i s'ha dotat dels mitjans i recursos necessaris per a una anàlisi correcta de les inversions tenint en compte la naturalesa de la seva activitat, els límits aprovats de tolerància al risc, la seva posició de solvència i la seva exposició al risc a llarg termini.

Tal com es recull a l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, totes les decisions d'inversió tenen en compte la prudència i els interessos dels prenedors d'assegurances, respectant el principi del gestor prudent. A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida se n'ofereixen més detalls.

3.2.f. Tècniques utilitzades per reduir els riscos

VidaCaixa limita l'exposició a risc de tipus d'interès a través de la gestió i el control continu del casament dels fluxos d'actius i passius utilitzant, entre altres inversions, la inversió en *swaps* com a instrument financer de cobertura.

Tal com es recull al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida segueix regularment el risc de tipus d'interès a través del càlcul de mesures de sensibilitats,

que s'actualitzen diàriament amb l'objectiu de reduir el risc. A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, se n'ofereixen més detalls.

3.2.g. Sensibilitat al risc

En el marc del procés d'avaluació interna de riscos i solvència (ORSA), VidaCaixa analitza l'impacte d'un conjunt d'escenaris hipotètics adversos, que proposen xocs en variables crítiques del negoci, i realitza una avaluació interna prospectiva amb un horitzó temporal mínim de tres anys.

En el desenvolupament del procés ORSA de 2018 es van testar diversos escenaris adversos sobre els riscos de mercat i es va analitzar el seu impacte en les necessitats globals de solvència.

Tal com es recull al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida analitza diversos escenaris i proves d'estrès amb incidència directa en aquest risc, en particular el tipus d'interès i l'*spread*. A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, se n'ofereixen més detalls.

3.3. Risc de contrapart

3.3.a. Exposició a riscos de contrapart

VidaCaixa està exposada al risc d'incompliment inesperat o deteriorament de la qualitat creditícia de les contraparts i els deutors.

En termes de càlcul del CSO, l'exposició al risc de contrapart es diferencia en els dos tipus següents:

- **exposicions tipus 1:** principalment acords de reassegurança, titulitzacions, derivats i tresoreria en bancs.
- **exposicions tipus 2:** principalment contraparts que no tenen qualificació creditícia, crèdits amb intermediaris, deutes de prenedors i préstecs hipotecaris.

La taula següent mostra en valor de mercat els dos tipus d'exposició a 31 de desembre de 2018:

Exposició	Milers d'euros
Tipus 1	1.728.739
Tipus 2	48.210

La taula següent mostra en valor de mercat els dos tipus d'exposició a 31 de desembre de 2017:

Exposició	Milers d'euros
Tipus 1	2.443.156
Tipus 2	28.289

L'exposició Tipus 1 inclou principalment l'exposició en derivats, l'exposició en actius equivalents a l'efectiu i l'exposició en recuperables de reassegurança.

Per al càlcul de l'exposició de Tipus 1, es té en compte l'article 192 del Reglament delegat 2015/35, en el qual s'indica que la pèrdua en cas d'impagament s'expressarà neta dels passius sempre que l'acord contractual amb la contrapart compleixi els criteris qualitatius detallats en els articles 209 i 210.

En el cas particular de les exposicions mitjançant *swaps*, VidaCaixa té exposicions positives (actiu) i exposicions negatives (passiu) amb diverses contrapartides. Aquestes exposicions només es compensen entre si sempre que es tracti d'operacions subjectes a un contracte marc (ISDA o CMOF). En cas contrari, les operacions en negatiu no es compensen.

Tal com es recull al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida inverteix gairebé la totalitat del component del seu actiu representatiu de productes amb garantia de capital i dels seus fons propis en instruments de liquiditat, en particular dipòsits a termini i lletres de tresor, i en obligacions d'empreses i governs. Així, pràcticament totes les seves inversions financeres estan subjectes a risc de contrapart.

3.3.b. Avaluació dels riscos de crèdit

VidaCaixa quantifica el risc de contrapart d'acord amb la fórmula estàndard establerta per la normativa de Solvència II.

L'avaluació quantitativa del risc de contrapart assumit en termes de CSO és la següent:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
CSO de contrapart	166.341	295.785

3.3.c. Tècniques utilitzades per reduir els riscos

Durant el 2016 VidaCaixa va constituir un contracte de préstec de valors amb CaixaBank. Aquest contracte consisteix en la prestació de valors per part de VidaCaixa (prestador) a CaixaBank (prestari) amb la recepció d'una comissió. Les característiques, les condicions i els requisits d'aquesta operació queden especificats en la instància (i els seus annexos) presentada a la DGSFP el març de 2016.

Aquest préstec de valors s'ha formalitzat a través d'un contracte emparat pel Contracte marc europeu. En aquest contracte queden definides les garanties reals per part del prestatari a favor del prestador, que consisteixen en titulitzacions descomptables al Banc Central Europeu.

Així, les característiques de sobrecol·lateralització, juntament amb els mecanismes de control i govern establerts, permeten mitigar el risc de contrapart d'aquesta operació.

La taula següent resumeix els valors de mercat a 31 de desembre de 2018:

Actiu	Milers d'euros	Sobrecol·lateralització
Préstec de valors	6.974.179	112%
Colateral (titulitzacions)	7.794.014	

La taula següent resumeix els valors de mercat a 31 de desembre de 2017:

Actiu	Milers d'euros	Sobrecol·lateralització
Préstec de valors	11.004.326	113%
Colateral (titulitzacions)	12.473.132	

VidaCaixa fa servir la reassegurança per mitigar el risc de subscripció. Per millorar la solvència de la cobertura total de reassegurança i mitigar el risc de contrapart assumit, l'entitat diversifica el risc entre diversos reasseguradors. Si no fos possible, com més baix sigui el nombre de reasseguradors, es donarà més importància a la seva solvència.

Així mateix, VidaCaixa té signat amb CaixaBank un Acord de realització de cessions en garantia (CSA, per les sigles en anglès) en cobertura del risc assumit per les operacions financeres tancades a l'empara del Contracte marc d'operacions financeres (CMOF). Mitjançant aquest acord de garantia financera les parts es comprometen a realitzar transmissions d'efectiu i deute públic en garantia del risc net resultant en cada moment de les operacions tancades a l'empara del CMOF. En l'actualitat s'està realitzant setmanalment.

3.3.d. Sensibilitat al risc

En el marc del procés d'avaluació interna de riscos i solvència (ORSA), VidaCaixa analitza l'impacte d'un conjunt d'escenaris hipotètics adversos, que proposen xocs en variables crítiques del negoci, i realitza una avaluació interna prospectiva amb un horitzó temporal mínim de tres anys.

En el desenvolupament del procés ORSA de 2018 es van testar diversos escenaris adversos sobre els riscos de contrapart i es va analitzar el seu impacte en les necessitats globals de solvència.

3.4. Risc de liquiditat

3.4.a. Exposició a riscos de liquiditat

El risc de liquiditat es refereix a la possibilitat de no poder desinvertir en un instrument financer amb prou rapidesa o sense incórrer en costos addicionals significatius, en el moment en què s'hagi de fer front a una obligació de pagament.

L'exposició al risc de liquiditat de VidaCaixa és poc significativa ja que l'objectiu de l'activitat asseguradora radica a mantenir les inversions en cartera a llarg termini, o mentre hi hagi el compromís adquirit derivat dels contractes d'assegurança. A més a més, sense perjudici del que s'ha dit, les inversions financeres cotitzen, en general, en mercats líquids.

Per part seva, tal com es detalla al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, una part significativa de les inversions de BPI Vida es realitza en actius amb una elevada liquiditat (negociables en tot moment en el mercat secundari i/o curt termini).

3.4.b. Avaluació dels riscos de liquiditat

Per tal d'assegurar la liquiditat i poder atendre tots els compromisos de pagament que deriven de la seva activitat, VidaCaixa manté un seguiment continu de l'adequació entre els fluxos de caixa de les inversions i de les obligacions dels contractes d'assegurances.

Així mateix, d'acord amb la política de gestió d'actius i passius, VidaCaixa aplica els mecanismes de gestió següents, entre altres, per controlar i acotar el risc de liquiditat:

- seguiment de la situació de l'estat de la tresoreria de les principals carteres d'estalvi individual i col·lectiu de la companyia.
- seguiment de la situació de les durades parcials de les carteres d'estalvi individual.
- estimació de les necessitats de cobertura en funció de la nova producció i del seu efecte en el càlcul de les durades parcials de cada cartera.
- seguiment de la situació de cobertura de les carteres d'estalvi.

Per part seva, tal com es detalla al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida avalua almenys trimestralment el perfil de liquiditat de les carteres d'inversió.

3.4.c. Tècniques utilitzades per reduir els riscos

No concerneix perquè no és un risc quantificable en termes de CSO.

3.4.d. Beneficis esperats inclosos en primes futures

El benefici esperat inclòs en les primes futures es calcula, d'acord a l'article 260.2 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II, com la diferència entre les provisions tècniques sense marge de risc i el càlcul de les provisions tècniques sense marge de risc basat en la hipòtesi que les primes corresponents a contractes d'assegurança i reassegurança existents que es tingui previst percebre en el futur no es perceben per qualsevol motiu que no sigui la materialització del succés assegurat, independentment del dret legal o contractual del prenedor de l'assegurança de cancel·lar la pòlissa.

Aquest import queda reconegut en la millor estimació de les provisions tècniques.

El benefici esperat inclòs en les primes futures a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017 ascendeix a 2.068.757 milers d'euros i 1.672.606 milers d'euros respectivament.

Per part seva, tal com es recull al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, no és aplicable a l'apartat 6 de l'article 309 del Reglament delegat 2015/35 per a les obligacions de BPI Vida ja que no existeixen beneficis esperats inclosos en primes futures.

3.4.e. Sensibilitat al risc

D'acord amb la política de gestió d'actius i passius, VidaCaixa fa un seguiment periòdic de l'evolució del casament dels fluxos d'actius i de passius, que permet gestionar la sensibilitat de les carteres davant variacions en la rendibilitat i la durada de les masses d'actius i passius, i anticipar possibles desfasaments de fluxos de caixa.

3.5. Risc operacional

3.5.a. Exposició a riscos operacionals

El càlcul del CSO per risc operacional pren en consideració el volum de les operacions de vida (excepte *unit linked*) i de no vida, determinat a partir de les primes meritades i les provisions tècniques constituïdes. En relació amb les assegurances *unit linked*, únicament es considera l'import de les despeses anuals ocasionades per aquestes obligacions.

En tot cas, el CSO per risc operacional està limitat com a màxim al 30% del capital de solvència obligatori bàsic.

La taula següent mostra l'exposició a risc operacional a 31 de desembre de 2018:

Component	Milers d'euros
Primes meritades en els últims dotze mesos de vida	8.381.648
Primes meritades en els dotze mesos previs als últims dotze mesos de vida	10.023.442
Primes meritades en els últims dotze mesos de no vida	18.824
Primes meritades els dotze mesos previs als últims dotze mesos de no vida	20.284
BEL vida	59.420.744
BEL no vida	14.581

La taula següent mostra l'exposició a risc operacional a 31 de desembre de 2017:

Component	Milers d'euros
Primes meritades en els últims dotze mesos de vida	10.023.442
Primes meritades en els dotze mesos previs als últims dotze mesos de vida	9.775.335
Primes meritades en els últims dotze mesos de no vida	20.284
Primes meritades els dotze mesos previs als últims dotze mesos de no vida	16.185
BEL vida	55.463.525
BEL no vida	11.287

3.5.b. Avaluació dels riscos operacionals

VidaCaixa quantifica el risc operacional en termes de CSO d'acord amb la fórmula estàndard establerta per la normativa de Solvència II.

L'avaluació quantitativa del risc operacional assumit en termes de CSO és la següent:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
CSO operacional	338.560	323.572

3.5.c. Tècniques utilitzades per reduir els riscos

A nivell de política de gestió del risc operacional, VidaCaixa estableix mecanismes per a una correcta gestió i control del risc operacional. En aquest sentit, alguns dels mecanismes més rellevants són:

- Desenvolupament i actualització constant d'un mapa de riscos operacionals.
- Elaboració i adaptació contínua de les normatives i els procediments interns.
- Implementació i seguiment de sistemes de control automatitzats.
- Manteniment d'una estricta segregació de funcions.
- Existència d'un pla de contingència tecnològica.
- Seguiment de pèrdues d'esdeveniments operacionals.

VidaCaixa treballa en la millora contínua de la gestió del risc operacional.

VidaCaixa no aplica tècniques de mitigació del risc operacional en el càlcul del CSO.

Per la seva banda, BPI Vida durant el 2018 va seguir el model de gestió de risc operacional en vigor en el grup BPI. A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida se n'ofereixen més detalls.

3.5.d. Sensibilitat al risc

VidaCaixa té en compte el risc operacional en tots els processos ORSA que realitza, proporcionat al fet que el risc operacional té un pes acotat en el perfil de riscos de l'entitat.

3.6. Altres riscos significatius

VidaCaixa no considera altres riscos significatius als descrits en els apartats anteriors.

3.7. Més informació significativa

No s'ha produït cap altra informació rellevant durant l'exercici.

4. Valoració a efectes de Solvència II

A Solvència II els actius i els passius es valoren d'acord amb allò establert a l'article 75 de la Directiva 2009/138/CE. Així mateix, d'acord amb l'article 15 del Reglament delegat 2015/35 es reconeixen els impostos diferits corresponents a tots els actius i passius, incloses les provisions tècniques.

En el balanç econòmic consolidat s'han integrat els actius i els passius de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

A continuació es detalla de manera resumida el valor de mercat dels actius i els passius de l'entitat segons es mostra en el balanç econòmic:

Imports en milers d'euros

Actiu	Valor Solvència II desembre 2018	Valor Solvència II desembre 2017
Fons de comerç	-	-
Comissions anticipades i altres costos d'adquisició	-	-
Immobilitzat intangible	-	-
Actius per impostos diferits	740.921	809.720
Immobilitzat material per a ús propi	24.057	23.419
Inversions (diferents d'<i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	59.442.580	58.133.235
Immobles (aliens als destinats a l'ús propi)	2.402	2.329
Participacions	369.292	479.273
Accions	1.207	1.430
Bons	55.885.799	54.051.784
Fons d'inversió	129	136
Derivats	2.392.521	2.252.086
Dipòsits diferents dels actius equivalents a l'efectiu	791.229	1.346.197
Actius posseïts per a contractes <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	9.022.954	8.091.996
Préstec amb garantia hipotecària i sense	10.766	12.973
Imports recuperables de la reassegurança	217.397	273.430
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança	28.798	36.510
Crèdits per operacions de reassegurança	19.216	20.029
Altres crèdits	222.246	199.277
Efectiu i altres actius líquids equivalents	863.936	675.795
Altres actius, no consignats en altres partides	20.970	1.531
Total actiu	70.613.841	68.277.915

Passiu	Valor Solvència II desembre 2018	Valor Solvència II desembre 2017
Provisions tècniques - salut (similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida)	16.356	13.297
Provisions tècniques - vida (excloses salut i les <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	51.613.174	50.652.105
Provisions tècniques - <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	8.750.230	7.976.703
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	1.376	1.177
Passius per impost diferits	1.191.946	1.095.545
Derivats	5.189.689	4.934.610
Deutes amb entitats de crèdit	257.481	202.722
Deutes per operacions d'assegurança i coassegurança	33.066	72.356
Deutes per operacions de reassegurança	4.120	6.840
Altres deutes i partides per pagar	373.534	497.533
Passius subordinats	-	60.000
Altres passius, no consignats a altres partides	112	1.395
Total passiu	67.431.084	65.514.283
Excés d'actius sobre passius	3.182.757	2.763.632

4.1. Valoració dels actius

4.1.a. Valor a efectes de Solvència II

Les bases, els mètodes i les hipòtesis principals utilitzades per a la valoració dels actius significatius del balanç econòmic del Grup VidaCaixa a 31 de desembre de 2018 són les següents:

- **Fons de comerç:** El valor del fons de comerç a Solvència II és igual a zero. L'ajustament de valoració realitzat només genera actius diferits associats per l'import del fons de comerç deduïble fiscalment.
- **Comissions anticipades:** Aquests actius tenen un valor igual a zero a Solvència II.
- **Immobilitzat intangible:** Aquests actius tenen un valor igual a zero en Solvència II, excepte que es puguin vendre per separat i es pugui demostrar que actius idèntics o similars tenen un valor. El Grup VidaCaixa, seguint un criteri de prudència, no ha atorgat valor econòmic a aquests actius i els ha valorat en el balanç econòmic a zero.
- **Immobilitzat material per a ús propi i immobles (aliens als destinats a l'ús propi):** A Solvència II aquests actius es valoren a valor raonable. Aquest valor raonable s'obté de taxacions degudament actualitzades.
- **Actius per impostos diferits:** A Solvència II, igual que en els estats financers consolidats, únicament es reconeixen aquells actius per impost diferit en la mesura en què es consideri probable que el Grup disposi de guanys fiscals futurs contra els quals es puguin fer efectius.
- **Participacions:** L'import de participacions està compost per la participació del 49,92% a SegurCaixa Adeslas. Aquesta participació es valora d'acord amb el mètode de la participació ajustat que s'estableix a l'article 13 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència: El mètode de la participació ajustat requerirà que l'empresa participant valori

la seva participació en empreses vinculades basant-se en la part que li correspongui de l'excedent dels actius respecte als passius de l'empresa vinculada.

L'ajustament de valoració de la participació no es considera que sigui deduïble, i per això no s'associa cap actiu per impost diferit a aquest ajustament.

- **Inversions financeres:** Es valoren pel seu valor raonable, determinat d'acord amb els mètodes previstos en la normativa de Solvència II, d'acord amb la jerarquia següent que s'aplica:
 1. Primer, a partir de preus cotitzats en mercats actius.
 2. Segon, mitjançant tècniques de valoració en les quals les hipòtesis considerades corresponen a dades de mercat observables directament o indirectament o preus cotitzats en mercats actius per a instruments similars.
 3. Tercer, a través de tècniques de valoració en les quals algunes de les principals hipòtesis no estan suportades en dades observables en els mercats.

Els derivats es corresponen principalment amb *swaps* de cobertura utilitzats per mitigar el risc de tipus d'interès.

4.1.b. Diferències entre valoració a efectes de Solvència II i valoració en els estats financers

A continuació es mostra el valor dels actius a Solvència II en comparació amb el seu valor en els estats financers, a partir dels ajustaments de valoració efectuats, a 31 de desembre de 2018:

Imports en milers d'euros

Actiu	Valor Solvència II	Valor estats financers consolidats	
Fons de comerç	-	583.577	(a)
Comissions anticipades i altres costos d'adquisició	-	3.075	(b)
Immobilitzat intangible	-	157.306	(c)
Actius per impostos diferits	740.921	238.490	(d)
Immobilitzat material per a ús propi	24.057	20.936	
Inversions (diferents d'<i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	59.442.580	59.145.172	
Immobles (aliens als destinats a l'ús propi)	2.402	746	
Participacions	369.292	947.390	(e)
Accions	1.207	988	
Bons	55.885.799	55.023.608	(f)
<i>Deute públic</i>	<i>50.044.108</i>	<i>49.297.680</i>	(f)
<i>Deute privat</i>	<i>5.829.455</i>	<i>5.713.697</i>	(f)
<i>Titulacions d'actius</i>	<i>12.237</i>	<i>12.232</i>	
Fons d'inversió	129	129	
Derivats	2.392.521	2.396.338	(f)
Dipòsits diferents dels actius equivalents a l'efectiu	791.229	775.972	(g)
Actius posseïts per a contractes <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	9.022.954	9.009.884	
Préstec amb garantia hipotecària i sense	10.766	10.766	
Avançaments sobre pòlisses	9.016	9.016	
A persones físiques	1.750	1.750	
Altres	-	-	
Imports recuperables de la reassegurança	217.397	224.803	
Assegurances diferents de l'assegurança de vida, i de salut similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida.	8.050	10.865	
Assegurances de vida, i de salut similars a les de vida, excloses les de la salut i les <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	209.558	213.938	
Assegurances de vida <i>index-linked</i> i <i>unit-linked</i>	(211)	0	
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança	28.798	41.978	(h)
Crèdits per operacions de reassegurança	19.216	19.282	
Altres crèdits	222.246	222.246	
Efectiu i altres actius líquids equivalents	863.936	863.783	
Altres actius, no consignats en altres partides	20.970	784.689	(i)
Total actiu	70.613.841	71.325.987	

A continuació es mostra el valor dels actius a Solvència II en comparació amb el seu valor en els estats financers, partint dels ajustaments de valoració realitzats, a 31 de desembre de 2017:

Imports en milers d'euros

Actiu	Valor Solvència II	Valor estats financers consolidats	
Fons de comerç	-	583.577	(a)
Comissions anticipades i altres costos d'adquisició	-	4.159	(b)
Immobilitzat intangible	-	164.065	(c)
Actius per impostos diferits	809.720	261.809	(d)
Immobilitzat material per a ús propi	23.419	22.147	
Inversions (diferents d'<i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	58.133.235	57.799.815	
Immobles (aliens als destinats a l'ús propi)	2.329	622	
Participacions	479.273	1.027.133	(e)
Accions	1.430	1.236	
Bons	54.051.784	53.194.379	(f)
Deute públic	48.234.811	47.493.243	(f)
Deute privat	5.803.193	5.687.361	(f)
Titulacions d'actius	13.780	13.775	
Fons d'inversió	136	136	
Derivats	2.252.086	2.258.210	(f)
Dipòsits diferents dels actius equivalents a l'efectiu	1.346.197	1.318.099	(g)
Actius posseïts per a contractes <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	8.091.996	8.078.961	
Préstec amb garantia hipotecària i sense	12.973	12.943	
Avançament sobre pòlisses	10.530	10.530	
A persones físiques	1.662	1.662	
Altres	781	751	
Imports recuperables de la reassegurança	273.430	273.433	
Assegurances diferents de l'assegurança de vida, i de salut similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida.	1.960	5.114	
Assegurances de vida, i de salut similars a les de vida, excloses les de la salut i les <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	271.470	268.319	
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança	36.510	36.510	(h)
Crèdits per operacions de reassegurança	20.029	20.029	
Altres crèdits	199.277	199.277	
Efectiu i altres actius líquids equivalents	675.795	675.795	
Altres actius, no consignats en altres partides	1.531	783.461	(i)
Total actiu	68.277.915	68.915.981	

(a) **Fons de comerç:** Es valora a zero.

(b) **Comissions anticipades:** Es valoren a zero.

(c) **Immobilitzat intangible:** Es valoren a zero.

(d) **Actius per impostos diferits:** La variació que experimenta aquest saldo es deu a la consideració de l'efecte fiscal (considerant un tipus impositiu del 30%) dels ajustaments negatius realitzats a l'actiu (és a dir, que redueixen l'actiu) i als ajustaments positius realitzats al passiu (considerant ajustaments positius aquells que fan augmentar el passiu) sempre que tinguin la consideració de fiscalment deduïbles.

(e) **Participacions:** En els estats financers consolidats, les entitats associades s'han valorat pel seu cost, i han minorat si afecta l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament. A Solvència II, SegurCaixa Adeslas com que es tracta d'una entitat asseguradora s'ha valorat per la part proporcional (49,92%) de l'excés dels actius sobre els passius. Aquesta valoració suposa un ajustament negatiu sobre el valor de la

participada. Aquest ajustament té la consideració de fiscalment no deduïble, i per això no genera actiu per impost diferit associat.

- (f) **Bons i derivats:** Les diferències existents entre aquests saldos en els estats financers consolidats i Solvència II no són diferències de valoració, sinó que es deuen a la reclassificació que es realitza dels interessos meritats i no vençuts. Aquests interessos en els estats financers consolidats es recullen dins de Periodificacions comptables, tot i que a Solvència II es consideren més import de la inversió, i es resten de la resta d'actius.

Així mateix, cal esmentar que els derivats es classifiquen de manera separada en l'actiu o en el passiu depenent del seu valor de mercat. En canvi, en el balanç comptable es classifiquen en l'actiu pel seu valor de mercat agregat.

- (g) **Dipòsits:** Mentre que a Solvència II es valoren pel seu valor raonable, en els estats financers consolidats es valoren a cost amortitzat.
- (h) **Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança:** dins d'aquest epígraf es classifiquen en els estats financers les primes meritades i no emeses. A Solvència II es valoren a 0 ja que les provisions tècniques a Solvència II ja recullen aquests imports.
- (i) **Altres actius:** La variació de la valoració entre els estats financers consolidats i el balanç econòmic de Solvència II obeeix principalment a la reclassificació esmentada en el punt (e) anterior. Aquests interessos, en els estats financers consolidats, estaven classificats dins de Periodificacions comptables, i en canvi a Solvència II es consideren més import de la inversió.

Cal fer notar que les diferències de valoració provinents dels actius de BPI Vida integrats en el balanç econòmic consolidat no són significatius per al conjunt del balanç, i són els més rellevants els referents a Bons – Deute Privat.

4.2. Valoració de les provisions tècniques

4.2.a. Valor a efectes de Solvència II de les provisions tècniques per línia de negoci

La valoració de les provisions tècniques als efectes de Solvència II està composta per la suma de la millor estimació de les obligacions que el Grup manté amb els assegurats juntament amb un marge de risc.

El valor de la millor estimació de les obligacions (d'ara endavant, *best estimated liabilities* o BEL) tracta de reflectir el valor hipotètic que tindria la cartera de pòlisses si el Grup VidaCaixa decidís vendre-les en un mercat lliure.

Per part seva, el marge de risc (d'ara endavant, *risk margin* o RM) s'assimila al cost del finançament que hauria d'assumir l'hipotètic comprador de la cartera venuda per VidaCaixa per cobrir els riscos implícits de les pòlisses comprades.

La cartera de pòlisses de VidaCaixa està composta principalment d'assegurances d'estalvi garantit a llarg termini tant individual com col·lectiu, així com pòlisses de risc, tant vinculades a productes bancaris de finançament personal o hipotecària com no vinculades.

Hi ha un volum reduït de pòlisses amb participació en els beneficis, i l'import d'aquesta participació és en part de caràcter discrecional.

També formen part del negoci les pòlisses en les quals el prenedor assumeix el risc de la inversió (*unit linked*). Dins d'aquest producte hi ha modalitats en les quals l'entitat ofereix temporalment garanties sobre la inversió, en concret de la família de les anomenades *guaranteed minimum death benefit* (GMDB), que ofereixen temporalment un capital mínim en cas de defunció de l'assegurat.

De manera residual carteres d'assegurances d'accidents o malaltia.

Partint de la composició de la cartera i, d'acord amb la Directiva 2009/138 del Parlament Europeu i del Consell, s'ha classificat la totalitat de les pòlisses en diferents línies de negoci.

El desglossament de les provisions tècniques (BEL més RM) per línies de negoci a 31 de desembre de 2018 es detalla a continuació:

En milers d'euros	Provisions tècniques calculades en el seu conjunt	La millor estimació	Marge de risc	Total provisions tècniques
Assegurança amb PB	0	4.696.503	54.070	4.750.573
Una altra assegurança de vida	0	46.010.300	832.871	46.843.171
Reassegurança acceptada de vida	0	19.425	5	19.430
<i>Unit linked i index linked</i>	9.064.074	-369.557	55.713	8.750.230
Total vida	9.064.074	50.356.671	942.659	60.363.404
Total no vida	0	14.582	1.774	16.356
Total companyia	9.064.074	50.371.253	944.433	60.379.760

El desglossament de les provisions tècniques (BEL més RM) per línies de negoci a 31 de desembre de 2017 es detalla a continuació:

En milers d'euros	Provisions tècniques calculades en el seu conjunt	La millor estimació	Marge de risc	Total provisions tècniques
Assegurança amb PB	-	4.683.953	51.092	4.735.045
Una altra assegurança de vida	-	45.080.020	803.125	45.883.145
Reassegurança acceptada de vida	-	33.901	14	33.915
<i>Unit linked i index linked</i>	8.242.371	(306.338)	40.670	7.976.703
Total vida	8.242.371	49.491.536	894.901	58.628.808
Total no vida	-	11.287	2.010	13.297
Total companyia	8.242.371	49.502.823	896.911	58.642.105

Càlcul de la millor estimació de les provisions

Es basa en el càlcul del valor actual actuarial dels fluxos d'efectiu lligats a les obligacions (pagament de prestacions, rescats, despeses i participació en beneficis) i als drets (cobrament de primes) associats a cadascuna de les pòlisses.

En aquest càlcul, les pòlisses s'agrupen en grups homogenis de risc tenint en compte les característiques de cadascuna, principalment si estan immunitzades financerament o no, la tipologia d'assegurança a la qual pertany (estalvi, risc o *unit linked*), la data de contractació, i la seva durada (curt termini o llarg termini).

La generació de fluxos probables es realitza pòlissa a pòlissa en les assegurances individuals i adhesió a adhesió en assegurances col·lectives. El Grup disposa de processos automàtics que capturen els paràmetres tècnics, les dades biomètriques i econòmiques de les pòlisses i adhesions que resideixen en els aplicatius de gestió després de la subscripció, i garanteix així la suficiència i la qualitat de dades així com la consistència del procés.

La metodologia i la formulació actuarial utilitzada parteix de la continguda a la Nota tècnica dels productes, fet que garanteix que el procés de generació sigui equiparable al que fa servir per al càlcul de les provisions comptables.

Així mateix, en els mateixos processos s'efectua una rèplica de càlcul i es fa quadrar amb la informació comptable per tal de donar robustesa, consistència i traçabilitat al procés de càlcul que s'efectua.

Per a la valoració de les provisions tècniques a efectes de Solvència II s'han fet servir les hipòtesis següents:

- **Hipòtesi de longevitat i mortalitat:**

Per a la determinació de BEL, s'ha utilitzat com a millor estimació de longevitat/mortalitat la taula de mortalitat d'experiència pròpia que emana del procés estadístic del model intern parcial de mortalitat i longevitat de l'entitat i hi és, per tant, consistent.

- **Hipòtesi de discapacitat:**

Per al risc de discapacitat, es fan servir taules sectorials generalment acceptades. Els paràmetres per a la valoració del BEL es determinaran atenent a la mesura sistemàtica del risc quant a la comprovació de la seva suficiència i representativitat.

- **Hipòtesi de caiguda de cartera:**

En la projecció de fluxos probables del negoci s'ha utilitzat com a millor hipòtesi de rescats futurs la que emana del procés estadístic de la companyia partint de l'anàlisi sistemàtica de l'experiència pròpia.

- **Hipòtesi de despeses:**

S'han considerat les despeses recurrents per cada negoci i tipus d'operacions, partint de les dades comptables de classificació i imputació per a cadascun.

- **Corbes de descompte:**

En funció de les característiques de cada grup homogeni de risc, en el càlcul del BEL s'utilitza la corba lliure de risc proporcionada periòdicament per EIOPA i corregida en cada cas per l'ajustament per casament o l'ajustament per volatilitat recollit a la normativa vigent.

- **Límits del contracte:**

De manera general, en el càlcul es contempla com un límit la temporalitat prevista en les pòlisses.

En contractes temporals renovables:

- Si l'asseguradora manté amb caràcter unilateral els drets a acabar el contracte, a rebutjar primes exigibles o a modificar les primes o les prestacions exigibles segons el contracte de tal manera que les primes reflecteixin totalment els riscos, el límit serà el de la temporalitat en vigor sense renovació posterior i amb la renovació següent si es troba en els dos mesos previs.
- En canvi, si el Grup no disposa dels drets unilaterals esmentats, s'adoptarà l'extensió del límit contractual considerant renovacions futures.

- **Opcions i garanties:**

El Grup VidaCaixa té en compte en el càlcul del BEL les opcions i les garanties incloses als contractes d'assegurances com, entre d'altres, el valor de rescat o les garanties en els *unit linked* indicades anteriorment.

- **Simplificacions:**

De conformitat amb l'article 21 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència II, el Grup VidaCaixa utilitza unes aproximacions determinades en la valoració de provisions tècniques, principalment per a contractes de coassegurança. La utilització de simplificacions representa un 2,11% del BEL a 31 de desembre de 2018 (un 2,40% del BEL a 31 de desembre 2017).

- **Futures decisions de gestió**

No s'han considerat hipòtesis sobre les accions futures de la direcció ja que no concerneixen.

Càlcul del risk margin

En relació amb el càlcul del marge de risc, el Grup VidaCaixa fa servir el mètode 3 dins de la jerarquia de mètodes simplificats que permet la normativa com a alternativa més idònia per al càlcul del marge de risc.

El mètode 3 consisteix a calcular per aproximació la suma descomptada de tots els capitals de solvència obligatoris futurs en un sol pas, sense l'aproximació dels capitals de solvència obligatoris per a cada any futur per separat.

Partint de les anàlisis realitzades, el Grup VidaCaixa considera que el càlcul mitjançant el mètode 3 reflecteix raonablement el cost de finançament d'un import de fons propis admissibles igual al capital de solvència obligatori necessari per a assumir les obligacions d'assegurança durant el seu període de vigència, tal com especifica l'apartat 5 de l'article 77, relatiu al càlcul de provisions tècniques, de la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell. A més, aquest mètode reflecteix la naturalesa, el volum i la complexitat dels riscos subjacents a les obligacions d'assegurances del Grup VidaCaixa.

Tal com es descriu en el seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida va calcular el marge de risc per a totes les responsabilitats d'acord amb el "Mètode 2" de les "Directrius sobre l'avaluació de les provisions tècniques" divulgades per EIOPA.

Provisions tècniques e BPI Vida

A l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe, es detalla la informació sobre el càlcul de la millor estimació de les provisions.

4.2.b. Nivell d'incertesa relacionat amb el valor de les provisions tècniques

En la projecció de fluxos probables utilitzats en el càlcul de la millor estimació es tenen en compte les incerteses relatives als fluxos de caixa futurs ponderats per la seva probabilitat, considerant els diversos aspectes que intervenen en la seva generació i mitjançant la utilització d'hipòtesis realistes. Tot plegat, per tal de calcular les provisions tècniques d'una manera prudent, fiable i objectiva.

4.2.c. Diferències entre valoració a efectes de Solvència II i valoració en els estats financers consolidats per línia de negoci

En els estats financers el càlcul de les provisions tècniques es realitza partint del que s'estableix a la disposició addicional cinquena, "Règim de càlcul de les provisions tècniques a efectes comptables", del Reial decret 1060/2015 de 20 de novembre, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores (ROSSEAR), que remet al que recull el Reglament d'ordenació i supervisió d'assegurances privades, aprovat pel Reial decret 2486/1998, de 20 de novembre (ROSSP). En els estats financers consolidats aquesta valoració de les provisions s'ajusta per adaptar-la al que estableixen les Normes internacionals d'informació financera (NIIF).

En canvi, a Solvència II, el càlcul de les provisions tècniques es basa en la secció primera "Normes sobre provisions tècniques", del ROSSEAR.

El *best estimated* de les provisions a Solvència II recull el valor de les inversions associades a les carteres de passiu mitjançant la corba descompte aplicada en l'actualització dels fluxos.

A continuació es mostra el valor de les provisions tècniques a Solvència II en comparació amb el seu valor en els estats financers, a partir dels ajustaments de valoració efectuats, a 31 de desembre de 2018:

En milers d'euros	Valor Solvència II	Valor dels estats financers consolidats
Provisions tècniques - assegurances de salut (similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida)	16.356	21.818
PT calculades en el seu conjunt	-	-
La millor estimació (ME)	14.581	-
Marge de risc (MR)	1.774	-
Provisions tècniques – assegurances de vida (excloses les de la salut i les <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	51.613.174	52.905.843
PT calculades en el seu conjunt	-	-
La millor estimació (ME)	50.726.227	-
Marge de risc (MR)	886.946	-
Provisions tècniques – <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	8.750.230	9.064.074
PT calculades en el seu conjunt	9.064.074	-
La millor estimació (ME)	(369.557)	-
Marge de risc (MR)	55.713	-
Total	60.379.760	61.991.735

A continuació es mostra el valor de les provisions tècniques a Solvència II en comparació amb el seu valor en els estats financers, partint dels ajustaments de valoració realitzats, a 31 de desembre de 2017:

En milers d'euros	Valor Solvència II	Valor dels estats financers consolidats
Provisions tècniques - assegurances de salut (similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida)	13.297	14.372
PT calculades en el seu conjunt	-	-
La millor estimació (ME)	11.287	-
Marge de risc (MR)	2.010	-
Provisions tècniques – assegurances de vida (excloses les de la salut i <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	50.652.105	51.505.413
PT calculades en el seu conjunt	-	-
La millor estimació (ME)	49.797.874	-
Marge de risc (MR)	854.231	-
Provisions tècniques – <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	7.976.703	8.242.371
PT calculades en el seu conjunt	8.242.371	-
La millor estimació (ME)	(306.338)	-
Marge de risc (MR)	40.670	-
Total	58.642.105	59.762.156

Les provisions tècniques dels estats financers consolidats a 31 de desembre de 2018 inclouen un ajustament per adaptar la seva valoració al que s'estableix a les NIIF per un import de 679.806 milers d'euros (675.676 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

Tal com s'ha indicat anteriorment, les diferències de valoració provinents de les provisions tècniques de BPI Vida integrades en el balanç econòmic consolidat no són significatives per al conjunt del balanç.

4.2.d. Aplicació de l'ajustament per casament

L'ajustament per casament de la corba lliure de risc és una mesura permanent establerta a la normativa de Solvència II que recull les millors i més esteses pràctiques que s'han anat aplicant en el mercat espanyol des de 1999 per a la gestió d'assegurances d'estalvi a llarg termini, partint del casament de fluxos d'actius i passius establert a l'article 33.2 del ROSSP, desenvolupada actualment en l'Ordre ministerial EHA/339/2007, de 16 de febrer, que modifica l'ordre de 23 de desembre de 1998.

Aquestes pràctiques han demostrat que són eficaces en el manteniment de la solvència i la solidesa del sector assegurador, així com han permès oferir als assegurats productes d'assegurances d'estalvi garantit a llarg termini.

De manera simplificada, l'ajustament per casament permet valorar els passius considerant la rendibilitat dels actius assignats a la seva cobertura fins al venciment, per a la qual cosa s'ajusta la corba de valoració dels passius lliure de risc partint del diferencial respecte de la corba de valoració dels actius a valor de mercat descomptant el risc fonamental de crèdit dels actius.

L'ús de l'ajustament per casament està subjecte a l'aprovació prèvia per part de les autoritats de supervisió. VidaCaixa va rebre el desembre de 2015 l'autorització de la DGSFP per a l'ús de l'ajustament per casament en les carteres immunitzades d'estalvi garantit a llarg termini.

Els principis i requisits de la utilització de l'ajustament per casament recollits a l'article 77 ter de la Directiva 2009/138/CE són els següents:

- La cartera d'actius està composta per bons i obligacions i altres actius amb unes característiques similars de fluxos de caixa, per cobrir la millor estimació de la cartera d'obligacions d'assegurança o de reassegurança.
- Es manté aquesta assignació durant tota la vida de les obligacions, excepte per mantenir la replicació dels fluxos de caixa esperats entre els actius i els passius quan aquests fluxos de caixa hagin canviat de manera substancial.
- La cartera d'obligacions d'assegurança a la qual s'aplica l'ajustament per casament i la cartera d'actius assignada estan identificades, organitzades i gestionades per separat respecte d'altres activitats de les empreses.
- La cartera d'actius assignada no es pot utilitzar per cobrir pèrdues derivades d'altres activitats de les empreses.
- Els fluxos de caixa esperats de la cartera d'actius assignada repliquen cadascun dels fluxos de caixa esperats de la cartera d'obligacions d'assegurança o de reassegurança en la mateixa moneda i cap falta de casament no dona lloc a riscos significatius en relació

amb els riscos inherents a les activitats d'assegurances o reassegurances a les quals se'ls aplica un ajustament per casament.

- Els contractes en els quals es basa la cartera d'obligacions d'assegurança o reassegurança no donen lloc al pagament de primes futures.
- Els únics riscos de subscripció vinculats a la cartera d'obligacions d'assegurança o reassegurança són els riscos de longevitat, de despeses, revisió i mortalitat.
- Si el risc de subscripció vinculat a la cartera d'obligacions d'assegurança o de reassegurança inclou el risc de mortalitat, la millor estimació d'aquesta cartera no augmenta en més d'un 5% en el cas d'una repercussió del risc de mortalitat.
- Els contractes en els quals es basen les carteres d'obligacions d'assegurança o reassegurança no inclouen cap mena d'opció per al prenedor de l'assegurança o inclouen únicament l'opció del rescat de l'assegurança quan el valor d'aquest rescat no excedeixi el valor dels actius, assignats a les obligacions d'assegurança o reassegurança en el moment en què s'exerceix aquesta opció de rescat.
- Els fluxos de caixa de la cartera d'actius assignada són fixos i no poden ser modificats pels emissors dels actius ni per tercers.
- Les obligacions d'assegurança o reassegurança d'un contracte d'assegurança o reassegurança no es divideixen en diverses parts quan formen la cartera d'obligacions d'assegurança o reassegurança.

El compliment dels requisits indicats anteriorment suposa una immunització financera d'aquestes carteres davant el risc de tipus d'interès.

Així mateix, el risc de crèdit queda contemplat a través de l'ús d'una taxa de descompte més baixa en la valoració de la millor estimació dels passius respecte de la taxa de rendibilitat dels actius, segons el que estableix la norma, en considerar-ne el risc fonamental de crèdit.

L'aplicació i el compliment d'aquests principis en tot moment redunda en una millor gestió del risc i en un control més robust dels riscos d'aquestes carteres i, per tant, en més protecció per a l'assegurat.

L'incompliment d'aquests requisits comportaria la no aplicació de l'ajustament per casament, fet que suposaria en el cas del Grup VidaCaixa un increment en la valoració de les provisions tècniques sota Solvència II de 3.316.378 milers d'euros (3.457.726 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

Com es pot observar, és evident la total inconsistència que suposaria la no aplicació de l'ajustament per casament en la valoració de les carteres immunitzades a llarg termini, ja que no s'estaria considerant la rendibilitat dels actius assignats a la seva cobertura fins al venciment.

En conclusió, l'ajustament per casament establert en la normativa reforça la gestió de riscos i és fonamental per a la correcta valoració dels productes d'estalvi garantit sota Solvència II.

Per part seva, BPI Vida no aplica l'ajustament per casament per al càlcul del BEL.

4.2.e. Aplicació de l'ajustament per volatilitat

L'ajustament per volatilitat de la corba lliure de risc és una mesura permanent, establerta en la normativa de Solvència II, amb la finalitat d'evitar que l'estructura de tipus d'interès que es farà servir per al càlcul de les provisions tècniques reflecteixi la volatilitat present en el mercat en la seva totalitat.

Així, amb caràcter general les entitats asseguradores poden ajustar els tipus d'interès lliures de risc mitjançant un ajustament per volatilitat calculat periòdicament per EIOPA.

El Grup VidaCaixa aplica aquest ajustament en el càlcul del BEL de totes les pòlisses agrupades en les carteres no immunitzades.

Per part seva, tal com es descriu al seu Informe de situació financera i de solvència, annex a aquest informe, BPI Vida fa ús de l'ajustament per volatilitat en el càlcul de la totalitat del seu BEL.

La no aplicació de l'ajustament per volatilitat tindria un impacte reduït en les provisions tècniques Solvència II a 31 de desembre de 2018 de 28.774 milers d'euros (11.423 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

4.2.f. Aplicació de la mesura transitòria sobre els tipus d'interès sense risc

VidaCaixa no fa servir mesures transitòries, és a dir, compleix plenament des del primer moment les exigències de capital de Solvència II sense necessitat de fer servir cap mena de mesura transitòria.

De la mateixa manera, tal com s'indica al seu Informe de situació financera i de solvència, BPI Vida no fa servir aquesta mesura transitòria.

4.2.g. Aplicació de la mesura transitòria sobre les provisions tècniques

El Grup VidaCaixa no fa servir mesures transitòries, és a dir, compleix plenament des del primer moment les exigències de capital de Solvència II sense necessitat de fer servir cap mena de mesura transitòria.

De la mateixa manera, tal com s'indica al seu Informe de situació financera i de solvència, BPI Vida no fa servir aquesta mesura transitòria.

4.2.h. Imports recuperables procedents de contractes de reassegurança i entitats amb una comesa especial

La reassegurança cedida és poc significativa respecte del total de provisions. L'import de la millor estimació dels recuperables de la reassegurança cedida es valora mitjançant l'actualització de fluxos de caixa futurs ponderats per la seva probabilitat generats amb hipòtesis realistes, i tenint en compte un ajustament per considerar les pèrdues esperades per incompliment de la contrapart a partir de la seva qualificació creditícia.

L'entitat disposa d'una cobertura de reassegurança específica per a les garanties indicades de determinades modalitats *unit linked*, i en aquest cas és significativa respecte a les seves provisions.

Tal com s'indica al seu Informe de situació financera i de solvència, BPI Vida no fa servir la reassegurança.

4.2.i. Canvis significatius en les hipòtesis utilitzades en el càlcul de les provisions tècniques

La companyia ha establert un cicle anual d'hipòtesis per al càlcul del BEL. Partint d'aquest cicle, anualment es proposen al Comitè Global de Riscos les modificacions que cal realitzar en les hipòtesis perquè siguin analitzades i aprovades.

Els canvis més significatius introduïts pel cicle d'hipòtesis de 2018 són els següents:

- Hipòtesi caiguda risc individual: s'ha modificat la segmentació de les ràtios de caiguda observades, aplicant diferents hipòtesis per antiguitat, tipus de producte i, en cas de productes vinculats a actius per tipus d'actiu.
- Hipòtesi de mortalitat i longevitat, hipòtesi de caiguda d'estalvi individual així com hipòtesi de despeses, segons el calibratge anual per actualització de l'experiència.

4.3. Valoració d'altres passius

4.3.a. Valor a efectes de Solvència II dels actius

Les bases i els mètodes de valoració de la resta de passius diferents de les Provisions tècniques no difereixen significativament dels utilitzats en els estats financers consolidats. Passem a detallar aquestes bases i mètodes de valoració per a les partides més significatives:

- **Passius per impostos diferits:** els passius per impostos diferits a Solvència II s'han obtingut a partir dels passius per impostos diferits en els estats financers consolidats més l'efecte fiscal de tots aquells ajustaments positius (és a dir, que generen un benefici per al Grup) realitzats per obtenir el balanç econòmic sota criteris de Solvència II.
- **Derivats:** es corresponen principalment amb *swaps* de cobertura utilitzats per mitigar el risc de tipus d'interès.

4.3.b. Diferències entre valoració a efectes de Solvència II i valoració en els estats financers

A continuació es mostra de la resta de passius diferents a provisions tècniques el valor a Solvència II en comparació amb el seu valor en els estats financers a 31 de desembre de 2018:

En milers d'euros

Resta de passius	Valor Solvència II	Valor estats financers consolidats
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	1.376	1.376
Passius per impost diferits	1.191.946	256.942 (a)
Derivats	5.189.689	5.091.298 (b)
Deutes amb entitats de crèdit	257.481	257.377
Deutes per operacions d'assegurança i coassegurança	33.066	33.066
Deutes per operacions de reassegurança	4.120	4.120
Altres deutes i partides per pagar	373.534	373.534
Passius subordinats	-	-
Altres passius, no consignats a altres partides	112	112 (c)
Total resta de passius	7.051.324	6.017.825

A continuació es mostra de la resta de passius diferents a les Provisions tècniques el valor a Solvència II en comparació amb el seu valor en els estats financers a 31 de desembre de 2017:

En milers d'euros

Resta de passius	Valor Solvència II	Valor estats financers consolidats
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	1.177	1.177
Passius per impost diferits	1.095.545	255.139 (a)
Derivats	4.934.610	4.862.816 (b)
Deutes amb entitats de crèdit	202.722	202.656
Deutes per operacions d'assegurança i coassegurança	72.356	72.356
Deutes per operacions de reassegurança	6.840	6.840
Altres deutes i partides per pagar	497.533	497.533
Passius subordinats	60.000	60.000
Altres passius, no consignats a altres partides	1.395	1.395 (c)
Total resta de passius	6.872.178	5.959.912

- a) **Passius per impostos diferits:** La variació que experimenta aquest saldo entre el balanç econòmic Solvència II i els estats financers consolidats es deu únicament a la consideració de l'efecte fiscal (considerant un tipus impositiu del 30%) dels ajustaments positius realitzats a l'actiu (és a dir, que fan augmentar l'actiu) i als ajustaments negatius realitzats al passiu (considerant ajustaments negatius aquells que fan disminuir el passiu).
- b) **Derivats:** Les diferències existents entre aquests saldos en els estats financers consolidats i Solvència II no són diferències de valoració, sinó que es deuen a la reclassificació que es realitza dels interessos meritats i no vençuts. Aquests interessos en els estats financers consolidats es recullen dins de Periodificacions comptables, tot i que a Solvència II es consideren més import de la inversió, i es resten de la resta d'actius.

Així mateix, cal esmentar que els derivats es classifiquen de manera separada en l'actiu o en el passiu depenent del seu valor de mercat. En canvi, en el balanç comptable es classifiquen en l'actiu pel seu valor de mercat agregat.

Per part seva, els altres passius procedents de la integració de BPI no pateixen variació de valor a Solvència II.

4.4. Mètodes de valoració alternatius

El Grup no ha fet servir mètodes de valoració alternatius als reconeguts en la normativa de Solvència II per a la valoració dels seus actius i passius en el balanç econòmic.

4.5. Més informació significativa

No concerneix.

5. Gestió del capital

5.1. Fons propis

5.1. a. Objectius, polítiques i processos de gestió de fons propis

VidaCaixa estableix el seu objectiu de capital en el compliment en tot moment dels requisits de capital regulador, i manté un marge de solvència adequat. Per fer-ho, desenvolupa els processos de gestió i control següents:

- Seguiment i anàlisi de les magnituds de balanç econòmic i CSO. Aquest seguiment es realitza en l'àmbit del Comitè Global de Riscos i del Consell d'Administració.
- Seguiment d'un marc d'apetit al risc, a través dels límits de tolerància establerts pel Consell d'Administració, amb l'objectiu de preveure i detectar evolucions no desitjades i assegurar-ne el compliment en tot moment. Aquest seguiment es realitza en l'àmbit del Comitè Global de Riscos i del Consell d'Administració.
- Desenvolupament del procés d'avaluació interna prospectiva de riscos i solvència (ORSA), que avalua el compliment de l'objectiu de capital al llarg de l'horitzó temporal projectat. Si els resultats del procés mostren la necessitat de cobrir els requeriments de capital durant el període projectat, VidaCaixa avaluarà les possibles accions que cal adoptar per cobrir-los, que podran incloure accions sobre els objectius de negoci, el perfil de risc, o la gestió de capital.
- Anàlisi de les característiques dels fons propis disponibles per determinar-ne l'aptitud i la classificació en Tiers d'acord amb el Reglament delegat (UE) 2015/35.

5.1.b. Estructura, import i qualitat dels fons propis

Els fons propis consolidats de VidaCaixa s'han determinat tenint en compte els actius i els passius de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 355 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

La totalitat dels fons propis de VidaCaixa, a 31 de desembre de 2018, té la qualitat màxima (**Tier 1 no restringit**).

En milers d'euros	Tier 1	Tier 2	Tier 3	Total
Fons propis bàsics	2.991.398	-	-	2.991.398
Fons propis complementaris	-	-	-	-
Fons propis disponibles	2.991.398	-	-	2.991.398
Fons propis admissibles CSO	2.991.398	-	-	2.991.398

La totalitat dels fons propis de VidaCaixa, a 31 de desembre de 2017, tenia la qualitat màxima (**Tier 1 no restringit**).

En milers d'euros	Tier 1	Tier 2	Tier 3	Total
Fons propis bàsics	2.632.114	-	-	2.632.114
Fons propis complementaris	-	-	-	-
Fons propis disponibles	2.632.114	-	-	2.632.114
Fons propis admissibles CSO	2.632.114	-	-	2.632.114

Els detalls de la composició dels fons propis és el següent:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Capital social	1.347.462	1.347.462
Reserva de conciliació	1.668.068	1.308.478
Fons propis no disponibles gestora fons de pensions	(24.132)	(23.826)
Fons propis complementaris	-	-
Total fons propis disponibles	2.991.398	2.632.114

La reserva de conciliació està composta pels elements següents:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Excés dels actius sobre els passius	3.182.757	2.763.632
Dividends previstos	(167.227)	(107.692)
Altres elements dels fons propis bàsics (capital social)	(1.347.462)	(1.347.462)
Reserva de conciliació	1.668.068	1.308.478

La reserva de conciliació es compon essencialment de l'excés d'actius sobre passius provinent del balanç econòmic a 31 de desembre de 2018, ajustat pel capital social i els dividends previstos.

VidaCaixa el 2017, seguint un criteri de prudència, no va computar en els seus fons propis de grup el deute subordinat pertanyent a BPI Vida, per un import de 60.000 milers d'euros. Aquest deute subordinat s'ha amortitzat totalment amb data 6 de març de 2018, tal com es detalla a l'Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida, annex a aquest informe.

Les dades d'acord amb les quals es realitza el càlcul dels fons propis de Grup són nets d'operacions intragrup. Aquestes operacions intragrup s'eliminen dins del procés mitjançant el qual es realitza la consolidació comptable del Grup.

5.1.c. Import admissible dels fons propis per cobrir el capital de solvència obligatori

L'import de fons propis admissibles per cobrir el CSO ascendeix a 31 de desembre de 2018 a 2.991.398 milers d'euros (2.632.114 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

5.1.d. Diferències significatives entre el patrimoni net en els estats financers consolidats i l'excedent dels actius respecte dels passius calculat a efectes de solvència

A continuació es detalla la conciliació entre el patrimoni net dels estats financers, l'excés d'actius sobre passius i el capital admissible:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Patrimoni net comptable	3.316.428	3.193.912
Variació valoració actiu	(810.490)	(711.506)
Variació valoració passiu	676.819	281.227
Variació valoració total	(133.671)	(430.280)
Excés d'actius sobre passius	3.182.757	2.763.632
Ajustament dividends previstos	(167.227)	(107.692)
Ajustament Tier 3 no computable	-	-
Ajustament capital gestora fons	(24.132)	(23.826)
CAPITAL SOLVÈNCIA II admissible	2.991.398	2.632.114

5.1.e. Aplicació de les disposicions transitòries contemplades en l'article 308 ter, apartats 9 i 10, de la Directiva 2009/138/CE

VidaCaixa no fa servir mesures transitòries ni en l'àmbit individual ni en l'àmbit de grup, és a dir, compleix plenament des del primer moment les exigències de capital de Solvència II sense necessitat d'utilitzar cap mena de mesura transitòria.

Per la seva banda, BPI Vida en l'àmbit individual tampoc no fa servir mesures transitòries el 2018.

El 2017 BPI Vida feia servir la mesura transitòria que preveu l'article 308 ter de la Directiva 2009/138/CE per al còmput del deute subordinat esmentat anteriorment. Com ja s'ha esmentat, aquest deute subordinat s'ha amortitzat totalment en data 6 de març de 2018, tal com es detalla a l'Informe de situació financera i de solvència i de Solvència de BPI Vida, annex a aquest informe.

5.1.f. Fons propis complementaris

VidaCaixa no compta amb fons propis complementaris.

Per part seva, BPI Vida tampoc no compta amb fons propis complementaris.

5.1.g. Elements deduïts dels fons propis i restriccions significatives que afectin la disponibilitat i transferibilitat dels fons propis

Com a gestora de fons de pensions, el Grup VidaCaixa ha de reservar una part dels seus fons propis a aquesta activitat, d'acord amb allò establert a l'article 20 del Reial decret legislatiu 1/2002, de 29 de novembre, segons el qual s'aprova el text refós de la Llei de regulació dels plans i fons de pensions, modificat per la Llei 2/2011, de 4 de març. Aquests fons propis no estan disponibles per cobrir el CSO, per la qual cosa VidaCaixa dedueix dels seus fons propis disponibles per cobrir el CSO un total de 24.132 milers d'euros (23.826 milers d'euros el 2017). Aquest import inclou 3.910 milers d'euros relatius a l'operativa de gestió de fons de pensions duta a terme per BPI Vida.

D'acord amb l'article 77 ter de la Directiva 2009/238 de Solvència II, la cartera d'obligacions d'assegurança o de reassegurança a la quals s'aplica l'ajustament per casament i la cartera d'actius assignada estan identificades, organitzades i gestionades per separat respecte d'altres

activitats de les empreses, i la cartera d'actius assignada no es pot fer servir per cobrir pèrdues derivades d'altres activitats de l'empresa, formant un fons de disponibilitat limitada respecte de la resta del negoci de l'entitat.

Els efectes principals són menys capital disponible, per la no transferibilitat dels fons propis, i més capital requerit, per la pèrdua de l'efecte diversificació i l'augment del risc de concentració en el càlcul del CSO.

VidaCaixa ha desenvolupat processos i procediments de gestió de la informació i el càlcul, que assegurin el compliment de totes les disposicions normatives per al càlcul i l'ajustament dels fons de propis i del capital de solvència obligatori per al fons de disponibilitat limitada i la resta del negoci de l'entitat.

5.2. Capital de solvència obligatori i capital mínim obligatori

5.2.a. Imports del capital de solvència obligatori i del capital mínim obligatori

El CSO consolidat de VidaCaixa s'ha determinat tenint en compte les exposicions als riscos provinents de la filial BPI Vida d'acord amb el Mètode 1, d'acord amb allò establert a l'article 356 del Reglament delegat 2015/35 de Solvència.

A continuació es mostra l'import del CSO i del mínim del CSO a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
Capital solvència obligatori (CSO)	1.991.973	1.860.103
Mínim del capital de solvència obligatori	941.381	885.811

5.2.b. Import del capital de solvència obligatori de l'empresa desglossat per mòduls

A continuació es mostra l'import del CSO desglossat per mòduls a 31 de desembre de 2018 i a 31 de desembre de 2017:

En milers d'euros	Desembre 2018	Desembre 2017
SCR de mercat	622.168	655.432
SCR de contrapart	166.341	295.785
SCR de vida	1.796.792	1.530.741
SCR de salut	17.938	20.212
Efecte diversificació	(463.208)	(549.926)
SCR bàsic (BSCR)	2.140.031	1.952.244
SCR operacional	338.560	323.571
Efecte fiscal	(743.577)	(682.745)
Capital solvència obligatori (CSO)	1.735.427	1.593.071
49,92% CSO SegurCaixa Adeslas	256.959	267.032
Capital solvència obligatori (CSO) Grup	1.991.973	1.860.103

5.2.c. Càlculs simplificats

VidaCaixa no fa servir càlculs simplificats per al càlcul del CSO.

5.2.d. Paràmetres específics

VidaCaixa no fa servir paràmetres específics per al càlcul del CSO.

5.2.e. Utilització de l'opció prevista a l'article 51, apartat 2, paràgraf tercer, de la Directiva 2009/138/CE

VidaCaixa no aplica l'ús de l'opció prevista a l'article 51, apartat 2, paràgraf tercer, de la Directiva 2009/138/CE.

5.2.f. Repercussió de qualsevol paràmetre específic utilitzada i import de qualsevol addició de capital aplicada al capital de solvència obligatori

El CSO de mercat de VidaCaixa incorpora una addició de capital de 500 milers d'euros a 31 de desembre de 2018 per recollir els riscos associats a les garanties ofertes per l'*unit link* amb garanties sobre el valor de la inversió en cas de defunció de l'assegurat i no previstos en la fórmula estàndard.

VidaCaixa no fa servir paràmetres específics per al càlcul del CSO.

5.2.g. Canvis significatius en el capital de solvència obligatori i en el capital mínim obligatori

No s'han produït canvis significatius en el mètode de càlcul del CSO ni del CMO.

5.3. Ús del submòdul de risc d'accions basat en la durada en el càlcul del capital de solvència obligatori

5.3.a. Aprovació de l'autoritat de supervisió

VidaCaixa no fa servir aquesta opció.

5.3.b. Import del capital obligatori per al submòdul de risc d'accions basat en la durada

VidaCaixa no fa servir aquesta opció.

5.4. Diferències entre la fórmula estàndard i el model intern utilitzat

5.4.a. Finalitats per a les quals es fa servir el seu model intern

La finalitat del model intern és l'obtenció dels resultats següents:

- La taula de mortalitat corresponent a l'experiència de la població assegurada a la companyia (taula generacional amb el càlcul dels factors de millora que s'han d'aplicar entre generacions, a excepció de les pòlisses de risc en les quals s'apliquen límits contractuals dins de l'anualitat vigent en què s'utilitza la taula base).
- Els percentatges de xoc tant de longevitat com de mortalitat (valor calibrat en el percentil 99,5% o 0,5%, respectivament).

La taula de mortalitat es fa servir per calcular el *best estimate* de l'entitat.

Els percentatges de xoc de longevitat i mortalitat es fan servir en el càlcul del CSO amb model intern.

Així mateix, el model intern es fa servir extensament i desenvolupa un paper rellevant per avaluar la incidència de les possibles decisions, quan aquestes decisions impactin en el perfil de risc de l'entitat, inclosa la incidència en les pèrdues o els guanys esperats i la seva volatilitat com a resultat d'aquestes mateixes decisions.

Els usos del model intern es poden dividir en dos blocs segons si l'ús és relatiu a la gestió de riscos o a la presa de decisions de gestió.

Com a usos del model intern relatius a la gestió de riscos, els resultats del model intern es tenen en compte a l'hora de formular estratègies de risc, inclòs l'establiment de límits de tolerància al risc, notificació, etc.

Com a usos del model intern en la presa de decisions de gestió, el model intern es fa servir per donar suport a les decisions relatives al llançament de nous productes, la modificació de tarifes, la cotització de pòlisses col·lectives i canvis en productes, l'assignació de capital, etc.

5.4.b. Àmbit d'aplicació del model intern en termes de segments d'activitat i categories de risc

L'àmbit d'aplicació del model intern inclou tota la població assegurada en la companyia per riscos de mortalitat o longevitat, tant d'assegurances individuals com d'assegurances col·lectives.

Donat el volum de negoci i les característiques intrínseques del negoci de VidaCaixa, el model intern permet disposar d'una visió del perfil de riscos de la companyia més ajustada a la realitat que la proporcionada per la fórmula estàndard.

5.4.c. Tècnica d'integració del model intern parcial en la fórmula estàndard

Per integrar el capital de solvència obligatori de mortalitat i longevitat en la resta de riscos es fa servir la tècnica 4 descrita a l'annex XVIII, Tècniques d'integració dels models interns parcials, del Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014. Aquesta tècnica fa servir els mateixos coeficients de correlació que els empleats per la fórmula estàndard, tant entre el risc de mortalitat i el risc de longevitat, com entre aquests i la resta de riscos.

Donat que les correlacions utilitzades són les mateixes que les utilitzades en fórmula estàndard, i el capital de solvència obligatori compleix els principis següents:

- El capital de solvència obligatori parteix del principi de continuïtat del negoci de l'empresa.
- Està calibrat a un nivell de confiança del 99,5%.
- Inclou un horitzó temporal d'1 any.

5.4.d. Mètodes utilitzats en el model intern per calcular la previsió de distribució de probabilitat i el capital de solvència obligatori

El procés següent resumeix el funcionament del model intern en aquest àmbit:

1r) Obtenció de les dades brutes de la població assegurada a la companyia

S'extreuen de les aplicacions de gestió de la companyia les dades de les pòlisses i els assegurats. Aquestes dades es carreguen en una base de dades i es processen perquè cada persona es tracti només una vegada en cada període continu de temps. Amb les dades processades de defuncions i exposades es determina la probabilitat de mort bruta dels diversos anys d'observació per separat (des de 1999) i la probabilitat de mort bruta dels últims 5 anys.

2n) Ajustament dels tants de mortalitat

S'ajusten les probabilitats brutes de mort a una llei de mortalitat, és a dir, s'ajusten les dades brutes a una expressió matemàtica que expliqui el comportament observat de la mortalitat de la companyia.

3r) Taula base

Correspon a les dades de probabilitat de defunció ajustades per als últims 5 anys. Per obtenir una taula generacional, a partir d'aquesta taula base s'aplicaran els factors de millora obtinguts en els passos següents.

4t) Factors d'evolució de la mortalitat

A partir de les dades ajustades dels tants de mortalitat per als diferents anys d'observació, s'observa com evoluciona per a cada edat aquesta probabilitat de mort al llarg dels diferents anys d'observació. La hipòtesi de partida és que els factors d'evolució d'aquesta probabilitat de mort segueixen una distribució normal.

5è) Projectió de la mortalitat

Una vegada determinada la base i l'evolució de la mortalitat, mitjançant un procés de projecció estocàstica s'obtenen els valors esperats de supervivents recorrent la desviació observada en la funció de distribució de les dues variables. És a dir, partint d'un valor teòric de persones a l'inici de cada càlcul, es determinen en funció de la probabilitat base de defunció i la seva evolució quantes persones arribaran vives a una edat determinada.

6è) Determinació de la taula de mortalitat *best estimate*

Com a conseqüència d'haver obtingut diferents valors de supervivents per a cada edat i durada, es poden ordenar de més alt a més baix i derivar el valor corresponent al 50% dels casos. Amb aquests valors es calcula l'equació matemàtica que s'ajusta a la projecció d'aquest valor per a cada edat, i és aquest el factor de millora que cal aplicar. Aquest valor és el que es farà servir sobre la taula base per realitzar la construcció de la taula generacional de la millor estimació.

7è) Avaluació del xoc de longevitat

Com a conseqüència d'haver obtingut diferents valors de supervivents per a cada edat i durada, es poden ordenar de més alt a més baix i derivar el valor corresponent al 99,5% dels casos (simulacions amb un nombre més elevat de supervivents per a cada edat i durada). El valor resultant és la mitjana dels valors al 99,5% obtinguts per al conjunt d'edats i durades calculades.

8è) Avaluació del xoc de mortalitat

Com a conseqüència d'haver obtingut diferents valors de supervivents per a cada edat i durada, es poden ordenar de més alt a més baix i derivar el valor corresponent al 0,5% dels casos

(simulacions amb un nombre més elevat de supervivents per a cada edat i durada). El valor resultant és la mitjana dels valors al 0,5% obtinguts per al conjunt d'edats i durades calculades.

5.4.f. Mesura del risc i l'horitzó temporal utilitzats en el model intern

Es fan servir els mateixos que en la fórmula estàndard, és a dir, un nivell de confiança del 99,5% per a un horitzó temporal d'1 any.

5.4.g. Naturalesa i idoneïtat de les dades utilitzades en el model intern

Donada la dimensió de la població assegurada per l'entitat i la seva extensió en el temps, hi ha disponibilitat de prou base estadística per a la inferència estadística.

El procés següent resumeix el funcionament del model intern en aquest àmbit:

1r) Es parteix de les bases de dades que emanen de les mateixes aplicacions informàtiques de comercialització i gestió de pòlisses, que se sotmeten de manera permanent a proves de precisió i robustesa i, sobre aquestes proves, es realitzen determinats filtres.

2n) Una vegada realitzats els filtres, es carreguen les dades en una eina d'explotació.

3r) La informació carregada es depura aplicant-hi validacions.

4t) Una vegada depurades les dades es generen els càlculs del model.

L'Equip de Validació independent verifica a l'Informe de validació que els filtres aplicats són adequats per a la depuració de les dades utilitzades en el calibratge del model intern, ja que els filtres persegueixen l'objectiu d'obtenir dades biomètriques fiables del col·lectiu d'assegurats de VidaCaixa. Per tant, en cap moment no es descarten dades pertinents sense una causa justificada.

Per tant, les dades utilitzades en el model intern es consideren adequades i completes, i permeten la mesura adequada de les dades exposades i l'obtenció de les dades biomètriques necessàries.

5.5. Incompliment del capital mínim obligatori o el capital de solvència obligatori

Durant el 2018 VidaCaixa ha complert amb el CSO i el CMO en tot moment.

Així mateix, BPI Vida durant el 2018 ha complert amb el CSO i el CMO en tot moment.

5.6. Més informació significativa

No es considera.

6. Plantilles d'informació (QRTs)

S.02.01.02

Balanç

Actius	Valor Solvència II
Fons de comerç	
Comissions anticipades i altres costos d'adquisició	
Immobilitzat intangible	0,00
Actius per impostos diferits	740.921.018,32
Actius i drets reemborsament retribucions llarg termini al personal	0,00
Immobilitzat material per a ús propi	24.057.104,37
Inversions (diferents d'<i>index linked</i> i <i>unit linked</i>)	59.442.579.592,82
Immobles (aliens als destinats a l'ús propi)	2.402.081,14
Participacions	369.292.126,20
Accions	1.206.676,16
<i>Accions - cotitzades</i>	61.270,86
<i>Accions - no cotitzades</i>	1.145.405,30
Bons	55.885.799.284,42
<i>Deute públic</i>	50.044.107.694,79
<i>Deute privat</i>	5.829.454.828,52
<i>Actius financers estructurats</i>	0,00
<i>Titulacions d'actius</i>	12.236.761,11
Fons d'inversió	128.826,30
Derivats	2.392.521.410,15
Dipòsits diferents dels actius equivalents a l'efectiu	791.229.188,45
Altres inversions	0,00
Actius posseïts per a contractes <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	9.022.953.949,78
Préstec amb garantia hipotecària i sense	10.765.528,63
Avançaments sobre pòlisses	9.015.615,97
A persones físiques	1.749.912,66
Altres	0,00
Imports recuperables de la reassegurança	217.397.024,01
Assegurances diferents de l'assegurança de vida, i de salut similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida.	8.049.963,65
<i>Assegurances diferents de l'assegurança de vida, excloses les de salut</i>	0,00
<i>Assegurances de salut similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida</i>	8.049.963,65
Assegurances de vida, i de salut similars a les de vida, excloses les de la salut i les <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	209.557.705,75
<i>Assegurances de salut similars a les assegurances de vida</i>	0,00
<i>Assegurances de vida, excloses les de la salut i les index linked i unit linked</i>	209.557.705,75
Assegurances de vida <i>index linked</i> i <i>unit linked</i>	-210.645,39
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	0,00
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança	28.798.456,53
Crèdits per operacions de reassegurança	19.216.291,16
Altres crèdits	222.245.989,77
Accions pròpies	0,00
Accionistes i mutualistes per desemborsaments exigits	0,00
Efectiu i altres actius líquids equivalents	863.935.647,81
Altres actius, no consignats en altres partides	20.970.435,81
Total actiu	70.613.841.039,01

S.02.01.02 (continuació)

Balanç

Passius	Valor Solvència II
Provisions tècniques - assegurances diferents de l'assegurança de vida	16.355.673,02
Provisions tècniques - diferents de vida (excloses les de malaltia)	0,00
<i>PT calculades en el seu conjunt</i>	0,00
<i>La millor estimació</i>	0,00
<i>Marge de risc</i>	0,00
Provisions tècniques - salut (similars a les assegurances diferents de l'assegurança de vida)	16.355.673,02
<i>PT calculades en el seu conjunt</i>	0,00
<i>La millor estimació</i>	14.581.430,45
<i>Marge de risc</i>	1.774.242,57
Provisions tècniques - vida (excloses index linked i unit linked)	51.613.173.840,59
Provisions tècniques - salut (similars a les assegurances de vida)	0,00
<i>PT calculades en el seu conjunt</i>	0,00
<i>La millor estimació</i>	0,00
<i>Marge de risc</i>	0,00
Provisions tècniques - vida (excloses salut i les index linked i unit linked)	51.613.173.840,59
<i>PT calculades en el seu conjunt</i>	0,00
<i>La millor estimació</i>	50.726.227.354,57
<i>Marge de risc</i>	886.946.486,02
Provisions tècniques - index linked i unit linked	8.750.230.401,48
<i>PT calculades en el seu conjunt</i>	9.064.073.655,26
<i>La millor estimació</i>	-369.556.543,09
<i>Marge de risc</i>	55.713.289,31
Altres provisions tècniques	
Passiu contingent	0,00
Altres provisions no tècniques	0,00
Provisió per a pensions i obligacions similars	0,00
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	1.375.693,33
Passius per impost diferits	1.191.945.949,67
Derivats	5.189.689.388,45
Deutes amb entitats de crèdit	257.481.074,66
Passius financers diferents dels deutes amb entitats de crèdit	0,00
Deutes per operacions d'assegurança i coassegurança	33.066.323,21
Deutes per operacions de reassegurança	4.120.176,87
Altres deutes i partides per pagar	373.533.580,14
Passius subordinats	0,00
<i>Passius subordinats no inclosos en els fons propis bàsics</i>	0,00
<i>Passius subordinats inclosos en els fons propis bàsics</i>	0,00
Altres passius, no consignats a altres partides	112.242,09
Total passiu	67.431.084.343,51
Excés d'actius sobre passius	3.182.756.695,50

S.05.01.02**Primes, sinistralitat i despeses, per línies de negoci**

	Obligacions d'assegurança i de reassegurança proporcional diferent de l'assegurança de vida	Total
	Assegurança de protecció d'ingressos	
Primes meritedes		
Assegurança directa – brut	18.124.076,56	18.124.076,56
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut		0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	10.280.789,88	10.280.789,88
Import net	7.843.286,68	7.843.286,68
Primes imputades		
Assegurança directa – brut	18.700.725,84	18.700.725,84
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut		0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	11.353.227,21	11.353.227,21
Import net	7.347.498,63	7.347.498,63
Sinistralitat (sinistres incorreguts)		
Assegurança directa – brut	18.907.500,83	18.907.500,83
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut		0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	14.590.791,37	14.590.791,37
Import net	4.316.709,46	4.316.709,46
Variació d'altres provisions tècniques		
Assegurança directa – brut	0,00	0,00
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut		0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	0,00	0,00
Import net	0,00	0,00
Despeses tècniques	5.560.335,78	5.560.335,78
Altres despeses		0,00
Total despeses		5.560.335,78

S.05.01.02 (continuació)

Primes, sinistralitat i despeses, per línies de negoci

	Obligacions d'assegurança de vida			Obligacions de reassegurança de vida	Total
	Assegurança amb participació en beneficis	Assegurança vinculada a índexs i a fons d'inversió	Una altra assegurança de vida	Reassegurança de vida	
Primes meritades					
Import brut	350.435.415,37	2.211.225.727,22	5.799.397.129,80	2.682.911,97	8.363.741.184,36
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	0,00	430.390,19	178.946.832,01	0,00	179.377.222,20
Import net	350.435.415,37	2.210.795.337,03	5.620.450.297,79	2.682.911,97	8.184.363.962,16
Primes imputades					
Import brut	350.435.415,37	2.210.811.827,96	5.796.633.865,11	2.682.911,97	8.360.564.020,41
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	0,00	430.390,19	178.946.832,01	0,00	179.377.222,20
Import net	350.435.415,37	2.210.381.437,77	5.617.687.033,10	2.682.911,97	8.181.186.798,21
Sinistralitat (sinistres incorreguts)					
Import brut	416.115.961,97	943.405.048,37	5.181.624.974,16	17.550.296,04	6.558.696.280,54
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	0,00	25.096,11	106.478.729,25	0,00	106.503.825,36
Import net	416.115.961,97	943.379.952,26	5.075.146.244,91	17.550.296,04	6.452.192.455,18
Variació d'altres provisions tècniques					
Import brut	-85.456.671,47	-782.041.395,09	-1.254.680.287,47	14.657.810,79	-2.107.520.543,24
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	0,00	-3.720.327,31	57.204.791,27	0,00	53.484.463,96
Import net	-85.456.671,47	-778.321.067,78	-1.311.885.078,74	14.657.810,79	-2.161.005.007,20
Despeses tècniques	10.768.339,25	47.767.258,69	254.187.958,64	199.360,58	312.922.917,16
Altres despeses					3.592.246,81
Total despeses					316.515.163,97

S.05.02.01

Primes, sinistralitat i despeses, per països

	País d'origen	Cinc països principals obligacions de no vida					Total
		-	-	-	-	-	
Primes meritates							
Assegurança directa – brut	20.141.432,28	-	-	-	-	-	20.141.432,28
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	14.702.293,98	-	-	-	-	-	14.702.293,98
Import net	5.439.138,30	-	-	-	-	-	5.439.138,30
Primes imputades							
Assegurança directa – brut	20.284.052,33	-	-	-	-	-	20.284.052,33
Reassegurança acceptada proporcional - Brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	13.488.827,87	-	-	-	-	-	13.488.827,87
Import net	6.795.224,46	-	-	-	-	-	6.795.224,46
Sinistralitat (sinistres incorreguts)							
Assegurança directa – brut	5.920.109,32	-	-	-	-	-	5.920.109,32
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	8.591.670,74	-	-	-	-	-	8.591.670,74
Import net	-2.671.561,42	-	-	-	-	-	-2.671.561,42
Variació d'altres provisions tècniques							
Assegurança directa – brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança acceptada proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança acceptada no proporcional - brut	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Import net	0,00	-	-	-	-	-	0,00
Despeses tècniques	6.786.523,03	-	-	-	-	-	6.786.523,03
Altres despeses							0,00
Total despeses							6.786.523,03

	País d'origen	Cinc països principals obligacions de vida					Total
		PT	-	-	-	-	
Primes meritates							
Import brut	8.202.632.712,43	161.108.471,93	-	-	-	-	8.363.741.184,36
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	179.377.222,20	0,00	-	-	-	-	179.377.222,20
Import net	8.023.255.490,23	161.108.471,93	-	-	-	-	8.184.363.962,16
Primes imputades							
Import brut	8.199.455.548,48	161.108.471,93	-	-	-	-	8.360.564.020,41
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	179.377.222,20	0,00	-	-	-	-	179.377.222,20
Import net	8.020.078.326,28	161.108.471,93	-	-	-	-	8.181.186.798,21
Sinistralitat (sinistres incorreguts)							
Import brut	6.339.126.343,67	219.569.936,87	-	-	-	-	6.558.696.280,54
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	106.503.825,36	0,00	-	-	-	-	106.503.825,36
Import net	6.232.622.518,31	219.569.936,87	-	-	-	-	6.452.192.455,18
Variació d'altres provisions tècniques							
Import brut	-2.107.520.543,24	0,00	-	-	-	-	-2.107.520.543,24
Reassegurança cedida (participació de la reassegurança)	53.484.463,96	0,00	-	-	-	-	53.484.463,96
Import net	-2.161.005.007,20	0,00	-	-	-	-	-2.161.005.007,20
Despeses tècniques	307.856.806,71	5.066.110,45	-	-	-	-	312.922.917,16
Altres despeses							3.592.246,81
Total despeses							316.515.163,97

S.22.01.22

Impacte de les mesures de garanties a llarg termini i les mesures transitòries

	Import de les mesures de garanties a llarg termini i mesures transitòries	Impacte de la mesura transitòria sobre les provisions tècniques	Impacte de la mesura transitòria sobre el tipus d'interès	Impacte de l'ajustament per volatilitat fixada a zero	Impacte de l'ajustament per casament fixat a zero
Provisions tècniques	60.379.759.915,09	0,00	0,00	28.773.722,14	3.316.377.829,83
Fons propis bàsics	2.991.398.482,27	0,00	0,00	-20.141.605,50	-2.321.464.480,88
Fons propis admissibles per cobrir el capital de solvència obligatori	2.991.398.482,27	0,00	0,00	-20.141.605,50	-2.321.464.480,88
Capital de solvència obligatori	1.991.972.515,47	0,00	0,00	21.697.795,08	-175.342.031,94

Informe sobre la situació financera i de solvència de l'exercici 2018

S.23.01.22

Fons propis

Fons propis bàsics abans de la deducció per participacions en un altre sector financer

Capital social ordinari (sense deduir les accions pròpies)

Capital social ordinari exigit però no desemborsat no disponible, en l'àmbit del grup

Primes d'emissió corresponents al capital social ordinari

Fons mutual inicial, aportacions dels membres o un element equivalent dels fons propis bàsics per a les mútues i les empreses similars
Comptes de mutualistes subordinats

Comptes de mutualistes subordinats no disponibles, en l'àmbit del grup

Fons excedentaris

Fons excedentaris no disponibles, en l'àmbit del grup

Accions preferents

Accions preferents no disponibles, en l'àmbit del grup

Primes d'emissió corresponents a les accions preferents

Primes d'emissió corresponents a les accions preferents no disponibles, en l'àmbit del grup

Reserva de conciliació

Passius subordinats

Passius subordinats no disponibles, en l'àmbit del grup

Import igual al valor dels actius nets per impostos diferits

Import igual al valor dels actius nets per impostos diferits no disponible, en l'àmbit del grup

Altres elements aprovats per l'autoritat de supervisió com a fons propis bàsics no especificats anteriorment

Fons propis no disponibles corresponents a altres elements dels fons propis aprovats per l'autoritat de supervisió

Participacions minoritàries (si no es notifiquen com a part d'un element concret dels fons propis)

Participacions minoritàries no disponibles, en l'àmbit del grup

Fons propis dels estats financers que no han d'estar representats per la reserva de conciliació i no compleixin els requisits per classificar-se com a fons propis segons Solvència II

Fons propis dels estats financers que no han d'estar representats per la reserva de conciliació i no compleixin els requisits per classificar-se com a fons propis segons Solvència II

Deduccions

Deduccions per participacions en altres empreses financeres, incloses les empreses no regulades que desenvolupen activitats financeres

De les quals: deduccions de conformitat amb l'article 228 de la Directiva 2009/138/CE

Deduccions per participacions en cas de no disponibilitat d'informació (article 229)

Deducció per participacions incloses pel mètode de deducció i agregació quan es fa servir una combinació de mètodes

Total d'elements dels fons propis no disponibles

Total deduccions

Total de fons propis bàsics després de les deduccions

Fons propis complementaris

Fons propis d'altres sectors financers

Reserva de conciliació

Fons de pensions d'ocupació

Entitats no regulades que desenvolupen activitats financeres

Total de fons propis d'altres sectors financers

Fons propis agregats quan es fa servir el mètode de deducció i agregació, exclusivament o una combinació amb el mètode 1

Fons propis agregats quan es fa servir el mètode de deducció i agregació i una combinació de mètodes

Fons propis agregats quan es fa servir el mètode de deducció i agregació i una combinació de mètodes nets d'operacions intragrup

Total de fons propis disponibles per cobrir l'SCR del grup consolidat (excloso els fons propis d'un altre sector financer i de les empreses incloses pel mètode de deducció i agregació)

Total de fons propis disponibles per cobrir l'SCR del grup consolidat mínim

Total de fons propis admissibles per cobrir l'SCR del grup consolidat (excloso els fons propis d'un altre sector financer i de les empreses incloses pel mètode de deducció i agregació)

Total de fons propis admissibles per cobrir l'SCR del grup consolidat mínim

SCR del grup consolidat mínim

Ràtio entre fons propis admissibles i SCR del grup consolidat mínim

Total de fons propis admissibles per cobrir l'SCR del grup (inclosos els fons propis d'un altre sector financer i de les empreses incloses pel mètode de deducció i agregació)

SCR del grup

Ràtio entre fons propis admissibles i SCR del grup (inclosos altres sectors financers i empreses incloses pel mètode de deducció i agregació)

Total	Tier 1 - no restringit	Tier 1 - restringit	Tier 2	Tier 3
1.347.461.833,00	1.347.461.833,00		0,00	
0,00	0,00		0,00	
0,00	0,00		0,00	
0,00	0,00		0,00	
0,00		0,00	0,00	0,00
0,00		0,00	0,00	0,00
0,00	0,00			
0,00	0,00			
0,00		0,00	0,00	0,00
0,00		0,00	0,00	0,00
0,00		0,00	0,00	0,00
1.668.068.220,24	1.668.068.220,24			
0,00		0,00	0,00	0,00
0,00		0,00	0,00	0,00
0,00				0
0,00				0
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24.131.570,42	0,00			
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.991.398.482,82	2.991.398.482,82	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.991.398.482,82	2.991.398.482,82	0,00	0,00	0,00
2.991.398.482,82	2.991.398.482,82	0,00	0,00	
2.991.398.482,82	2.991.398.482,82	0,00	0,00	0,00
2.991.398.482,82	2.991.398.482,82	0,00	0,00	
941.381.215,03				
3,18				
2.991.398.482,82	0,00	0,00	0,00	0,00
1.991.972.515,47				
1,50				

S.23.01.22 (continuació)

Fons propis

Reserva de conciliació

Excedent dels actius respecte dels passius	3.182.756.695,50
Accions pròpies (tinença directa i indirecta)	0,00
Dividends, distribucions i costos previsibles	167.226.642,26
Altres elements dels fons propis bàsics	1.347.461.833,00
Ajustament per elements dels fons propis restringits en el cas de carteres subjectes a l'ajustament per casament i de fons de disponibilitat limitada	0,00
Altres fons propis no disponibles	0,00

Reserva de conciliació abans de la deducció per participacions en un altre sector financer

1.668.068.220,24

Beneficis esperats

Beneficis esperats inclosos en primes futures — Activitat de vida	2.068.757.202,00
Beneficis esperats inclosos en primes futures — Activitat de no vida	0,00

Total de beneficis esperats inclosos en primes futures

2.068.757.202,00

S.25.02.22

Capital de solvència obligatori — per a empreses que facin servir la fórmula estàndard i un model intern parcial

Número únic del component	Descripció dels components	Càlcul del capital de solvència obligatori	Import modelitzat	Paràmetres específics de l'empresa	Simplificacions
1	Risc de mercat	622.168.256,20	0,00	-	-
2	Risc d'impagament de la contrapart	166.340.828,06	0,00	-	-
3	Risc de subscripció de vida	1.796.791.755,47	318.309.181,07	-	-
4	Risc de subscripció de malaltia	17.938.079,14	0,00	-	-
5	Risc de subscripció de no vida	0,00	0,00	-	-
6	Risc d'actius intangibles	0,00	0,00	-	-
7	Risc operacional	338.559.889,64	0,00	-	-
8	Capacitat d'absorció de pèrdues de les provisions tècniques (import negatiu)	0,00	0,00	-	-
9	Capacitat d'absorció de pèrdues dels impostos diferits (import negatiu)	-743.577.252,69	0,00	-	-

Càlcul del capital de solvència obligatori

Total de components no diversificats	2.198.221.555,82
Diversificació	-463.207.966,20
Capital obligatori per a les activitats desenvolupades d'acord amb l'article 4 de la Directiva 2003/41/CE	0,00
Capital de solvència obligatori, exclosa l'addició de capital	1.735.013.589,62
Addició de capital ja fixada	0,00
Capital de solvència obligatori per a empreses subjectes al mètode consolidat	1.991.972.515,47
Una altra informació sobre l'SCR	
Import/estimació de la capacitat general d'absorció de pèrdues de les provisions tècniques	0,00
Import/estimació de la capacitat general d'absorció de pèrdues dels impostos diferits	-743.577.252,69
Capital obligatori per al submòdul de risc d'accions basat en la durada	0,00
Import total del capital de solvència obligatori nocional per a la part restant	1.113.091.859,38
Import total del capital de solvència obligatori nocional per a fons de disponibilitat limitada	0,00
Import total del capital de solvència obligatori nocional per a les carteres subjectes a ajustament per casament	621.921.730,23
Efectes de diversificació deguts a l'agregació de l'SCR nocional per a fons de disponibilitat limitada als efectes de l'article 304	0,00
Capital de solvència obligatori del grup consolidat mínim	941.381.215,03
Informació sobre altres entitats	
Capital obligatori per a altres sectors financers (capital obligatori per a empreses no d'assegurances)	0,00
Capital obligatori per a altres sectors financers (capital obligatori per a empreses no d'assegurances) — Entitats de crèdit, empreses d'inversió i entitats financeres, gestors de fons d'inversió alternatius, societats de gestió d'OICVM	0,00
Capital obligatori per a altres sectors financers (capital obligatori per a empreses no d'assegurances) — Fons de pensions d'ocupació	0,00
Capital obligatori per a altres sectors financers (capital obligatori per a empreses no d'assegurances) — Capital obligatori per a empreses no regulades que desenvolupen activitats financeres	0,00
Capital obligatori per a participacions no de control	256.958.925,85
Capital obligatori per a la resta d'empreses	0,00
SCR global	
SCR per a empreses incloses pel mètode de deducció i agregació	0,00
Capital de solvència obligatori	1.991.972.515,47

S.32.01.22

Empreses incloses en l'àmbit del grup

País	Codi d'identificació de l'empresa	Tipus de codi d'identificació de l'empresa	Raó social de l'empresa	Tipus d'empresa	Forma jurídica	Categoria (mútua/no mútua)	Autoritat de supervisió
PT	213800HV6T P215A6MW58	LEI	BPI Vida e Pensões - Companhia de Seguros SA	1 - Empresa d'assegurances de vida	Societat anònima	No mutual	ASF
ES	A17582032	Codi específic	VidaCaixa Mediació Societat d'Agència d'Assegurances vinculades, SAU	10 - Empresa de serveis auxiliars, com es defineix a l'art. 1.52 del Reglament delegat UE 2015/35	Societat anònima unipersonal	No mutual	
ES	95980020140 005025553	LEI	SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances	2 - Empresa d'assegurances de no vida	Societat Anònima	No mutual	DGSFP
ES	95980020140 005337796	LEI	VIDACAIXA, SAU D'ASSEGURANCES I REASSEGUANCES	Mixta	Societat Anònima Unipersonal	No mutual	DGSFP

Criteris d'influència						Inclusió en l'àmbit de la supervisió del grup		Càlcul de la solvència del grup
Quota percentual en el capital	% utilitzat per a l'elaboració de comptes consolidats	% dels drets de vot	Altres criteris	Nivell d'influència	Quota proporcional utilitzada per al càlcul de la solvència del grup	SÍ/NO	Data de la decisió, si s'aplica l'article 214	Mètode utilitzat i, segons el mètode 1, tractament de l'empresa
100	100	100		1- Dominant	100	1- Sí		1- Consolidació / Consolidació plena
100	100	100		1- Dominant	100	1- Sí		1- Consolidació / Consolidació plena
49,92	49,92	49,92		2- Significativa	49,92	1- Sí		3- Consolidació / Mètode de la participació ajustat
100	100	100		1- Dominant	100	1- Sí		1- Consolidació / Consolidació plena

Annex: Informe de situació financera i de solvència de BPI Vida e Pensões



Relatório de Solvência e Situação Financeira

BPI Vida e Pensões 2018



BPI VIDA E PENSÕES – COMPANHIA DE SEGUROS, S.A.

Sociedade matriculada na Conservatória do Registo Comercial de Lisboa sob o número único 502 623 543

Sede: Rua Braamcamp, 11-6º, 1250-049 Lisboa, PORTUGAL

Capital Social: 76 000 000.00 euros

ÍNDICE

SÍNTESE	5
ATIVIDADES E DESEMPENHO.....	11
A.1 Atividades.....	11
A.2 Desempenho da subscrição	13
A.3 Desempenho dos investimentos.....	13
A.4 Desempenho de outras atividades	14
A.5 Eventuais informações adicionais	14
SISTEMA DE GOVERNAÇÃO.....	16
B.1 Informações Gerais sobre o sistema de governação.....	16
B.2 Requisitos de qualificação e idoneidade	21
B.3 Sistema de Gestão de Riscos e Autoavaliação do Risco e da Solvência	22
B.4 Sistema de Controlo Interno	25
B.5 Função de Auditoria Interna	25
B.6 Função Atuarial	26
B.7 Subcontratação.....	26
B.8 Eventuais informações adicionais	26
PERFIL DE RISCO	28
C.1 Risco específico de seguros.....	28
C.2 Risco de mercado	29
C.3 Risco de crédito	31
C.4 Risco de liquidez.....	31
C.5 Risco Operacional	32
C.6 Outros riscos materiais	32
C.7 Eventuais informações adicionais	32
AVALIAÇÃO PARA EFEITOS DE SOLVÊNCIA	34
D.1 Ativos	34
D.2 Provisões Técnicas.....	36
D.3 Outras responsabilidades	37
D.4 Eventuais informações adicionais	37
GESTÃO DO CAPITAL.....	40
E.1 Fundos Próprios.....	40
E.2 Requisito de capital de solvência e requisito de capital mínimo.....	41
ANEXO 1 - MODELOS.....	45



Síntese

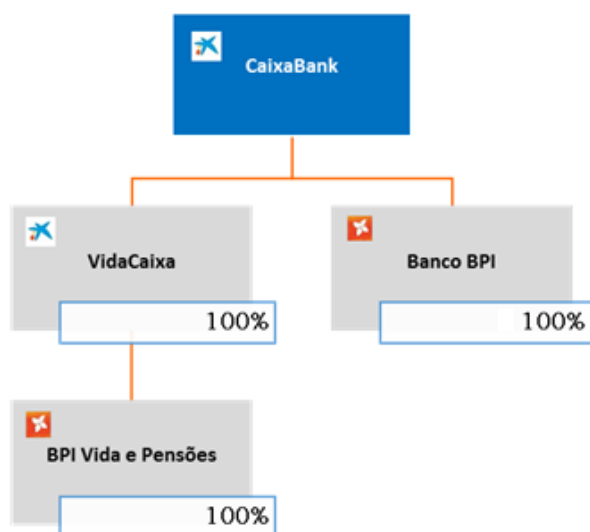
SÍNTESE

ATIVIDADES E DESEMPENHO

A BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A., adiante BPI Vida e Pensões, é uma Companhia de Seguros que foca atualmente o seu exercício na comercialização de Seguros de Vida e gestão de Fundos de Pensões.

A PricewaterhouseCoopers & Associados e a Baker Tilly, Pg & Associados, SROC, S.A. são as sociedades responsáveis pela auditoria da BPI Vida e Pensões que no diz respeito a Seguros e a Fundos de Pensões, respetivamente.

Em 28 de dezembro de 2017 o Banco BPI vendeu a totalidade da participação que detinha no capital da BPI Vida e Pensões à VidaCaixa, Sociedade Anónima de Seguros e Resseguros, Sociedade Unipersonal (VidaCaixa), uma companhia de seguros do ramo vida que centra a sua atividade no negócio de seguros de vida e fundos de pensões em Espanha. Assim, a BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A. é detida a 100% pela VidaCaixa, entidade por sua vez é detida a 100% pelo CaixaBank, S.A..



A BPI Vida e Pensões tem por objeto social o exercício da indústria de seguros e resseguros do ramo “Vida”, incluindo a gestão de fundos de pensões, em Portugal.

A produção acumulada de Seguros de Vida da Companhia ascendeu a 517 M€ em 2018, o que reflete uma diminuição de cerca de 20% face ao ano transato. No final de 2018 a BPI Vida e Pensões tinha sob a sua responsabilidade 39 Fundos de Pensões, com um património global de 2 820 M€.

Durante o ano de 2018, a BPI Vida e Pensões iniciou uma revisão à sua oferta, adaptando-a às condições de mercado e às necessidades dos seus Clientes. Neste processo decidiu-se, durante o mês de março, deixar de comercializar ativamente uma família de produtos com participação nos resultados e capital garantido.

Em contrapartida iniciou-se em outubro a comercialização de um novo plano de poupança reforma com capital garantido e taxa garantida definida anualmente.

Ainda durante o ano de 2018 foi iniciado o processo de desenvolvimento de novos produtos destinados à poupança, cujo lançamento está previsto que ocorra durante o ano de 2019.

Conforme já comunicado ao mercado, a BPI Vida e Pensões será, a partir de 2020, a nova parceira do Banco BPI para os seguros de vida risco.

De forma a garantir o sucesso deste projeto, iniciou-se, durante o ano de 2018, o desenvolvimento desta linha de negócios, com a definição de novos procedimentos e das características dos novos produtos, escolha de parceiros estratégicos e contratação de recursos humanos.

SISTEMA DE GOVERNAÇÃO

O sistema de governo da BPI Vida e Pensões tem como objetivo assegurar que a Companhia tem implementados mecanismos de controlo e decisão que permitem uma gestão dos riscos sã e prudente e uma gestão eficaz das suas atividades.



O sistema de governo da BPI Vida e Pensões assenta nos seguintes pilares essenciais:

- Sistema de gestão de riscos: a Companhia considera a gestão de riscos como uma das disciplinas essenciais no seu modelo de funcionamento. A procura da correta identificação das várias dimensões do risco e a partilha dessa informação pelos gestores e órgãos de administração é um exercício permanente, praticado a diversos níveis de responsabilidade. A Política de Gestão de Riscos da Companhia encontra-se alinhada com a Política de Gestão de Riscos do Grupo, assegurando a consistência de critérios e a centralização da monitorização dos riscos;
- Processo de Autoavaliação do Risco e da Solvência (*Own Risk Self Assessment - ORSA*): pelo menos um vez por ano a BPI Vida e Pensões avalia as necessidades globais de solvência e as necessidades de capital em diferentes cenários adversos de mercado;
- Modelo de Controlo Interno: suportado pelo Normativo da BPI Vida e Pensões e pelas respetivas fichas de controlo das atividades desenvolvidas;
- Função de Compliance, enquanto segunda linha de defesa: é assegurada pela Companhia, mantendo-se subcontratada ao BPI a respetiva componente operacional, nomeadamente no que respeita a processos de Prevenção de Branqueamento de Capitais e Financiamento ao Terrorismo;
- Função de Auditoria Interna: enquanto terceira linha de defesa, manteve-se subcontratada ao BPI durante 2018, sendo assegurada, a partir da Companhia a partir de 2019 em coordenação com a VidaCaixa e com o CaixaBank;

- Função chave de Gestão de Riscos: as atividades principais desta função estão subcontratadas à BPI Gestão de Ativos, no âmbito do contrato de gestão de carteiras em vigor, mantendo a Companhia a responsabilidade de monitorização permanente;
- Função chave Atuarial: desenvolvida diretamente na BPI Vida e Pensões como parte dos seus processos *core*;
- Atuário Responsável: função subcontratada a um atuário externo e independente;
- Subcontratação ao Banco BPI de diversas atividades, o que permite melhorar significativamente a capacidade de atuação da Companhia e os serviços e produtos oferecidos aos Clientes. A Companhia dispõe de uma Política de Subcontratação que estabelece os princípios a que devem atender as decisões de subcontratar qualquer das funções relevantes.

PERFIL DE RISCO

A avaliação e quantificação dos riscos a que a BPI Vida e Pensões está exposta permite avaliar o perfil de risco da Companhia e efetuar uma gestão adequada do mesmo.

Os riscos a que BPI Vida e Pensões está exposta podem sintetizar-se da seguinte forma:

- Riscos Específicos de Seguros: os riscos específicos de seguros envolvem o risco de gestão ativo-passivo, o risco inerente a técnicas de mitigação do risco e ainda riscos associados à conceção e comercialização de novos produtos, à gestão de sinistros.
- Riscos de Mercado: decorrem do investimento dos ativos representativos das responsabilidades com produtos com garantia de capital, bem como dos ativos representativos dos seus fundos próprios.
- Risco de Crédito: decorre da possibilidade de existir um evento de crédito com o emitente, que poderá ter como consequência a não recuperação da totalidade do investimento.
- Risco de Liquidez: uma parte significativa dos investimentos da BPI Vida e Pensões é realizada em ativos com elevada liquidez (negociáveis a cada momento em mercado secundário e/ou de curto prazo).
- Risco Operacional: as principais fontes de risco operacional vêm sobretudo de processos realizados manualmente.
- Outros Riscos Materiais;
 - Risco de Contraparte: a BPI Vida e Pensões avalia a exposição a contrapartes nas operações em liquidação e nos derivados fora de bolsa, comunicando-as aos respetivos gestores e *traders*. Além dos limites legais existentes para as contrapartes, a Companhia define limites máximos de exposição por contraparte, que são controlados diariamente
 - Risco de Fundos de Pensões: os riscos para a Companhia desta linha de negócio advêm essencialmente dos riscos operacionais e do risco associado ao Fundo de Pensões Aberto “BPI Garantia” que garante a qualquer momento capital investido.

Quantificação dos riscos a que a Companhia está exposta através do seu impacto nos Requisitos de Capital de Solvência (SCR – *Solvency Capital Requirements*):

Dez. 2018	
SCR Mercado	88 440
Taxa de Juro	2 426
Ações	13
Imobiliário	0
<i>Spread</i>	33 478
Cambial	111
Concentração	81 309
SCR <i>Default</i>	4 517
SCR Vida	5 430
SCR Operacional	10 645
SCR Total	89 244

Valores em milhares de euros.

Dada a tipologia de produtos comercializados pela Companhia, os principais riscos em que a BPI Vida e Pensões incorre são os riscos relacionados com os ativos em carteira, sendo residuais os riscos específicos de seguros (SCR Vida).

AValiação PARA EFEITOS DE SOLVÊNCIA

Ativos

Em solvência II os ativos são avaliados a justo valor. Nos termos da IFRS 13, entende-se por justo valor o montante que seria recebido pela venda de um ativo ou pago para transferir um passivo numa transação efetuada entre participantes no mercado à data da mensuração.

Quando existam em carteira títulos contabilizados que não estejam a valores de mercado, estes têm de ser reavaliados para efeitos de solvência II.

No balanço contabilístico da Companhia existem alguns ativos valorizados de acordo com método do custo amortizado. No balanço de solvência procedeu-se à revalorização destes ativos ao respetivo valor de mercado.

Classes de Ativos	Valorização Contabilística	Valorização Solvência II	Dif.
Obg. Corporate	620 070	634 068	13 998
TOTAL	620 070	634 068	13 998

Valores em milhares de euros.

Provisões Técnicas

Os seguros comercializados pela BPI Vida e Pensões podem dividir-se nas seguintes classes de negócio, de acordo com o Anexo I do Regulamento Delegado 2015/35 da Comissão:

- Seguros com participação nos resultados;
- Seguros e operações ligados a Fundos de investimento (*unit-linked*);
- Outras responsabilidades de natureza vida.

No balanço da Companhia, os produtos com participação nos resultados encontram-se valorizados de acordo com o estabelecido na IFRS 4, correspondendo ao valor atuarial estimado dos compromissos da Companhia, incluindo as participações nos resultados já distribuídas, calculado para cada apólice de acordo com métodos atuariais e segundo as respetivas bases técnicas de cada um dos produtos. Relativamente aos produtos *Unit-linked*, de acordo com o referido na IAS 39, a provisão técnica corresponde ao valor de mercado da respetiva carteira de ativos. Os produtos classificados como “Outras responsabilidades de natureza vida” são igualmente valorizados nos termos da IAS 39.

No balanço económico, o balanço de solvência II, a provisão técnica dos produtos corresponde à melhor estimativa das responsabilidades futuras, ou seja, ao valor atual do *cash flow* futuro.

As diferenças apuradas entre a avaliação de solvência e os valores registados contabilisticamente pela BPI Vida e Pensões podem ser resumidas da forma apresentada na tabela seguinte:

	Contabilístico	Solvência	Dif.
Ligados a Fundos de Investimento	2 313 958	2 309 354	-4 604
Com Participação nos Resultados	1 759 661	1 771 686	12 024
Outras responsabilidades de natureza vida	16 893	17 002	109
TOTAL	4 090 512	4 098 042	7 529

Valores em milhares de euros.

No cálculo das responsabilidades do ano de 2018 com base nos princípios de solvência II, a Companhia não aplicou qualquer medida transitória.

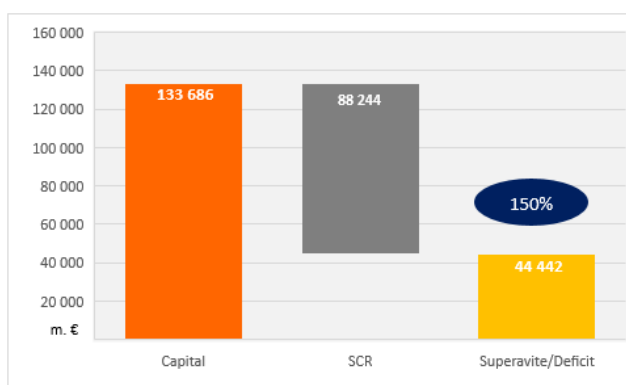
GESTÃO DO CAPITAL

A BPI Vida e Pensões tem procurado adaptar da forma mais eficiente possível as suas carteiras de investimentos e as diferentes linhas de negócio aos requisitos de Solvência, quer em termos imediatos, quer em termos do seu plano estratégico.

Para garantir uma gestão adequada dos riscos inerentes à atividade da Companhia, e do capital necessário para fazer face a esses riscos, é efetuada uma avaliação sistemática das necessidades de capital para vários anos, no mínimo cinco, considerando as tendências de evolução do mercado e do negócio.

No âmbito das regras de Solvência II, a BPI Vida e Pensões determina o requisito de capital de solvência e o requisito de capital mínimo considerando o modelo *Standard* desenvolvido pela EIOPA.

Para 31 de dezembro de 2018, a cobertura dos requisitos de solvência com base no capital disponível é de 150%.



A 31 de dezembro de 2018, o valor total de capital disponível referido no gráfico anterior, 133 686 m€, é integralmente considerado elegível para satisfazer o requisito de capital de solvência (SCR) sendo classificado nos seguintes níveis:

	Dez. 17	Dez. 18	Var.
Nível 1 – Sem restrições	142 732	133 686	- 9 046
Nível 1 – Com restrições	35 683		- 35 683
Nível 2	24 317		- 24 317
Nível 3			
Total de Capital Disponível	202 732	133 686	- 69 046
Total de Capital Disponível (s/ subordinada)	142 732	133 686	- 9 046

Valores em milhares de euros.

A 31 de dezembro de 2018, o valor total de capital disponível considerado elegível para satisfazer o requisito mínimo de capital (MCR) é 133 686 m€, sendo o seu rácio de cobertura de 333%.

Para o cálculo destes valores a Companhia não recorreu a simplificações nem utilizou parâmetros específicos da empresa.

Em março de 2018, a BPI Vida e Pensões procedeu ao reembolso do empréstimo subordinado, no valor de 60 000 m€, cuja consideração nos fundos próprios consistia na única medida transitória de solvência II adotada pela Companhia. Em dezembro de 2017 este valor estava classificado como capital de “Nível 1 – Com restrições” e de “Nível 2”, de acordo com as regras de solvência II. A decisão de reembolso antecipado resultou do reconhecimento de que a Companhia tem a capacidade de gerar, através de crescimento orgânico, o capital de que necessita para a sua atividade.

(Valores em milhares de euros, exceto quando expressamente indicado.)



Atividade e Desempenho

ATIVIDADES E DESEMPENHO

A.1 Atividades

A BPI Vida e Pensões tem por objeto social o exercício da indústria de seguros e resseguros do ramo “Vida”, incluindo a gestão de fundos de pensões, em Portugal. No âmbito da sua atividade, a BPI Vida e Pensões opera as seguintes linhas de negócio:

- Produtos com garantia de capital;
- Produtos sem garantia de capital, em que o risco de investimento é assumido pelo investidor;
- Fundos de pensões, envolvendo a gestão das respetivas carteiras de ativos e o pagamento das pensões correspondentes; nestes casos o risco de investimento recai exclusivamente sobre a empresa associada ou sobre os beneficiários, conforme os fundos financiem planos de pensões de benefício definido ou de contribuição definida, respetivamente.

Atualmente, a BPI Vida e Pensões não opera no ramo de Vida Risco, contudo e conforme foi já comunicado ao mercado, a Companhia será, a partir de 2020, a nova parceira do Banco BPI para os seguros de vida risco. De forma a garantir o sucesso deste projeto, iniciou-se, durante o ano de 2018, o desenvolvimento desta linha de negócios, com a definição de novos procedimentos e das características dos novos produtos, escolha de parceiros estratégicos e contratação de recursos humanos.

Em resultado dos trabalhos deste projeto já foram definidas as necessidades de recursos humanos, de sistemas, de processos e alterações no modelo de governo, cuja implementação já se iniciou em 2018.

Naturalmente, associado ao projeto de comercialização de seguros de vida risco encontra-se a decorrer um processo de transformação da organização da BPI Vida e Pensões que irá permitir dar resposta às novas necessidades que este desafio trará para a Companhia. No âmbito deste processo de transformação, a Companhia irá dotar-se dos meios humanos e técnicos necessários não só à implementação do negócio de vida risco, mas também para assegurar maior autonomia do ponto de vista técnico e operacional face a outras estruturas do Grupo CaixaBank/BPI.

A gestão dos ativos representativos das Provisões Técnicas dos produtos de seguros e das carteiras dos fundos de pensões encontra-se subcontratada à BPI Gestão de Activos.

Os seguros da BPI Vida e Pensões são comercializados através das redes do Banco BPI (Rede de Particulares e Empresários e Negócios, *Premiere Private Banking*). Desta forma, as vendas destes produtos para os investidores particulares são integradas na atividade de captação de recursos de clientes do Banco BPI, onde concorrem com outros produtos de recursos como depósitos ou fundos de investimento.

No que respeita aos fundos de pensões, estes são comercializados e administrados diretamente pela BPI Vida e Pensões. A Companhia é uma das entidades de referência no mercado português de fundos de pensões.

No desempenho da sua atividade, a Companhia desenvolveu assim um modelo de negócio adequado às suas vantagens competitivas:

- Uma cultura de rigor e transparência na gestão, reforçada pelos acontecimentos que marcaram o mercado português nos últimos anos;
- Acesso total à rede de comercialização e respetiva força de vendas do Banco BPI, o que lhe assegura o acesso a todo o território nacional;
- Uma gestão simultaneamente dinâmica e flexível, com capacidade para atuar rapidamente e reagir a alterações no comportamento dos mercados financeiros.

Dados da Entidade e Dados do Supervisor e Revisor Oficial de Contas

Companhia

BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A. sociedade matriculada na Conservatória do Registo Comercial de Lisboa sob o número único 502 623 543 com sede na Rua Braamcamp, nº 11, 1250-049 Lisboa e Capital Social 76 M€.

A BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A. é detida a 100% pela VidaCaixa, entidade detida a 100% pelo CaixaBank, S.A., com sede em Calle Pintor Sorolla, 2-4 46002 Valência, com NIF A08663619, inscrito no Registo Mercantil de Valência, Volume 10370, Folio 1, Página V-178351, e registrada no Registo Administrativo Especial do Banco de Espanha com o número 2100.

Supervisor da Companhia

ASF – Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões

Av. da República, nº 76, 1600-205 Lisboa

Tel: +(351) 217 903 100

www.asf.com.pt

Revisor Oficial de Contas

Companhia

PricewaterhouseCoopers & Associados
Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, Lda

Inscrição na OROC nº 183

Registo na CMVM nº 20161485

Palácio SottoMayor

Rua Sousa Martins, nº1, 3º

1050-217 Lisboa

Tel: +(351) 213 599 000

www.pwc.com/pt

Fundos de Pensões geridos pela Companhia

Baker Tilly, Pg & Associados, SROC, S.A.

Inscrição na OROC nº 235

Registo na CMVM nº 20161528

Edifício Taurus

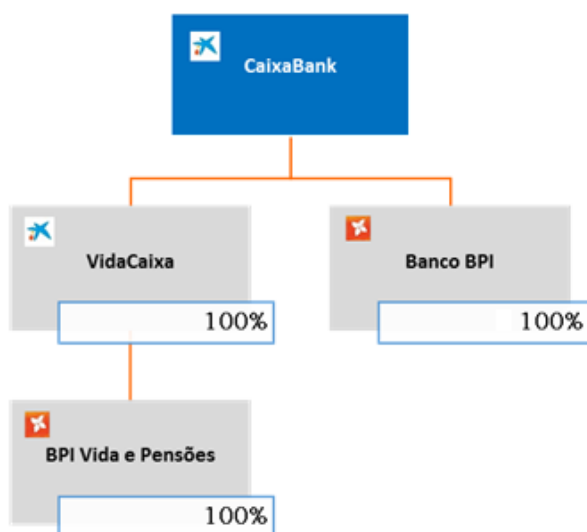
Campo Pequeno, nº 48, 4º Dto

1000-081 Lisboa

Tel: (+351) 21 098 87 10

www.bakertillyportugal.com.pt

Posição da Entidade na Estrutura do Grupo



Com a aquisição da BPI Vida e Pensões, em dezembro de 2017, pela VidaCaixa – Sociedade Anónima de Seguros e Resseguros, Sociedade Unipersonal, a BPI Vida e Pensões passou a integrar o grupo VidaCaixa, que por sua vez integra o Grupo CaixaBank.

Tratou-se de uma alteração estratégica de acionista dentro do mesmo grupo - recorde-se que o Banco BPI, anterior acionista único da BPI Vida e Pensões, integra igualmente o Grupo CaixaBank - que visou fortalecer a presença da Companhia no mercado português. De facto, com esta reorganização a Companhia passou a integrar um grupo segurador de renome, líder no seu mercado, que possui um *know-how* comprovado na atividade de seguros do ramo vida, o que irá permitir à BPI Vida e Pensões alargar e dinamizar a sua atividade de forma sustentada e com criação de valor para o Cliente.

Em termos operacionais a Companhia mantém-se uma empresa de matriz portuguesa, que opera para clientes portugueses. O Banco BPI continua a ser o seu mediador único, pelo que as relações com o Banco BPI manter-se-ão próximas e profundas.

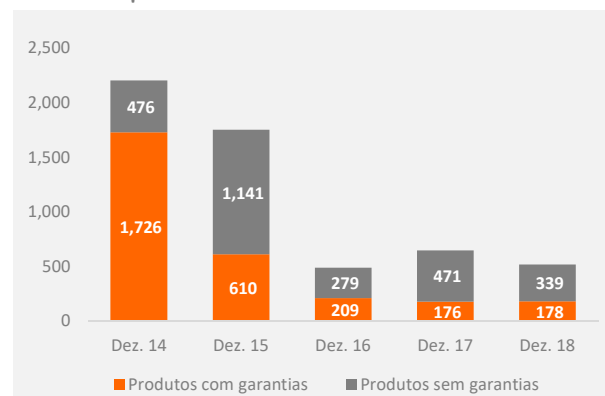
A.2 Desempenho da subscrição

Seguros

Em 2018 a Companhia continuou a privilegiar a oferta de produtos de poupança de longo prazo, com o enfoque nas soluções de reforma. A Companhia deixou de comercializar ativamente alguns produtos de capital garantido cujas condições deixaram de estar adaptadas ao mercado, mas lançou um novo produto destinado à poupança para a reforma, no final do ano, o BPI Garantia PPR.

Face a 2017, a produção da BPI Vida e Pensões diminuiu 20%, alcançando, contudo, valores superiores aos registados em 2016. Ao nível de segmentos, esta queda foi mais significativa nos produtos sem garantias, dada a maior complexidade no processo de subscrição, bem como as condições económicas vigentes que inibiram o investimento dos Clientes neste tipo de produtos. A má performance dos mercados financeiros, sobretudo no quarto trimestre é também uma explicação para a redução da produção. No caso dos produtos com garantias, o valor de produção alcançado em 2018 está em linha com o obtido no ano transato.

Volume de prémios



Valores em milhões de Euros

Pensões

Durante o ano de 2018, a BPI Vida e Pensões ganhou a gestão de um novo Fundo de Pensões Fechado, o Fundo de Pensões Salvador Caetano, não se tendo verificado qualquer extinção. No final do ano, a BPI Vida e Pensões tinha sob a sua responsabilidade 39 Fundos de Pensões, com um património global de 2 820 M€.

Montante de Fundos de Pensões sob gestão

	Dez. 17	Dez. 18	Δ
Fechados	2 288 215	2 819 329	3.1%
Abertos/PPR	458 947	459 929	0.2%
Total	2 747 162	2 819 789	2.6%

Valores em milhares de Euros

No ano de 2018 há a registar contribuições e transferências para os Fundos de Pensões no montante de 179 M.. No que respeita às saídas, registou-se um volume de 141 M em pagamento de pensões, prémios de seguros, outros benefícios e transferências.

Movimentos realizados

	Dez. 17	Dez. 18	Δ
Contribuições	154	69	-85
Transf. recebidas	42	68	26
Transf. efetuadas	2	3	1
Benefícios pagos	76	97	21

Valores em milhões de euros

A.3 Desempenho dos investimentos

No que diz respeito ao rendimento e às despesas decorrentes de investimentos, apresentam-se de seguida os resultados alcançados pela Companhia no ano de 2018, tal como descrito na Nota 24 do Relatório e Contas de 2018 da BPI Vida e Pensões.

Ano 2018	Rendimentos Financeiros	Gastos Financeiros	Ganhos Líquidos
Títulos de rendimento fixo	29 685	- 10 187	- 3 832
Títulos de rendimento variável	7 367	- 190	- 69 842
Depósitos a Prazo	473		377
Outros (Instrumentos financeiros derivados, custos de imputação, valias cambiais)	1 969	- 4 182	60 022
Total	39 494	- 14 558	- 13 275

Valores em milhares de Euros

Ano 2017	Rendimentos Financeiros	Gastos Financeiros	Ganhos Líquidos
Títulos de rendimento fixo	34 204	- 1	- 7 905
Títulos de rendimento variável	6 028	- 220	40 663
Depósitos a Prazo	471		- 1 284
Outros (Instrumentos financeiros derivados, custos de imputação, valias cambiais)	- 4 721	- 2 873	- 37 445
Total	35 982	- 3 094	- 5 970

Valores em milhares de Euros

Como se verifica pelos valores apresentados, não existem variações materiais face ao ano anterior em termos de Rendimentos Financeiros. Relativamente aos Gastos Financeiros e Ganhos Líquidos verificou-se um aumento, em valor absoluto, face aos valores verificados no ano anterior.

Acrescenta-se que a Companhia não tem optado pelo investimento em titularizações, sendo a posição atual residual, no valor de 1 489 314 €.

A.4 Desempenho de outras atividades

Em 2018, o resultado da área não técnica, excluindo o efeito fiscal, ascendeu a 1 608 m: :

	Dez. 17	Dez. 18	Δ
Juros, prémios e desconto	1995	1 328	-33%
Valias potenciais/realizadas	-22	517	2450%
Comissões	-15	-237	-1480%
Total	1958	1608	-18%

Valores em milhares de euros

A.5 Eventuais informações adicionais

Não existem informações adicionais relevantes a referir.



Sistema de Governação

SISTEMA DE GOVERNAÇÃO

B.1 Informações Gerais sobre o sistema de governação

O sistema de governação da BPI Vida e Pensões assenta e cumpre os princípios estabelecidos na Lei n.º 147/2015 e no Regime de Solvência II e tem como objetivo assegurar que a Companhia tem implementados mecanismos de controlo e decisão que permitem uma gestão dos riscos sã e prudente e uma gestão eficaz das suas atividades.

Para além de uma estrutura organizacional adequada à complexidade do seu negócio, assente na definição e segregação de responsabilidades e funções aos diversos níveis da organização, a BPI Vida e Pensões definiu políticas de atuação nas áreas de gestão de risco, controlo interno, auditoria interna, *compliance*, branqueamento de capitais, gestão de conflitos de interesses, subcontratação, adequação de informação prestada, conceção e aprovação de produtos e tratamento de Clientes. As políticas em causa são divulgadas a todos os colaboradores e garantem a existência de um conjunto de diretrizes que a Companhia segue em permanência e de uma forma consistente. Contribuem ainda para a manutenção de uma cultura de rigor na atuação interna, com os Clientes e com a Autoridade de Supervisão.

O modelo de negócio da BPI Vida e Pensões inclui duas atividades: (1) produção de seguros de capitalização comercializados em regime cativo pela rede bancária do Banco BPI; e (2) comercialização e gestão de Fundos de Pensões de empresas, comercializados de forma autónoma.

A atividade de seguros de capitalização tem como objetivo criar e manter produtos financeiros sob a forma de seguros cuja distribuição assenta nas políticas comerciais da entidade colocadora, definidas em conjunto com a Companhia. A atividade de seguros da BPI Vida e Pensões está, assim, assente num modelo operacional descentralizado, sendo, no entanto, assegurada unidade total sobre o processo estratégico e decisório.

Enquanto sociedade gestora de Fundos de Pensões de empresas, a BPI Vida e Pensões dispõe de uma equipa técnica atuarial responsável pela montagem e acompanhamento de planos de pensões. Esta equipa é auxiliada por um conjunto de colaboradores responsáveis pelas atividades operacionais de manutenção das contas das empresas e participantes, bem como pelo pagamento das pensões. Desta forma, as atividades relacionadas com os Fundos de Pensões são levadas a cabo de forma

autónoma, uma vez que tanto a angariação comercial como a prestação de serviços são feitas pela BPI Vida e Pensões diretamente com os respetivos Clientes.

De acordo com o princípio da proporcionalidade, a unidade funcional da companhia é simplificada. É uma organização que reflete a natureza da atividade e em que a linha decisória, até ao final do mês de novembro de 2018, se estabeleceu da seguinte forma:

- Nível estratégico, o Conselho de Administração;
- Nível executivo, a Comissão Executiva;
- Nível operativo, responsáveis de equipa.

Em 2018 os níveis executivo e operativo asseguraram em permanência todo o quadro de responsabilidades da Companhia.

Assim, a responsabilidade das decisões coube à Comissão Executiva e a atividade corrente esteve suportada num quadro efetivo, específico da Companhia, cujas funções mais relevantes são:

- Originação de propostas relativas ao lançamento, modificação ou cancelamento de produtos de seguros;
- Controlo da atividade comercial da entidade comercializadora dos produtos de seguros;
- Comercialização e gestão dos Fundos de Pensões;
- Controlo dos sistemas informáticos de suporte;
- Execução e acompanhamento dos cálculos de Solvência;
- Acompanhamento do relacionamento com a Autoridade de Supervisão.

No final do mês de novembro, no âmbito da reestruturação do modelo de governo da Companhia, deixou de existir uma comissão executiva, sendo a gestão corrente da Companhia assegurada pelo Conselho de Administração que, no modelo em processo de implementação, será coadjuvado por um Comité de Direção.

Assim, no novo modelo, a linha decisória assumirá a seguinte forma:

- Nível estratégico, o Conselho de Administração;
- Nível executivo, o Conselho de Administração coadjuvado por um Comité de Direção;
- Nível operativo, responsáveis de equipa.

Administração e Fiscalização

A gestão da Companhia compete ao Conselho de Administração que, até ao final de novembro de 2018, compreendia uma Comissão Executiva na qual o Conselho delegou amplos poderes de gestão para a condução da atividade corrente.

No final do mês de novembro, no âmbito da reestruturação do modelo de governo da Companhia, a gestão corrente da Companhia passou a ser assegurada pelo Conselho de Administração.

As competências de fiscalização estão atribuídas ao Conselho Fiscal (CF) – cujas responsabilidades essenciais incluem a fiscalização da administração, a vigilância do cumprimento da Lei e dos Estatutos pela Sociedade, a verificação das contas, a fiscalização da independência do Revisor Oficial de Contas, bem como avaliação da atividade deste último – e ao Revisor Oficial de Contas (ROC), cuja função primordial consiste em examinar e proceder à certificação legal das contas.

Assembleia Geral

A Assembleia Geral (AG) delibera sobre as matérias que lhe são especialmente atribuídas pela Lei ou pelos Estatutos, bem como, se tal lhe for solicitado pelo Conselho de Administração, sobre matérias de gestão da Companhia.

Conselho de Administração

A administração da Companhia é exercida por um Conselho de Administração composto por um número de três a doze membros, eleitos pela Assembleia Geral que de entre eles designará o Presidente e, se assim o entender, um ou mais Vice-Presidentes.

Os titulares dos órgãos sociais são eleitos por períodos de quatro anos, sendo permitida a sua reeleição.

Os Administradores eleitos manter-se-ão em funções até à sua substituição efetiva.

As deliberações do Conselho de Administração são tomadas por maioria dos votos dos Administradores presentes ou representados e dos que votem por correspondência. O Presidente tem voto de qualidade.

A composição do Conselho de Administração a 31 de dezembro de 2018 é a seguinte: um presidente (Isabel Castelo Branco) e dois vogais (Maria Isabel Semião e Jordi Arenillas Claver).

Até ao final de novembro de 2018 o Conselho de Administração estava constituído da seguinte forma: um presidente (Isabel Castelo Branco), um vice-presidente (Paulo Freire de Oliveira) e sete Vogais (José Veiga Sarmiento, Manuel Puerta da Costa, Jorge Sousa Teixeira, Maria Isabel Semião, Susana Trigo Cabral, João Silva Pratas e Jordi Arenillas Claver). No âmbito do processo de reestruturação do modelo de governo, o vice-presidente e os vogais José Veiga Sarmiento, Manuel Puerta da Costa, Jorge Sousa Teixeira, Susana Trigo Cabral e João Silva

Pratas renunciaram aos respetivos cargos em novembro de 2018.

Até ao final de novembro de 2018, o Conselho de Administração tinha delegado na Comissão Executiva a gestão corrente da Companhia, nomeadamente conceção e comercialização de novos produtos, a implementação das funções de gestão de risco, compliance, auditoria interna e atuarial, bem como o relacionamento corrente com as autoridades de supervisão. Neste âmbito, o Conselho de Administração mantinha responsabilidades de fiscalização e acompanhamento da atividade da Comissão Executiva.

Com o início do processo de implementação do novo modelo de governo, no final de novembro de 2018, a gestão corrente da Companhia passou a ser assegurada pelo Conselho de Administração, passando para este órgão todas as funções que se encontravam delegadas na Comissão Executiva.

Comissão Executiva

A Comissão Executiva, em funções até ao final de novembro de 2018, era composta por um Presidente (Isabel Castelo Branco) e quatro Vogais (Paulo Freire de Oliveira, Manuel Puerta da Costa, Jorge Sousa Teixeira e Maria Isabel Semião), atuando nos limites da delegação do Conselho de Administração. O Presidente da Comissão Executiva tinha voto de qualidade.

A distribuição de pelouros pelos membros da Comissão Executiva era a seguinte:

Isabel Castelo Branco (Presidente): estratégia e novos negócios; assuntos corporativos; comunicação corporativa; relações institucionais (autoridades de supervisão); compliance; organização e IT; auditoria interna.

Paulo Freire de Oliveira: coordenação de todas as atividades de investimento, incluindo carteiras de pensões, *unit linked* e capital garantido; segmento alto.

Manuel Puerta da Costa: investimentos imobiliários.

Jorge Sousa Teixeira: investimentos; carteiras de pensões; suporte ao cliente e negócio; digital e *marketing*.

Maria Isabel Semião: comercialização e administração de fundos de pensões; solvência e administração de seguros; acompanhamento da distribuição de seguros com a entidade colocadora; atuariado; riscos.

Com referência a 31 de dezembro de 2018, a gestão corrente da Companhia é assegurada pelo Conselho de Administração, sendo que os pelouros supra referidos se

encontram distribuídos pelas duas administradoras executivas, da seguinte forma:

Isabel Castelo Branco (Presidente): estratégia e novos negócios; assuntos corporativos; comunicação corporativa; relações institucionais (autoridades de supervisão); coordenação das atividades de investimento; organização e IT; compliance e auditoria interna.

Maria Isabel Semião: comercialização e administração de fundos de pensões; solvência e administração de seguros; acompanhamento da distribuição de seguros com a entidade colocadora; atuariado; suporte ao cliente e negócio; digital e *marketing* e riscos.

Conselho Fiscal

O Conselho Fiscal, à semelhança do Conselho de Administração, é designado para um mandato quadrienal e é composto por Isabel Correia de Lacerda (Presidente) e por José Manuel Toscano e Luis Patrício (Vogais), tendo ainda Francisco André Oliveira como vogal suplente.

São competências do Conselho Fiscal zelar pela observância das disposições legais e regulamentares, dos estatutos e das normas emitidas pela Autoridade de Supervisão, bem como das políticas de controlo interno e, ainda, o acompanhamento da preparação da informação financeira.

O Conselho Fiscal reúne com uma periodicidade mínima trimestral.

Revisor Oficial de Contas

Em 2018 o o Revisor Oficial de Contas da BPI Vida e Pensões foi a sociedade PricewaterhouseCoopers & Associados Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, Lda., representada por Carlos Maia.

Funções Chave

Dentro do princípio da proporcionalidade e tendo em conta a estrutura simplificada da BPI Vida e Pensões, a atual distribuição das Funções Chave garante um completo controlo dos processos e assegura um sistema de controlo interno que, apesar de simplificado, é sólido.

Sem prejuízo das responsabilidades respetivas estarem cometidas a membros do Conselho de Administração, os processos inerentes encontram-se assentes na estrutura do Banco BPI ou da BPI Gestão de Activos, para além da estrutura própria da BPI Vida e Pensões, tornando-se, assim, possível beneficiar de uma infraestrutura mais ampla, tanto em termos de sistemas como de organização.

Exetua-se a Função Chave Atuarial que, pela sua especialização, é totalmente desempenhada no seio da Companhia.

Quanto ao Atuário Responsável optou-se pela subcontratação a um elemento externo com elevada experiência no ramo, garantindo-se, deste modo, a qualidade e isenção da apreciação.

Função de Auditoria Interna

A função de auditoria interna é supervisionada pela Presidente do Conselho de Administração. A componente operacional desta função é assegurada pela Direção de Auditoria e Inspeção do Banco BPI. Em fevereiro de 2019 integrou os quadros da BPI Vida e Pensões a colaboradora Sofia Ferreira Costa que, depois de concluído o processo de registo junto da ASF, nos termos definidos na Norma Regulamentar n.º 3/2017-R, de 18 de maio, será designada como responsável pela função-chave de Auditoria Interna.

Função de Compliance

A função de compliance foi supervisionada pelo Administrador João Silva Pratas até ao final de novembro de 2018, sendo que, a partir dessa data e com caráter temporário, é assegurada pela presidente do Conselho de Administração Isabel Castelo Branco. A componente operacional desta função é assegurada pela Direção de Compliance do Banco BPI. Em julho de 2018 integrou os quadros da BPI Vida e Pensões a colaboradora Carla Lamas Jacinto que, depois de concluído o processo de registo junto da ASF, nos termos definidos na Norma Regulamentar n.º 3/2017-R, de 18 de maio, será designada como responsável pela função-chave de *Compliance*.

Função de Gestão de Riscos

A função de gestão de riscos está a cargo da Administradora Maria Isabel Semião. A monitorização do risco financeiro no âmbito da gestão de carteiras está subcontratada à BPI Gestão de Activos.

Função Atuarial

A função atuarial é desempenhada internamente pela Atuária Rosa Carrasqueira, estando integrada na área Técnica de Seguros. Tem como principais responsabilidades assegurar a exatidão do cálculo das responsabilidades e avaliar a política de subscrição da Companhia.

Estrutura Organizativa da BPI Vida e Pensões



Os membros dos Órgãos Sociais da BPI Vida e Pensões são eleitos para um mandato de quatro anos.

No âmbito da reestruturação do modelo de governo da BPI Vida e Pensões, em particular do seu órgão de administração, foi considerado adequado proceder a uma redução do número de membros que compõem o Conselho de Administração, passando aquele órgão a ser composto apenas por 5 membros, sendo que as alterações produzem efeitos no mandato que se encontra em curso (quadriénio de 2016-2019).

Neste âmbito, os seguintes administradores apresentaram voluntariamente a sua renúncia aos respetivos cargos:

- José Manuel Chaves da Veiga Sarmiento (22.11.2018)
- Paulo Alexandre Meles Saldanha Freire de Oliveira (20.11.2018)
- Jorge Miguel Matos de Sousa Teixeira (22.11.2018)
- Manuel José Puerta da Costa (19.11.2018)
- João António Braga da Silva Pratas (20.11.2018)
- Susana Isabel de Paiva-Manso Trigo Cabral Quinaz (20.11.2018)

A BPI Vida e Pensões expressa aos administradores renunciantes o seu elevado apreço e agradecimento por todo o trabalho desenvolvido.

Assim, com referência a 31.12.2018, permanecem em funções os administradores Maria Isabel Cabral de Abreu Castelo Branco, Maria Isabel Reves Arsénio Florêncio Semião e Jordi Arenillas Claver que assegurarão o normal funcionamento da Companhia enquanto o processo de registo dos novos administradores não estiver completo.

Na sequência desta alteração ao modelo de governo da Companhia, deixa de existir uma Comissão Executiva, sendo a gestão corrente da Companhia assegurada pelo Conselho de Administração que, no modelo a implementar, será coadjuvado por um Comité de Direção.

Na reunião do Conselho de Administração de 29.11.2018 foi nomeada como Secretária da Companhia Carla Lamas Jacinto que passou a exercer essas funções de imediato.

Em 18 de janeiro de 2019, na sequência da aceitação do seu registo por parte da Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões, entraram em funções dois novos administradores não executivos para o mandato 2016-2019: Jorge Nicolau Molina e António Luna Vaz. O Conselho de Administração da BPI Vida e Pensões ficou assim constituído por 5 elementos, dos quais dois executivos e três não executivos.

Política de Remuneração

Durante o ano de 2018, a política de remuneração aplicada à BPI Vida e Pensões foi a Política de Remunerações em vigor no Banco BPI. Cumpre referir que, apesar de a BPI Vida e Pensões ter deixado de ser participada do Banco BPI no final do ano de 2017, o novo acionista entendeu conveniente continuar a aplicar esta política, entre outros, pelos seguintes motivos:

- A política de remuneração da BPI Vida e Pensões esteve em fase de definição durante o ano de 2018, tendo sido concluída e aprovada na reunião do CA realizada a 21 de dezembro;
- A política de remunerações do Banco BPI cumpre as normas legais aplicáveis à atividade e as recomendações da ASF no que concerne os temas de remuneração aplicável aos membros do Conselho de Administração, bem como aos titulares de funções chave;
- As sociedades continuarem a fazer parte do mesmo Grupo;
- Continuidade com o modelo que vinha sendo aplicado; e
- Durante o ano de 2018 a maioria dos membros do Conselho de Administração da BPI Vida e Pensões são quadros do Banco BPI que se encontravam em comissão de serviço a exercer funções de Administração na BPI Vida e Pensões.

Assim, a Política de Remunerações aplicada assentou em quatro vectores:

Desempenho

As remunerações dos Administradores Executivos e dos Colaboradores do Banco BPI estão diretamente associadas aos níveis de desempenho obtidos:

- pelo Banco;
- pela unidade de negócio ou de apoio ao negócio à qual a pessoa em causa está associada;
- pelo seu mérito individual.

Os critérios utilizados na aferição do nível de desempenho e do peso relativo de cada uma das áreas atrás referidas variam de acordo com as funções e com o nível de responsabilidade da pessoa em causa.

Competitividade

O Banco BPI procura oferecer aos seus Administradores e Colaboradores pacotes remuneratórios competitivos, tendo em conta a prática do mercado para uma dada área de especialização, nível de responsabilidade e zona geográfica.

Ao adotar esta política, o Banco BPI tem o objetivo de atrair e reter os elementos mais eficientes, mais rendíveis e com maior potencial para a organização.

Estratégia

A remuneração atribuída a um determinado Colaborador é ainda influenciada pelas necessidades específicas e prioridades estratégicas do Banco BPI, num dado momento, assim como pela importância e singularidade do contributo da pessoa para a organização.

Equidade

A prática remuneratória do Banco BPI assenta em critérios uniformes, consistentes, justos e equilibrados.

Estrutura da Remuneração

A remuneração é constituída por uma componente fixa e uma componente variável:

- a) Remuneração Fixa - A remuneração fixa é que resulta da aplicação do respetivo contrato de trabalho e do Acordo Coletivo de Trabalho para o setor bancário (ACT), no caso de este ser aplicável;
- b) Remuneração Variável - A remuneração variável pode ser decomposta numa parte em dinheiro e outra parte em instrumentos que a existirem, serão preferencialmente ações do CaixaBank.

Critérios da definição da Componente Variável

Tendo em conta que em 2018 se continuou a aplicar a Política de Remuneração em vigor no Banco BPI, a definição do valor global da componente variável a atribuir aos Administradores teve em conta os resultados consolidados antes de impostos da atividade doméstica do Banco BPI

Em 2019 estará em vigor a Política de Remuneração aprovada, em sede de Conselho de Administração, a 21 de dezembro de 2018, sendo aplicados os princípios e regras que aí se encontram definidos.

Regimes Complementares de Pensões

Os Administradores beneficiam de um plano de pensões de reforma do ACT do setor bancário ou, em alguns casos quando sejam originários de empresas abrangidas pelo regime geral de segurança social e posteriormente inscritos na CAFEB, e na medida em que seja mais favorável, decorrente das regras do regime geral da segurança social, cujo financiamento é assegurado através de Fundos de Pensões. Os Administradores não abrangidos pelo plano de pensões de reforma do ACT beneficiam de um plano de contribuição definida atribuído pela empresa, com uma taxa de contribuição

fixa de 1.5% do salário. Estes benefícios são idênticos àqueles de que gozam a generalidade dos Colaboradores do Banco BPI em igualdade de circunstâncias.

B.2 Requisitos de qualificação e idoneidade

Política de Seleção e Avaliação

Durante o ano de 2018, aos membros do Conselho de Administração da BPI Vida e Pensões e aos Titulares de Funções Chave na BPI Vida e Pensões foi aplicada a “Política de Seleção e Avaliação dos membros do Conselho de Administração, do Conselho Fiscal e dos Titulares de Funções Essenciais”, aprovada na Assembleia Geral de Acionistas do Banco BPI de 29 de Abril de 2015 (acionista único da BPI Vida e Pensões até 29 de dezembro de 2017), com as adaptações necessárias, nomeadamente as decorrentes da necessidade de cumprimento dos regulamentos e recomendações para o setor segurador.

Cumprir referir que, apesar de a BPI Vida e Pensões ter deixado de ser participada do Banco BPI no final do ano de 2017, o novo acionista entendeu conveniente continuar a aplicar esta política pelos seguintes motivos: (i) as novas políticas da BPI Vida e Pensões aplicáveis a esta matéria ainda estão em fase de definição; (ii) a política cumpre as normas legais aplicáveis à atividade e recomendações da ASF no que concerne os temas da Política de Seleção e avaliação aplicável aos membros do Conselho de Administração, bem como aos titulares de funções chave; (iii) as sociedades continuam a fazer parte do mesmo Grupo; (iv) continuidade com o modelo que vinha sendo aplicado; e (v) durante o ano de 2018 a maioria dos membros do Conselho de Administração da BPI Vida e Pensões são quadros do Banco BPI que se encontravam em comissão de serviço a exercer funções de Administração na BPI Vida e Pensões.

A referida Política estabelece os princípios aplicáveis à seleção e avaliação das pessoas que integram os órgãos de administração e fiscalização e de quem desempenha funções essenciais. Os princípios em causa visam promover a adequação e a diversidade de qualificações e competências necessárias para o exercício dos cargos em causa, promovendo o aumento do número de pessoas do sexo sub-representado, com vista a atingir uma equilibrada representação nesses cargos de homens e mulheres. Assim, nos processos de seleção e avaliação, tem-se em consideração a natureza, dimensão e complexidade da atividade desenvolvida, bem como as

exigências e responsabilidades associadas às funções concretas a desempenhar.

O objetivo último será que os órgãos de administração e toda a estrutura de colaboradores seja composta por pessoas que pela sua experiência profissional, currículo académico e aptidões pessoais se revelem, em cada momento, adequadas para o exercício das respetivas funções.

São expressamente referidos os requisitos de idoneidade, qualificação profissional – onde se inclui também a experiência em funções compatíveis - e independência.

No caso concreto da BPI Vida e Pensões, estes requisitos foram expressamente aplicados tanto aos membros do Conselho de Administração e do Conselho Fiscal, como aos responsáveis pelas Funções Chave.

É disponibilizado aos membros do Conselho de Administração, membros do Conselho Fiscal e aos titulares de funções chave o acesso a formação externa ou interna que se venha a identificar como adequada e relevante para o exercício das funções a desempenhar. É igualmente disponibiliza formação interna, presencial ou através de meios remotos (*e-learning*) relativa, não só, a temas de natureza obrigatória (risco operacional, branqueamento de capitais etc.) como a outros que se venham a identificar como necessários ou úteis ao exercício das respetivas funções.

Idoneidade

Na avaliação da idoneidade será tido em conta o modo como a pessoa gere habitualmente os negócios, profissionais ou pessoais, ou exerce a profissão, em especial nos aspetos que revelem a sua capacidade para decidir de forma ponderada e criteriosa, ou a sua tendência para cumprir pontualmente as suas obrigações ou para ter comportamentos compatíveis com a preservação da confiança do mercado, tomando em consideração todas as circunstâncias que permitam avaliar o comportamento profissional para as funções em causa.

A apreciação da idoneidade será efetuada com base em critérios de natureza objetiva, tomando por base informação, tanto quanto possível completa, sobre as funções passadas do interessado como profissional e as características mais salientes do seu comportamento.

Em geral considera-se que um membro do órgão de administração e fiscalização goza de idoneidade se não existirem elementos que sugiram o contrário nem razões para dúvidas fundadas sobre a mesma.

Qualificação Profissional

Os membros do Conselho de Administração e do Conselho Fiscal devem demonstrar que possuem as competências e qualificações necessárias ao exercício das suas funções, adquiridas através de (i) habilitação académica ou de formação especializada apropriadas ao cargo a exercer e (ii) através de experiência profissional com duração e níveis de responsabilidade que estejam em consonância com as características, a complexidade e a dimensão do Banco BPI, bem como com os riscos associados à atividade por este desenvolvida.

A avaliação da experiência de um membro terá em conta tanto a experiência teórica obtida através de cursos académicos e de formação como a experiência prática adquirida em cargos anteriores, bem como as competências e os conhecimentos adquiridos e demonstrados pela conduta profissional do membro.

A formação e a experiência prévias devem possuir relevância suficiente para permitir aos titulares daqueles cargos compreender o funcionamento e a atividade da Companhia, avaliar os riscos a que a mesma se encontra exposta e analisar criticamente as decisões tomadas.

Em especial, os membros não executivos do Conselho de Administração e os membros do Conselho Fiscal devem possuir as competências e qualificações que lhes permitam efetuar uma avaliação crítica das decisões tomadas pelo Conselho de Administração e fiscalizar eficazmente a função deste órgão.

Independência

O requisito de independência tem em vista prevenir o risco de sujeição dos membros do Conselho de Administração e do Conselho Fiscal à influência indevida de outras pessoas ou entidades, promovendo condições que permitam o exercício das suas funções com isenção. Na avaliação da independência são tomadas em consideração todas as situações suscetíveis de afetar a independência da pessoa em causa, nomeadamente:

- Cargos que o interessado exerça ou tenha exercido na Companhia, sociedade do grupo ou noutra instituição de crédito;
- Relações de parentesco ou análogas, bem como relações profissionais ou de natureza económica que o interessado mantenha com outros membros do Conselho de Administração ou do Conselho Fiscal da Companhia ou de empresas do Grupo.

Sem prejuízo do acima referido, o Conselho Fiscal deverá dispor sempre de uma maioria de membros independentes, na aceção do n.º 5 do artigo 414.º do Código das Sociedades Comerciais.

B.3 Sistema de Gestão de Riscos e Autoavaliação do Risco e da Solvência

Sistema de Gestão de Riscos

Estratégias de Investimento

A estratégia da BPI Vida e Pensões assenta numa adaptação constante às condições de mercado, podendo por isso ao longo do tempo optar por diferentes exposições aos vários riscos a que está sujeita. A Companhia atua de forma a otimizar a criação de valor e execução dos seus objetivos a médio/longo prazo, assumindo que para esse efeito tenha que tolerar maior volatilidade nos resultados a curto prazo.

A Companhia, atualmente, está presente no mercado segurador, através de Seguros de Vida Financeiros e no mercado de Fundos de Pensões.

A monitorização dos riscos financeiros na BPI Vida e Pensões é assegurada pela Área de Risco, da BPI Gestão de Ativos no âmbito do contrato de gestão de carteiras em vigor. A BPI Vida e Pensões tem definidos limites de apetite ao risco, que estabelecem *thresholds* máximos para determinadas variáveis financeiras e que são regularmente monitorizados, garantindo-se assim que a contribuição para o risco dos investimentos em carteira é consentânea com um nível de solvência adequado.

A gestão dos riscos específicos de seguros e pensões é da responsabilidade das Áreas Técnicas de Seguros e de Pensões, que reporta diretamente à Administração da Companhia. Os riscos específicos de seguros e pensões envolvem o risco de gestão ativo-passivo, o risco de resseguro e outras técnicas de mitigação do risco e ainda riscos associados à conceção e comercialização de novos produtos, à gestão de sinistros e ainda aqueles que são relacionados com a atividade de gestão e administração de fundos de pensões.

A BPI Vida e Pensões estabelece limites de apetite ao risco de forma a garantir que a sua exposição efetiva ao risco está em linha com o nível de risco necessário e desejável ao desempenho da sua atividade.

Processos de gestão de riscos

A Companhia considera a gestão de riscos como uma das disciplinas essenciais no seu modelo de funcionamento. A procura da correta identificação das várias dimensões do risco e a partilha dessa informação pelos gestores e órgãos de administração é um exercício permanente, praticado a diversos níveis de responsabilidade.

Como já referido anteriormente, a BPI Vida e Pensões comercializa Seguros de Capitalização e Fundos de Pensões, estando sobretudo exposta aos seguintes riscos:

- Riscos Financeiros;
- Riscos Específicos dos Seguros;
- Riscos Específicos de Planos de Pensões;
- Risco Operacional.
- De notar que, todos estes riscos foram devidamente contemplados nas necessidades globais de Solvência da Companhia. Convém inclusivamente referir que não foram identificados quaisquer riscos materiais que não tenham sido incluídos no cálculo dos requisitos de capital.

Principais Riscos da Companhia

Dado o tipo de produtos comercializados pela Companhia, o principal risco financeiro inerente à sua atividade é o Risco de Mercado, associado aos ativos em carteira, nomeadamente os abaixo descritos:

■ Risco de Mercado

Dado o perfil atual e do passado recente dos investimentos feitos pela Companhia, maioritariamente instrumentos de liquidez e obrigações com maturidades residuais tipicamente inferiores a cinco anos, o risco de mercado das carteiras resulta essencialmente de duas componentes: o risco de taxa de juro e o risco de *spread*, este último o mais significativo. O risco de concentração pode também assumir em determinados períodos uma dimensão relevante.

A BPI Vida e Pensões dispõe de um sistema de monitorização de risco integrado com a aplicação de contabilização de carteiras, o que permite calcular e disponibilizar aos utilizadores, de forma atempada e eficiente, o VaR (*Value at Risk*) de mercado acionista, taxa de juro e cambial, título a título e por carteira.

■ Risco de Crédito

A Companhia investe uma parte significativa da componente do seu ativo representativo de produtos com garantia de capital e dos seus fundos próprios em instrumentos de liquidez, nomeadamente depósitos a prazo, e bilhetes de tesouro, e em obrigações de empresas e governos. Assim, praticamente todos os seus investimentos financeiros estão sujeitos a risco de crédito que decorre da possibilidade de existir um evento de crédito com o emitente de um destes instrumentos que poderá ter como consequência a não recuperação da totalidade do investimento.

Regularmente, a BPI Vida e Pensões efetua uma análise a eventuais imparidades a constituir relativas aos seus

investimentos. Sempre que aplicável, a BPI Vida e Pensões constitui imparidades para perdas esperadas com o incumprimento de emitentes, evitando que o reconhecimento de perdas de crédito seja adiado até à data de ocorrência de um evento.

■ Risco de Liquidez

O risco de liquidez corresponde ao risco de a Companhia ter dificuldades na obtenção de fundos de forma a cumprir os seus compromissos. O risco de liquidez pode ser refletido, por exemplo, na incapacidade de alienação de um ativo financeiro de uma forma célere a um valor próximo do seu justo valor.

Os investimentos da BPI Vida e Pensões são compostos quase exclusivamente por ativos de elevada liquidez negociáveis a cada momento em mercado secundário e/ou de curto prazo, fazendo face a responsabilidades de longo prazo.

Contudo, para atender ao Risco de Liquidez, cada gestor mantém níveis de liquidez superiores aos reembolsos previstos para os passivos, reconhecendo, no entanto, que muitos desses contratos são prorrogados. Os instrumentos de leitura desta dimensão do risco são ainda reforçados com a elaboração de mapas de liquidez que permitem acompanhar a evolução da liquidez nas diferentes carteiras.

A monitorização dos níveis de liquidez é desempenhada numa primeira instância pela equipa de gestores de carteira. Os gestores de carteira têm à sua disposição a agenda financeira onde se podem visualizar os montantes de depósitos à ordem projetados para o horizonte temporal pretendido e ainda os resgates e subscrições previstos.

A Companhia avalia, pelo menos trimestralmente, o perfil de liquidez das carteiras de investimento versus as suas responsabilidades, simulando inclusivamente vencimentos antecipados de contratos com base nos padrões históricos.

■ Risco Operacional

A BPI Vida e Pensões segue o modelo de Risco Operacional em vigor no Grupo BPI, onde a Área responsável pelo Risco Operacional implementa processos de controlo e políticas bem como promove uma cultura de gestão de Risco Operacional. Ao nível da Companhia estão nomeados elementos pivots para a identificação e monitorização do Risco Operacional que são também responsáveis por se coordenarem com o Banco, com o intuito de desenvolver mecanismos de mitigação deste tipo de risco. Neste contexto, a BPI Vida e Pensões beneficia da estrutura de gestão e

acompanhamento do Risco Operacional do Grupo BPI com evidentes vantagens de eficiência. A monitorização do Risco Operacional passa pela criação e manutenção de fichas de Risco Operacional para todas as atividades críticas. Estas fichas identificam os riscos inerentes às operações, os respetivos mitigantes e atividades de controlo. O sistema de controlo de Risco Operacional na BPI Vida e Pensões constitui a base do Sistema de Controlo Interno da Companhia.

Anualmente é elaborado um relatório com o ponto de situação da gestão e medidas de mitigação do Risco Operacional.

Comunicação e reporte interno dos riscos

O funcionamento das diferentes áreas da BPI Vida e Pensões é suportado por várias aplicações informáticas, devidamente interligadas, que de forma fiável e adequada garantem o bom desempenho da sua atividade e a integridade do seu sistema de informação.

Estas aplicações garantem uma informação atempada e de qualidade, fornecendo um sistema de reportes, que são difundidos para a Administração e para as diferentes Áreas da Companhia e que permitem implementar estratégias para mitigar os diferentes riscos.

Autoavaliação do Risco e da Solvência

A BPI Vida e Pensões realiza a autoavaliação do risco e da solvência (ORSA) com periodicidade mínima anual. Os relatórios ORSA dos anos anteriores foram efetuados com base nos dados de 30 de setembro, contudo, de forma a garantir consistência dentro do grupo segurador no qual a Companhia passou a estar inserida, o Relatório ORSA 2018 foi realizado com base nos dados de 30 de junho.

O ORSA cobre os seguintes aspetos:

- Avaliação das necessidades globais de solvência da Companhia;
- Avaliação das necessidades de capital, numa base plurianual, segundo os requisitos de Solvência II, os quais são calculados de forma a absorver os impactos de eventos adversos;
- Avaliação da medida em que o perfil de risco da Companhia diverge dos pressupostos em que se baseia o cálculo do requisito de capital de solvência.

O ORSA é uma das peças-chave do Sistema de Gestão de Risco da BPI Vida e Pensões, sendo através deste processo que a Companhia faz uma avaliação das suas necessidades globais de solvência. Um dos eixos do ORSA é a estimativa do Capital e do SCR em diferentes cenários de *stress*, os quais serão projetados para todo o

horizonte temporal do Processo ORSA em causa. Neste processo, é monitorizado o cumprimento dos limites de tolerância estabelecidos pelo Conselho de Administração.

A elaboração do ORSA na BPI Vida e Pensões implica o envolvimento de todas as áreas chave da Companhia, de forma a assegurar uma revisão extensiva dos riscos potenciais. O desenvolvimento e implementação do processo ORSA assenta nas seguintes atividades e responsabilidades:

Atividade	Responsabilidade
Definição e aprovação prévia da proposta de Política do ORSA, estratégia de riscos e política de gestão de capital	Comissão Executiva
Revisão e aprovação da Política do ORSA, estratégia de riscos e política de gestão de capital	Conselho de Administração
Elaboração e implementação do processo	Área técnica de seguros
Execução do processo e análise dos resultados	Área técnica de seguros Área de Investimentos (subcontratada à BPI Gestão de Activos, SA) Área de Risco (subcontratada à BPI Gestão de Activos, SA) Funções-chave
Validação do processo e dos resultados	Comissão Executiva
Aprovação do relatório de supervisão	Conselho de Administração
Revisão independente do processo, com base num plano anual	Auditoria Interna

A BPI Vida e Pensão, através do ORSA, faz uma avaliação da sua solvência face a uma série de cenários hipotéticos de *stress*, aplicados a algumas das variáveis mais importantes e críticas do negócio da Companhia, como os diferentes riscos associados aos ativos ou as curvas de taxas de juro de desconto dos fluxos.

A BPI Vida e Pensões avalia quantitativamente os riscos identificados no Pilar I do cálculo do capital regulamentar previsto em Solvência II, aplicando a fórmula padrão. A avaliação quantitativa dos riscos do Pilar I completa-se com uma avaliação qualitativa dos restantes riscos identificados pela Companhia.

B.4 Sistema de Controlo Interno

A BPI Vida e Pensões mantém um sistema de controlo interno adequado e proporcional à realidade da Companhia que assegura a cobertura integral dos riscos e processos inerentes à sua atividade.

O sistema em vigor assegura a identificação dos riscos que a Companhia enfrenta, devidamente mapeados com os elementos de risco operacional. Os riscos potenciais, atividades de controlo e respetivas áreas responsáveis estão identificados e documentados sendo registados numa aplicação partilhada com o Grupo BPI.

Ao longo de 2017 a BPI Vida e Pensões reviu e reformulou o seu sistema de controlo interno, no sentido de o adequar à realidade da Companhia, por um lado e de assegurar a cobertura integral dos riscos e processos inerentes à sua atividade.

A revisão em causa passou pelo mapeamento do sistema de controlo interno existente com o sistema de gestão de risco operacional. Procedeu-se assim a uma revisão extensa dos riscos potenciais, atividades de controlo e respetivas áreas responsáveis, assegurando o registo numa aplicação própria, comum ao Grupo BPI.

No seguimento desta revisão, o Sistema de Gestão de Risco e de Controlo Interno da Companhia passou a ter por base um adequado sistema aplicativo de Controlo e Gestão de Risco. Durante o ano de 2018 foi este o sistema de controlo interno em vigor na Companhia.

O resultado foi um Modelo de Controlo Interno suportado pelo Normativo da BPI Vida e Pensões e pelas respetivas fichas de controlo das atividades desenvolvidas.

Compliance

A Função de Compliance é responsável por assegurar que a Companhia está em condições de, em todo o momento, cumprir as regras e boas práticas que regem a sua atividade.

Esta função suporta-se na infraestrutura existente no Banco BPI que identifica e divulga, junto da Administração e das diferentes áreas da Companhia, as alterações legislativas e regulamentares que tenham impacto na atividade da BPI Vida e Pensões.

A implementação interna da nova legislação e regulamentação é da responsabilidade da Companhia mas a Direção de Compliance do Banco BPI efetua o respetivo *follow-up*, e consequente comunicação à Administração. Este processo de *follow-up* é efetuado por

correio eletrónico, através de pontos de situação realizados junto das diferentes áreas abrangidas pelas alterações legislativas ou regulamentares.

A intervenção da Direção de Compliance do Banco BPI é especialmente relevante nos processos relativos à prevenção do Branqueamento de Capitais e Financiamento ao Terrorismo, uma vez que é o Banco, na sua qualidade simultânea de mediador e custodiante, que detém a informação relativa a clientes e contrapartes.

As responsabilidades, objetivos, processos e procedimentos de comunicação da Função de Compliance encontram-se devidamente especificados na Política de Controlo Interno da Companhia.

No âmbito do projeto de reestruturação, foi contratado para a Companhia um quadro com funções diretivas, que, depois de concluído o processo de registo junto da ASF, nos termos definidos na Norma Regulamentar n.º 3/2017-R, de 18 de maio, será designado como responsável pela Função Chave de Compliance o que implicará uma revisão do modelo que aqui se descreve durante o ano de 2019.

B.5 Função de Auditoria Interna

Durante 2018, a BPI Vida e Pensões manteve a Função de Auditoria Interna subcontratada ao Banco BPI, na medida em que toda a sua atividade é realizada em parceria com as diferentes áreas do Grupo. Deste modo garante-se que as tarefas da função de auditoria interna abrangem todas as áreas envolvidas na atividade da Companhia.

O Banco BPI integra na sua estrutura a Direção de Auditoria Interna – DAI, cujo âmbito de atuação abrange a BPI Vida e Pensões.

Na prossecução dos seus objetivos a DAI deve ter uma atitude imparcial, evitando a existência de conflitos de interesse entre auditados e auditores. Qualquer limitação à independência e objetividade da DAI deve ser exposta ao Presidente do Conselho de Administração do Banco BPI.

No início do ano de 2019 esta função será internalizada, estando já assegurada a contratação de um colaborador responsável por esta função.

A função de auditoria interna é supervisionada pela Presidente do Conselho de Administração.

Plano de Auditoria Interna

No final de 2017 o Conselho de Administração aprovou o Plano de Auditoria Interna trianual proposto pela Direção de Auditoria Interna do BPI, no âmbito das atividades subcontratadas.

Na sequência da internalização desta função, o Plano de Auditoria Interna trianual está a ser revisto. Para 2019, está previsto que o mesmo contemple ações de auditoria às seguintes áreas: (i) política de remuneração; (ii) atuarial; e, (iii) política da prevenção do branqueamento de capitais e financiamento ao terrorismo. Após revisão, o mesmo será sujeito à aprovação do Conselho de Administração da BPI Vida e Pensões.

B.6 Função Atuarial

A função atuarial, que se encontra inserida na área Técnica de Seguros, tem por responsabilidades:

- Assegurar, através da elaboração de estudos adequados, que os métodos e os pressupostos de cálculo a utilizar na avaliação das responsabilidades são apropriados;
- Avaliar a suficiência e a qualidade da informação utilizada na avaliação das responsabilidades;
- Comparar o montante da melhor estimativa das provisões técnicas com os valores efetivamente observados;
- Efetuar as análises de sensibilidade às provisões técnicas considerando alterações aos pressupostos de cálculo;
- Efetuar as análises de variações aos valores da melhor estimativa de um ano para o outro;
- Informar o órgão de administração da adequação do cálculo das responsabilidades;
- Analisar, através de estudos adequados, a política global de subscrição;
- Analisar a adequação dos acordos de resseguro, no caso de existirem na Companhia;
- Contribuir para a aplicação efetiva do sistema de gestão de riscos;
- Contribuir para que a modelização do risco em que se baseia o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo seja o adequado;
- Contribuir para a autoavaliação do risco e da solvência.

B.7 Subcontratação

Com vista a melhorar a qualidade do seu sistema de governação, a BPI Vida e Pensões subcontrata ao Banco

BPI e à BPI Gestão de Activos algumas atividades, o que permite melhorar significativamente a capacidade de atuação da Companhia e os serviços e produtos oferecidos aos Clientes.

Para esse efeito, a Companhia dispõe de uma Política de Subcontratação que estabelece os princípios a que devem atender as decisões de subcontratar qualquer das funções relevantes.

Nos termos da referida Política de Subcontratação, qualquer função ou atividade subcontratada pela Companhia tem por base um adequado contrato de prestação de serviços, onde são devidamente definidas as responsabilidades de ambas as partes, ficando ainda garantido o acesso por parte da Companhia, do respetivo auditor e da autoridade de supervisão a todas as informações relacionadas com as funções e atividades subcontratadas, incluindo a realização de inspeções nas instalações do prestador de serviços.

Apesar de no âmbito do projeto de reestruturação se estar a dotar a Companhia de uma estrutura autónoma, foi decidido manter algumas destas actividades subcontratadas ao Banco BPI e à BPI Gestão de Activos, por essa opção se revelar mais eficiente do ponto de vista do funcionamento e da utilização de recursos.

B.8 Eventuais informações adicionais

Não existem informações adicionais relevantes a referir.



Perfil de risco

PERFIL DE RISCO

A BPI Vida e Pensões considera a gestão dos riscos uma das disciplinas essenciais no seu modelo de funcionamento. A procura da correta identificação das várias dimensões do risco e a partilha dessa informação com os gestores e com os órgãos de administração e fiscalização é um exercício permanente, praticado a vários níveis de responsabilidade dentro da Companhia. Existe uma Política de Gestão de Riscos que descreve os principais riscos que a Companhia identifica bem como as estratégias de gestão e mitigação respetivas.

A estratégia de gestão de risco da BPI Vida e Pensões assenta nos seguintes princípios:

- Conhecimento dos vários tipos de risco que a sua atividade enfrenta;
- Definição clara do perfil de risco de cada carteira, em função da respetiva tolerância ao risco;
- Implementação de uma política de investimentos para cada carteira adequada ao perfil de risco definido;
- Capacidade de adaptação constante às condições de mercado, o que pode levar ao longo do tempo a diferentes exposições aos vários tipos de risco a que a atividade e as carteiras estão sujeitas.

A Companhia atua de forma a otimizar a criação de valor e execução dos seus objetivos a médio/longo prazo, assumindo que para esse efeito, em algumas situações, tenha que tolerar maior volatilidade nos resultados a curto prazo.

A monitorização dos riscos financeiros na BPI Vida e Pensões é assegurada pela Área de Risco, que reporta diretamente ao Presidente do Conselho de Administração. O modelo de *Governance* do Risco é ainda completado pelo Comité de Risco que, como referido anteriormente, assegura a monitorização dos riscos financeiros relacionados com a gestão das carteiras. A BPI Vida e Pensões tem definidos limites de apetite ao risco, que estabelecem *thresholds* máximos para determinadas variáveis financeiras e que são regularmente monitorizados, garantindo-se assim que a contribuição para o risco dos investimentos em carteira é consentânea com um nível de solvência adequado.

A gestão dos riscos específicos de seguros e pensões é da responsabilidade da Área de Técnica de Seguros, que reporta diretamente à Administração da Companhia. Os riscos específicos de seguros e pensões envolvem o risco de gestão Ativo-Passivo, o risco de resseguro e outras técnicas de mitigação do risco e ainda riscos associados à conceção e comercialização de novos produtos, à gestão de sinistros e ainda aqueles que são relacionados com a

atividade de gestão e administração de fundos de pensões.

A partir de 2020 a BPI Vida e Pensões passará também a comercializar seguros de vida risco, encontrando-se numa fase de definição de novos procedimentos de gestão de risco que se entendem como adequados. Estes novos procedimentos serão igualmente da responsabilidade da Área Técnica de Seguros.

C.1 Risco específico de seguros

Relativamente ao risco específico de seguros a Companhia adota o seguinte perfil de risco de base:

- Qualquer lançamento de novo produto é precedido de cuidadosa análise das condições de mercado vigentes, garantindo que a carteira de ativos afeta cobre adequadamente as garantias oferecidas. Esta análise é efetuada tendo sempre presente o período alargado de vigência dos contratos, de forma a não comercializar produtos com garantias que acarretem riscos demasiado elevados para a Companhia;
- A mitigação do risco financeiro é preferencialmente efetuada via derivados e não através de resseguro.

A Companhia tem mantido este perfil de risco ao longo do tempo, tendo, em várias ocasiões, adaptado a sua estratégia à evolução das condições de mercado, de forma a minimizar os efeitos das conjunturas adversas:

- A inibição de comercialização de produtos com taxas garantidas de 4% desde 1997;
- A comercialização de produtos com taxas garantidas no final do prazo, com o risco da garantia de taxa e de liquidez mitigado através de contratos de *swap*;
- A comercialização de produtos com garantias de rendimento a qualquer momento cinge-se aos produtos com uma garantia de taxa anual definida no início de cada ano civil.

Como já referido, dada a tipologia de produtos geridos atualmente pela BPI Vida e Pensões, produtos financeiros, o risco específico de seguros é residual e não se recorre a técnicas de mitigação de risco, nomeadamente resseguro. Contudo, os riscos são analisados e monitorizados continuamente, de forma a garantir uma gestão prudente. Contudo, importa referir que dado o objetivo da Companhia de iniciar a comercialização de produtos de vida risco em 2020, é expectável que o risco específico de seguros ganhe uma maior relevância após essa data.

Nos cálculos efetuados a Companhia não considera quaisquer prémios futuros.

As análises de sensibilidade referentes ao risco específico de seguros são apresentadas no ponto referente aos *Stress Tests*.

Com execução dos fundos de pensões, a Companhia não possui posições extrapatrimoniais.

C.2 Risco de mercado

Como referido anteriormente, os riscos de mercado a que a Companhia está exposta de forma relevante decorrem do investimento dos ativos representativos das responsabilidades com produtos com garantia de capital, bem como dos ativos representativos dos seus fundos próprios.

Dado o perfil atual e do passado recente dos investimentos feitos pela Companhia, maioritariamente instrumentos de liquidez e obrigações com maturidades residuais tipicamente inferiores a cinco anos, o risco de mercado dos seus investimentos resulta essencialmente de duas componentes: o risco de taxa de juro e o risco de *spread*, este último o mais significativo. O risco de concentração pode também assumir, em determinados períodos, uma dimensão relevante.

Refira-se que em termos contabilísticos a maioria destes títulos, cerca de 2 535 M€, estão classificados ao justo valor, dos quais 1 028 M€ representam investimentos em dívida pública.

De notar que a componente de empréstimos e contas a receber, viu o seu montante aumentar cerca de 16%, sendo agora de 1 229 M€ distribuídos do seguinte modo:

	Valor de Mercado	Valor Custo Amortizado
Depósitos	554 286	554 286
Papel Comercial	63 208	63 208
Obrigações <i>Corporate</i>	625 872	611 662
TOTAL	1 243 365	1 229 155

Valores em milhares de Euros.

O risco de taxa de juro é analisado regularmente pelos órgãos responsáveis pelo acompanhamento dos investimentos das carteiras, através do cálculo de medidas de sensibilidade à evolução das taxas de juro, nomeadamente a *duration*. Diariamente é atualizada uma base de dados de apoio à gestão que inclui essa métrica.

O risco de *spread* decorre do potencial efeito adverso de uma subida dos prémios de risco dos emitentes das obrigações detidas pela Companhia, e consequente descida dos preços de mercado desses títulos.

A Companhia realiza os seus investimentos preferencialmente em ativos denominados em euros (moeda de denominação das suas responsabilidades). Nos investimentos denominados noutras moedas é executada uma cobertura cambial através de *forwards* ou futuros de modo a eliminar o risco cambial da posição.

Sendo o risco de mercado, o principal risco incorrido pela Companhia, no âmbito da auto-avaliação do risco e da solvência foram analisados vários cenários e *stress tests* com incidência direta neste risco, nomeadamente taxa de juro e *spread*. De acordo com os resultados obtidos verificou-se, no entanto, que o impacto na cobertura do SCR da Companhia não é significativo, permanecendo em valores superiores a 120%.

Cenários

■ Cenários de curvas de valorização

Sendo as estruturas de taxas de juro um dos principais *drivers* no cálculo das necessidades de capital da Companhia, não só através do cálculo do SCR de taxa de juro, mas também devido ao elevado impacto que tem no valor da melhor estimativa das responsabilidades, é de toda a relevância determinar a sensibilidade das necessidades de capital da Companhia a alterações nestas estruturas. Assim, procedeu-se à análise dos seguintes cenários:

- **Taxas EIOPA:** considerar que se utilizam como taxas de desconto as taxas de juro sem risco divulgadas pela EIOPA.
- **Taxas *Volatility Adjustment* (VA):** considerar que se utilizam como taxas de desconto as taxas de juro sem risco com volatilidade ajustada divulgadas pela EIOPA (este é considerado o cenário base).
- **Aumento abrupto das taxas de juro:** considerar um aumento das taxas de juro ao longo de toda a curva, de acordo com o definido no *Stress Test* YCU do *Insurance Stress Test* 2018.

Os cenários *Risk Free* (Taxas EIOPA) e *Volatility Adjustment* (VA) permitiram avaliar a sensibilidade da Companhia em relação à aplicação da medida de longo prazo de Ajuste de Volatilidade nas carteiras com capital Garantido, o que em termos de cobertura de SCR se traduziu numa variação negativa de 7%.

Por sua vez, a aplicação do cenário de aumento de taxas de juro considerado pela EIOPA no *Stress Test* de 2018 proporcionou uma melhoria da solvabilidade da Companhia (+34%), uma vez que a *duration* dos passivos era superior à *duration* dos ativos.

■ Alargamento de *spreads*

O risco de *spread* continua a ser um dos mais preponderantes para a Companhia, pelo que se optou por avaliar qual o impacto isolado que um cenário de alargamento de *spreads* teria nos requisitos de capital da Companhia. O choque foi aplicado dependendo do tipo de ativo – *corporate* ou governos.

No caso dos títulos de dívida pública, o aumento depende do país emissor e da maturidade da obrigação:

Alargamento das yields - Dívida Pública (p.b.)						
País	1 Ano	2 Anos	5 Anos	10 Anos	20 Anos	30 Anos
Itália	155	213	225	205	172	172
Portugal	210	248	259	229	185	185
Espanha	185	229	246	222	183	183

No caso dos títulos de dívida privada, o alargamento depende do *rating* e do tipo de obrigação (financeira ou não financeira):

Alargamento das yields - obrigações corporate (p.b.)							
Tipo		AAA	AA	A	BBB	BB	B
U.E.	Não financeiras	189	244	298	353	377	401
	Financeiras	202	272	342	412	436	460

Os resultados obtidos revelam que a materialização deste alargamento tendo em conta a carteira atual, não constituiria um problema adicional para a situação de solvência da BPI Vida e Pensões. A cobertura do SCR diminuiria em cerca de 20%.

■ Cenários de vida

- **Eliminação das comissões de intermediação e gestão de carteiras:** admite-se que se eliminam as comissões de intermediação e gestão de carteiras pagas ao Banco BPI e à BPI Gestão de Activos, respetivamente.
- **Taxa de resgate:** admite-se uma queda massiva da carteira de seguros em 20% durante o primeiro ano. Este cenário baseia-se nos pressupostos constantes no *Stress Test* 2018 solicitado pela EIOPA ao mercado segurador.

Stress Tests

A análise baseada em cenários foi complementada com a realização de *stress tests*.

Assim, e para manter consistência com os *stress tests* realizados no ano transato, a Companhia aplicou os dois cenários de *stress* definidos pela EIOPA, nomeadamente:

■ Stress Test 1

Resulta da combinação dos cenários anteriormente descritos – subida abrupta de taxas de juro e alargamento de *spreads*.

De notar, no entanto, que este cenário não afeta somente o mercado obrigacionista, estipulando também choques para o mercado acionista e imobiliário, tal como especificado no documento da EIOPA. Contudo, tendo em conta a estrutura da carteira da BPI Vida e Pensões, em que as posições neste tipo de ativos são residuais, o impacto neste caso não é significativo.

Analisando os resultados, verifica-se que o alargamento de *spreads* e a subida de taxas conduzem a uma desvalorização dos ativos de cerca de 28 M.. que acaba por se traduzir numa redução do SCR de mercado.

■ Stress Test 2

Ao contrário do cenário anterior, neste caso, ocorrem essencialmente reduções de taxas de juro e *spreads*. Contudo, o valor dos ativos mantém-se praticamente inalterado, pelo que não se registam diferenças relevantes nos sub-módulos do risco de mercado.

Em todos os cenários e *stress test* efetuados a Companhia permanece com uma margem de solvência elevada para os diferentes anos de projeção.

Na tabela seguinte detalham-se as análises de sensibilidade efetuadas aos principais riscos da Companhia.

Cenário / Stress Test	Impacto Fundos Próprio	Impacto SCR	Impacto Cobertura do SCR
Taxas EIOPA	-1.85%	-0.03%	-1.82%
Aumento abrupto das taxas de juro	12.51%	-7.15%	21.18%
Alargamento de <i>spreads</i>	-14.55%	1.57%	-15.87%
Eliminação das comissões de intermediação e gestão de carteiras	24.42%	2.92%	20.89%
Taxa de resgate	-0.17%	-0.14%	-0.03%
Stress Test 1	-4.53%	-19.26%	18.24%
Stress Test 2	-1.49%	7.49%	-8.35%

Situação Atual de Risco

Conforme referido nos pontos acima, dada a tipologia de produtos comercializados pela Companhia, os principais riscos em que a BPI Vida e Pensões incorre são os riscos relacionados com os ativos em carteira, sendo os riscos específicos de seguros residuais.

Assim, analisam-se de seguida os principais contribuidores para este risco, quantificados nas várias parcelas dos Requisitos de Capital para Solvência, bem como as maiores diferenças registadas face aos valores obtidos no ano anterior:

	dez/17	dez/18	Variação
SCR de Mercado	104 119	88 440	- 15 679
Taxa de Juro	3 358	2 426	- 932
Ações	18	13	-5
Imobiliário	0	0	0
<i>Spread</i>	48 381	33 478	- 14 903
Cambial	300	111	- 189
Concentração	91 198	81 309	- 9 889
Correlação	- 39 136	- 28 897	
SCR Default	2 507	4 517	2 010

Valores em milhares de Euros.

Da tabela ressalta uma redução do Risco de Mercado, justificada pelo decréscimo tanto do sub módulo de *spread* como de concentração.

Esta diminuição deve-se não só ao efeito da passagem do tempo, mas também às vendas/amortizações de algumas obrigações *corporate* em carteira e ao facto de, em 2018.

Os sub-módulos de *spread* e concentração continuam, no entanto, a ser os maiores contribuidores para o Risco de Mercado. Esta predominância deve-se essencialmente à exposição a instrumentos de dívida de grandes empresas portuguesas maioritariamente sem *rating* e a um número relativamente reduzido de emitentes, o que resulta em concentrações significativas em alguns nomes, decorrente da própria estrutura do mercado português.

Os sub-módulos de *spread* e concentração continuam, no entanto, a ser os maiores contribuidores para o Risco de Mercado. Esta predominância deve-se essencialmente à exposição a instrumentos de dívida de grandes empresas portuguesas maioritariamente sem *rating* e a um número relativamente reduzido de emitentes, o que resulta em concentrações significativas em alguns nomes, decorrente da própria estrutura do mercado português.

No que respeita ao risco de *default*, observa-se um aumento deste risco (2.5 M€ para 4.5 M€), explicada pelo aumento registado na exposição a depósitos à ordem.

C.3 Risco de crédito

A Companhia investe quase a totalidade da componente do seu ativo representativo de produtos com garantia de capital e dos seus fundos próprios em instrumentos de liquidez, nomeadamente depósitos a prazo e bilhetes de tesouro, e em obrigações de empresas e governos. Assim, praticamente todos os seus investimentos financeiros estão sujeitos a risco de crédito, que decorre da possibilidade de existir um evento de crédito com o emitente de um destes instrumentos, que poderá ter como consequência a não recuperação da totalidade do investimento.

C.4 Risco de liquidez

Uma parte significativa dos investimentos da BPI Vida e Pensões é realizada em ativos com elevada liquidez (negociáveis a cada momento em mercado secundário e/ou de curto prazo).

A Companhia avalia pelo menos trimestralmente o perfil de liquidez das carteiras de investimento versus as suas responsabilidades, simulando inclusivamente vencimentos antecipados de contratos com base nos padrões históricos.

Não é aplicável à BPI Vida e Pensões o nº. 5 do artigo 295º do Regulamento Delegado 2015/35, uma vez que não existem ganhos esperados incluídos em prémios futuros.

Nos cálculos de solvência efetuados a Companhia não considera prémios futuros.

Com execução dos fundos de pensões, a Companhia não possui posições extrapatrimoniais.

C.5 Risco Operacional

A BPI Vida e Pensões segue o modelo de Risco Operacional em vigor no Grupo BPI, onde a Área responsável pelo Risco Operacional implementa processos de controlo e políticas adotadas bem como promove uma cultura de gestão de Risco Operacional. Ao nível da Companhia estão nomeados elementos *pivots* para a identificação e monitorização do Risco Operacional que são também responsáveis por se coordenarem com o Banco, com o intuito de desenvolver mecanismos de mitigação deste tipo de risco. Neste contexto, a BPI Vida e Pensões beneficia da estrutura de gestão e acompanhamento do Risco Operacional do Grupo BPI com evidentes vantagens de eficiência. A monitorização do Risco Operacional passa pela criação e manutenção de fichas de Risco Operacional para todas as atividades críticas. Estas fichas identificam os riscos inerentes às operações, os respetivos mitigantes e atividades de controlo. O sistema de controlo de Risco Operacional na BPI Vida e Pensões constitui a base do Sistema de Controlo Interno da Companhia. A grelha de Tipos e Categorias de Risco Operacional adotada pelo Grupo BPI foi definida conforme o Novo Acordo de Capital – Basileia II.

De notar que, as principais fontes de risco operacional vêm sobretudo de processos realizados manualmente, por não terem ainda sido desenvolvidos sistemas informáticos que os automatizem.

C.6 Outros riscos materiais

Risco de Contraparte

Para atender ao risco de contraparte, a BPI Vida e Pensões avalia a exposição a contrapartes nas operações em liquidação e nos derivados fora de bolsa, comunicando-as aos respetivos gestores e traders.

Além dos limites legais existentes para as contrapartes, a Companhia define limites máximos de exposição por contraparte, que são controlados diariamente.

Risco de Fundos de Pensões

A Companhia tem uma importante linha de negócio que são os Fundos de Pensões comercializados diretamente pela Companhia junto das Empresas.

Os riscos para a Companhia desta linha de negócio advêm essencialmente dos riscos operacionais e do risco associado ao Fundo de Pensões Aberto “BPI Garantia” que garante a qualquer momento capital investido. Este fundo representa 1.94%, do valor dos Fundos de pensões comercializados pela Companhia, ou seja, 54.583 mil euros.

O Fundo de Pensões dos colaboradores da Companhia é um Fundo de contribuição definida, não representando portanto um risco para a Companhia, a não ser o risco que advém do risco operacional.

Até ao ano de 2017, para os cálculos dos requisitos de capital de acordo com o regime Solvência II, esta classe de negócio foi equiparada a “Seguros com participação nos resultados” ou a “Seguros e operações ligados a Fundos de investimento”, consoante os Fundos de Pensões em causa possuam ou não, respetivamente, garantias financeiras por parte da Companhia. Durante o ano de 2018, esta metodologia foi alterada, passando o requisito de capital afeto a esta linha de negócio a ser determinado de acordo com a Lei 147/2015.

Com execução dos fundos de pensões, a Companhia não possui posições extrapatrimoniais.

C.7 Eventuais informações adicionais

Não existem informações adicionais relevantes a referir.



Avaliação para efeitos de solvência

AValiação PARA EFEITOS DE SOLVÊNCIA

D.1 Ativos

Valorização Contabilística

Os ativos financeiros são reconhecidos no balanço da Companhia na data de pagamento ou recebimento, salvo se decorrer de expressa estipulação contratual ou de regime legal ou regulamentar aplicável que os direitos e obrigações inerentes aos valores transacionados se transferem em data diferente, casos em que será esta última a data relevante.

No momento inicial, os ativos financeiros são reconhecidos pelo justo valor acrescido de custos de transação diretamente atribuíveis, exceto para os ativos financeiros detidos para negociação em que os custos de transação são imediatamente reconhecidos em resultados.

Nos termos da IFRS 13, entende-se por justo valor o montante que seria recebido pela venda de um ativo ou pago para transferir um passivo numa transação efetuada entre participantes no mercado à data da mensuração. Na data da contratação ou de início de uma operação o justo valor é geralmente o valor da transação.

O justo valor é determinado com base em preços de um mercado ativo, ou métodos e técnicas de avaliação (quando não há um mercado ativo), que tenham subjacente:

- Cálculos matemáticos baseados em teorias financeiras reconhecidas; ou,
- Preços calculados com base em ativos ou passivos semelhantes transacionados em mercados ativos ou com base em estimativas estatísticas ou outros métodos quantitativos.

Um mercado é considerado ativo, e portanto líquido, se transaciona de uma forma regular. Em geral, existem preços de mercado para títulos e derivados (futuros e opções) negociados em bolsa.

Em mercados com falta de liquidez e na ausência de transações regulares, são utilizados métodos alternativos de avaliação dos ativos, nomeadamente:

- Avaliação com base em preços de compra de terceiros considerados *fidedignos* (*bid's* indicativos);
- Avaliação com base em preços divulgados pelas entidades que participam na estruturação das operações; ou,
- Avaliação por realização de testes de imparidade com base nos indicadores de performance das operações subjacentes (grau de proteção por subordinação às

tranches detidas, taxas de delinquência dos ativos subjacentes, evolução dos *ratings*).

Quando do reconhecimento inicial, os ativos financeiros são classificados numa das seguintes categorias definidas na Norma IAS 39:

- Ativos financeiros ao justo valor através de resultados;
- Ativos financeiros disponíveis para venda;
- Empréstimos e contas a receber;
- Ativos financeiros a deter até à maturidade.

Ativos financeiros ao justo valor através de resultados

Esta categoria inclui:

- Títulos adquiridos com o principal objetivo de realização de valias no curto prazo. Inclui adicionalmente os derivados que não se encontrem designados para cobertura contabilística;
- Títulos de rendimento fixo e títulos de rendimento variável transacionados em mercados ativos, incluindo títulos e derivados adquiridos pela BPI Vida e Pensões para venda ou recompra num prazo muito próximo;
- Títulos afetos às carteiras de seguros de capitalização;
- Títulos associados a produtos “*Unit Linked*” em que o risco de investimento é do tomador do seguro; e
- Instrumentos financeiros derivados de negociação.

A avaliação destes ativos é efetuada diariamente com base no justo valor. No caso das obrigações e outros títulos de rendimento fixo, o valor de balanço inclui o montante dos juros corridos e não cobrados.

Os ganhos e perdas gerados pela valorização subsequente são refletidos na conta de ganhos e perdas, nas rubricas de “Ganhos líquidos de ativos e passivos financeiros valorizados ao justo valor através de ganhos e perdas”. Os juros são refletidos na rubrica de “Rendimentos”.

Ativos financeiros disponíveis para venda

Esta categoria inclui:

- Títulos de rendimento fixo que não tenham sido classificados como carteira de negociação, títulos a deter até à maturidade ou como carteira de crédito. Inclui títulos classificados na carteira própria da Companhia e títulos afetos às carteiras de seguros de vida classificados como contratos de investimento;
- Títulos de rendimento variável disponíveis para venda; e
- Suprimentos e prestações suplementares de capital relacionadas com ativos financeiros registados em disponíveis para venda.

Os ativos classificados como disponíveis para venda são avaliados ao justo valor, exceto no caso de instrumentos de capital próprio não cotados num mercado ativo e cujo justo valor não possa ser fiavelmente mensurado ou estimado, que permanecem registados ao custo.

Os ganhos e perdas resultantes de alterações no justo valor de ativos financeiros disponíveis para venda são reconhecidos diretamente nos capitais próprios na rubrica “Reservas de reavaliação por ajustamentos no justo valor de ativos financeiros”, exceto no caso de perdas por imparidade e de ganhos e perdas cambiais de ativos monetários, até que o ativo seja vendido, momento em que o ganho ou perda anteriormente reconhecido no capital próprio é registado em resultados.

Os juros corridos de obrigações e outros títulos de rendimento fixo e as diferenças entre o custo de aquisição e o valor nominal (prémio ou desconto) são registados em resultados, de acordo com o método da taxa de juro efetiva.

Os rendimentos de títulos de rendimento variável (dividendos no caso das ações) são registados em resultados, na data em que são atribuídos ou recebidos. De acordo com este critério, os dividendos antecipados são registados como proveitos no exercício em que é deliberada a sua distribuição.

Em caso de evidência objetiva de imparidade, a perda acumulada na rubrica “Reservas de reavaliação por ajustamentos no justo valor de ativos financeiros” é removida de capital próprio e reconhecida em resultados.

A IAS 39 identifica alguns eventos que considera como evidência objetiva de imparidade em ativos financeiros disponíveis para venda, nomeadamente:

- Dificuldades financeiras significativas do emitente;
- Incumprimento contratual do emitente em termos de reembolso de capital ou pagamento de juros;
- Probabilidade de falência do emitente; e
- Desaparecimento de um mercado ativo para o ativo financeiro devido a dificuldades financeiras do emitente.

Para além dos indícios de imparidade relativos a instrumentos de dívida acima referidos, são ainda considerados os seguintes indícios específicos no que se refere a instrumentos de capital:

- Alterações significativas com impacto adverso na envolvente tecnológica, de mercado, económica ou legal em que o emitente opera que indiquem que o custo do investimento pode não ser recuperado na totalidade;
- Um declínio significativo ou prolongado do valor de mercado do ativo financeiro abaixo do custo de aquisição.

Com referência à data de preparação das demonstrações financeiras, a Companhia avalia a existência de situações de evidência objetiva de imparidade, considerando a situação dos mercados e a informação disponível sobre os emitentes.

As perdas por imparidade registadas em instrumentos de dívida são revertidas através de resultados, se houver uma alteração positiva no justo valor do título resultante de um evento ocorrido após a determinação da imparidade. As perdas por imparidades relativas a instrumentos de capital não podem ser revertidas. No caso de instrumentos de capital para os quais tenha sido reconhecida imparidade, posteriores variações negativas de justo valor são sempre reconhecidas em resultados.

O montante de imparidade apurado é reconhecido como um gasto, na rubrica “Perdas de imparidade (líquidas de reversões)”.

As variações cambiais de ativos não monetários (instrumentos de capital) classificados na carteira de disponíveis para venda são registadas em reservas de reavaliação por diferenças de câmbio. As variações cambiais dos restantes títulos são registadas em resultados.

Empréstimos e contas a receber

São ativos financeiros com pagamentos fixos ou determináveis, não cotados num mercado ativo. Esta categoria inclui, entre outros, obrigações, depósitos em instituições de crédito, depósitos junto de empresas cedentes, empréstimos e outras contas a receber.

No reconhecimento inicial estes ativos são registados pelo seu justo valor, deduzido de eventuais comissões incluídas na taxa efetiva, e acrescido de todos os custos incrementais diretamente imputáveis à transação. Subsequentemente, estes ativos são reconhecidos em balanço ao custo amortizado, deduzido de perdas por imparidade. Os juros são reconhecidos com base no método da taxa efetiva.

Ativos financeiros a deter até à maturidade

Esta rubrica inclui ativos financeiros não derivados com pagamentos fixados ou determináveis e maturidades definidas, que a Companhia tem intenção e capacidade de deter até à maturidade e que não são designados, no momento do seu reconhecimento inicial, como ao justo valor através de resultados ou como disponíveis para venda.

Estes investimentos são valorizados ao custo amortizado, com base no método da taxa efetiva e são deduzidos de perdas por imparidade. As perdas por imparidade correspondem à diferença entre o valor contabilístico do ativo e o valor atual dos fluxos de caixa futuros estimados

(considerando o período de recuperação) descontados à taxa de juro efetiva original do ativo financeiro. No caso dos ativos com taxa de juro variável, a taxa de desconto a utilizar para a determinação da respetiva perda por imparidade é a taxa de juro efetiva atual, determinada com base nas condições de cada ativo. Se num período subsequente o montante da perda por imparidade diminui, e essa diminuição poder ser objetivamente relacionada com um evento que ocorreu após o seu reconhecimento, é revertida por contrapartida de resultados do exercício.

Valorização contabilística vs valorização Solvência II

De acordo com o referido anteriormente, nos termos da IAS 39, cujos critérios são aplicados na valorização contabilística dos ativos, existe um método alternativo e opcional ao método do justo valor, o Custo Amortizado. Este critério, em termos gerais, visa o ajustamento do valor de aquisição de forma escalonada até ao reembolso.

No balanço contabilístico da Companhia existem alguns ativos valorizados de acordo com método do custo amortizado. No balanço de solvência procedeu-se à revalorização destes ativos ao respetivo valor de mercado.

A 31 de Dezembro de 2018, existem apenas obrigações corporate avaliadas a custo amortizado, sendo o valor resultante desta diferença de valorizações de 13 998 m€, como se constata no quadro seguinte.

Classes de Ativos	Valorização Contabilística	Valorização Solvência II	Dif.
Obg. Corporate	620 070	634 068	13 998
TOTAL	620 070	634 068	13 998

Valores em milhares de Euros.

Esta diferença provém integralmente da classe de obrigações, nomeadamente daquelas que foram classificadas contabilisticamente como ‘investimentos a deter até à maturidade’ e ‘empréstimos concedidos e contas a receber’, em representação tanto de provisões técnicas de seguros com garantia de capital como dos fundos próprios da Companhia.

Este movimento de descida das taxas de juro de mercado relevantes para estas obrigações explica materialmente a diferença entre o justo valor e o valor contabilístico das obrigações escrituradas pelo custo amortizado depois de imparidades.

D.2 Provisões Técnicas

Os seguros comercializados pela BPI Vida e Pensões podem dividir-se nas seguintes classes de negócio, de acordo com o Anexo I do Regulamento Delegado 2015/35 da Comissão:

- Seguros com participação nos resultados;
- Seguros e operações ligados a Fundos de investimento (*unit-linked*);
- Outras responsabilidades de natureza vida.

Seguros com Participação nos Resultados e Outras Responsabilidades de Natureza Vida

A melhor estimativa destes produtos corresponde ao valor atual do *cash flow* futuro. Com exceção das taxas de capitalização e taxas de resgate que variam em função das características de cada um dos produtos, os pressupostos utilizados foram semelhantes para todos os produtos:

- **Taxa de Atualização:** Foi considerada a estrutura de taxas de juro com volatilidade ajustada disponibilizada pela EIOPA, no seu sítio de Internet, referente a 31 de dezembro de 2018;
- **Tábua de Mortalidade:** Foram utilizadas as tábuas de mortalidade consideradas adequadas a cada produto;
- **Taxas de Capitalização/Taxa de Participação de Resultados Futuros:** Para os produtos com taxa garantida foi utilizada a respetiva taxa. Para os produtos com garantia de capital e distribuição de 100% dos resultados obtidos pelo fundo após dedução da comissão de gestão foram considerados vários cenários de estruturas de taxas de capitalização/participação de resultados futuros;
- **Taxa de Resgate:** Foram analisados os resgates históricos e considerados distintos cenários de resgates futuros.

Para todas as responsabilidades foi determinada a respetiva Margem de Risco, que foi calculada de acordo com o “Método 2” das “Orientações sobre a avaliação de provisões técnicas” divulgadas pela EIOPA.

No balanço da Companhia os seguros com participação nos resultados encontram-se valorizados de acordo com o estabelecido na IFRS 4, correspondendo ao valor atuarial estimado dos compromissos da Companhia, incluindo as participações nos resultados já distribuídas, calculado para cada apólice de acordo com métodos atuariais e segundo as respetivas bases técnicas de cada um dos produtos. Os seguros classificados como outras responsabilidades de natureza vida encontram-se valorizados nos termos da IAS 39, correspondendo ao valor atuarial estimado dos compromissos da Companhia, calculado para cada apólice de acordo com métodos

atuariais e segundo as respetivas bases técnicas de cada um dos produtos.

Seguros Ligados a Fundos de Investimento (*Unit-Linked*)

Para estes seguros as responsabilidades e respetivos *cash flows* são reproduzidos por uma carteira de ativos financeiros de liquidez adequada, com valor de mercado conhecido que anula os riscos associados a essas responsabilidades.

Assim, para esta classe de negócio foi considerado como provisão técnica o valor de mercado de cada carteira de ativos (Fundo Autónomo), acrescido do valor atual das despesas e impostos futuros e deduzido do valor atual das comissões de gestão.

Também para esta classe, foram analisados os resgates históricos e considerados distintos cenários de resgates futuros de forma a considerar uma estrutura de taxas de resgate adequada.

Em termos contabilísticos, e de acordo com o referido na IAS 39, a provisão técnica destes produtos corresponde apenas ao valor de mercado da respetiva carteira de ativos.

Fundos de Pensões

Como já referido anteriormente, a Companhia dedica-se ainda à comercialização e gestão de fundos de pensões, produtos cuja responsabilidade é do respetivo associado, não possuindo qualquer provisão no balanço da Companhia.

Responsabilidades

Para 31 de dezembro de 2018 o valor das responsabilidades da Companhia determinadas com base nos princípios do Solvência II são as apresentadas na tabela seguinte.

Melhor Estimativa acrescida da Margem de Risco

	Dez. 17	Dez. 18	Δ
Ligados a Fundos de Investimento	2 270 899	2 309 354	2%
Com Participação nos Resultados	1 839 163	1 771 686	-4%
Outras responsabilidades de natureza vida	0	17 002	n.a.
Total	4 110 062	4 098 042	0%

Valores em milhares de Euros.

No final de 2018, as diferenças apuradas entre a avaliação de solvência e os valores registados contabilisticamente pela BPI Vida e Pensões podem ser resumidas da forma apresentada na tabela seguinte.

	Contabilístico	Solvência	Dif.
Ligados a Fundos de Investimento	2 313 956	2 309 354	-4 602
Com Participação nos Resultados	1 759 661	1 771 686	12 024
Outras responsabilidades de natureza vida	16 893	17 002	109
Total	4 090 510	4 098 042	7 531

Valores em milhares de Euros.

No cálculo das responsabilidades com base nos princípios de solvência II, a Companhia não aplicou qualquer medida transitória, nomeadamente ajustamento de congruência, medida relativa às taxas de juro sem risco e medida relativa às provisões técnicas. Os valores apresentados foram determinados com base na estrutura de taxas de juro com ajustamento de volatilidade. O impacto da utilização desta medida de longo prazo no valor total das responsabilidades da Companhia é de 0.19%.

Resultando estes valores da atualização de uma estrutura de *cash flows* esperados futuros, estão naturalmente sujeitos à incerteza associada aos pressupostos económicos e comportamentais dos segurados, considerados nos cálculos. De forma a minimizar este nível de incerteza os modelos comportamentais aplicados são revistos anualmente. As análises efetuadas demonstram que esta incerteza não é material.

D.3 Outras responsabilidades

Para a elaboração do Balanço Económico a BPI Vida e Pensões procedeu ainda à reavaliação dos impostos diferidos. Nesta reavaliação considerou-se uma taxa de imposto de 25.5% e o valor das variações do ativo e passivo da Companhia, descritas anteriormente, resultando num aumento dos “Passivos por impostos diferidos” de 1 650 m€.

Relativamente aos restantes passivos da Companhia não foi efetuada qualquer reavaliação na medida em que nos termos da IAS 39 os mesmos já se encontravam valorizadas a valores de mercado.

D.4 Eventuais informações adicionais

Resumem-se de seguida os ajustamentos efetuados à situação líquida contabilística que deram origem à situação líquida apurada no balanço económico.

Classes de Activos	Valorização Contabilística	Valorização Solvência II	Dif.
Obg. Corporate	620 070	634 068	13 998
Ativos - <i>unit linked</i>	2 315 201	2 313 954	- 1 247
Caixa e equivalentes de caixa	7 069	8 316	1 247
Total variação ativos	3 932 047	3 946 045	13 998
Provisões Técnicas - não <i>unit linked</i>	1 776 554	1 788 688	12 134
Provisões Técnicas - <i>unit linked</i>	2 313 958	2 309 354	-4 604
Impostos diferidos passivos	2	1 652	1 650
Total variação passivos	4 090 515	4 099 693	9 179
Total variação balanço			4 819

Valores em milhares de Euros.



Gestão do capital

GESTÃO DO CAPITAL

E.1 Fundos Próprios

A BPI Vida e Pensões definiu uma política de gestão de capital onde se encontram definidos os objetivos e processos de gestão de capital. A Companhia estabelece o seu objetivo ou limite de capital em conformidade com os requisitos de capital regulatório e provisões técnicas. Este limite, aprovado pelo Conselho de Administração, é parte integrante do quadro de apetite pelo risco da BPI Vida e Pensões de Nível 1. Com o objetivo de prever e gerir antecipadamente possíveis incumprimentos em cada limite de tolerância de nível 1 definem-se possíveis cenários com base em resultados reais em relação ao máximo aprovado. Da mesma forma, identificam-se as ações a realizar em cada cenário e o órgão de governação responsável pela sua aprovação e supervisão.

O acompanhamento a realizar encontra-se definido a seguir:

Mensuração do indicador de RAF nível 1	Situação	Plano de Ação	Responsável
Resultado métrica de capital elegível sobre SCR superior a 120%	Zona Objetivo	Não é necessário	Comité de Direção
Resultado métrica de capital elegível sobre SCR entre 120% e 100%	Zona de Tolerância	Análise detalhada; medidas a definir	Comissão Executiva
Resultado métrica de capital elegível sobre SCR inferior a 100%	Zona de Incumprimento	Medidas corretivas no prazo de três meses	Conselho de Administração
	Zona de Insolvência	Plano de recuperação no prazo de dois meses	Conselho de Administração

O resultado do cumprimento dos limites de tolerância de RAF Nível 1 definidos é analisado periodicamente e, pelo menos semestralmente, o Conselho de Administração deverá ser informado.

Da mesma forma, o resultado do cumprimento do limite de tolerância de nível 1 será analisado em cada processo de autoavaliação do risco e da solvência realizado pela Companhia.

Caso os resultados do processo de autoavaliação do risco e da solvência evidenciem a necessidade de capital adicional para satisfazer os requisitos de capital durante o período projetado, a BPI Vida e Pensões deverá avaliar

as ações possíveis de realizar para ultrapassar a insuficiência identificada, o que pode incluir ações sobre os objetivos do negócio, o perfil de risco ou a gestão de capital.

Durante 2018, a BPI Vida e Pensões dispôs de uma estrutura de Fundos Próprios composta essencialmente por dois elementos:

- Situação Líquida da Companhia, resultado dos capitais próprios levantados junto dos acionistas ao longo da vida da Companhia, a par de reservas acumuladas;
- Uma Reserva de Reconciliação, tal que a soma desta com o ponto anterior corresponda à diferença entre ativos e passivos a valor de mercado.

Em 6 de março de 2018 a BPI Vida e Pensões procedeu ao reembolso antecipado da emissão de obrigações subordinadas perpétuas. No seguimento desta amortização, os fundos próprios deixaram de contar com esta parcela.

Em relação à Reserva de Reconciliação, resultante das diferenças entre o valor dos ativos e passivos a valores de mercado, esta componente dos fundos próprios adicionais é menos previsível, uma vez que o seu valor e composição se altera com alterações em variáveis de mercado. Esta componente depende não só da magnitude e direção de alterações das taxas de juro e dos *spreads* de crédito (riscos de mercado dominantes para a BPI Vida e Pensões), como do posicionamento da carteira de investimentos face às responsabilidades da Companhia no momento em que estas alterações ocorram.

O valor total dos Fundos Próprios da BPI Vida e Pensões apresenta, a 31.12.2017 e 31.12.2018, os seguintes elementos:

Capital Disponível

	Dez. 17	Dez. 18	Var.
Nível 1 – Sem restrições	142 732	133 686	- 9 046
Nível 1 – Com restrições	35 683		- 35 683
Nível 2	24 317		- 24 317
Nível 3			
Total de Capital Disponível	202 732	133 686	- 69 046
Total de Capital Disponível (s/ subordinada)	142 732	133 686	- 9 046

Valores em milhares de Euros.

O valor de Nível 1 – Com restrições, que ascende a 60 M.€ em dezembro de 2017, corresponde à obrigação subordinada emitida pela Companhia e que constituía a única medida transitória com impacto o capital no âmbito das regras de solvência II. Conforme referido, estas obrigações foram, entretanto reembolsadas, pelo que a

Companhia detém neste momento exclusivamente capital de Nível 1 – Sem restrições.

Importa ainda referir que o excesso de ativos sobre passivos, no balanço económico da BPI Vida e Pensões, ascende a 137 595 m€, no entanto a este valor é deduzido o montante de 3 909 m€, respeitante ao capital afeto à linha de negócios dos fundos de pensões. Assim, o capital disponível para satisfazer o SCR e MCR é de 133 686 m.

A 31 de dezembro de 2018, o valor total de capital disponível referido anteriormente, 133 686 m€, é integralmente considerado elegível para satisfazer o requisito de capital de solvência, SCR.

Relativamente ao requisito de capital mínimo o valor total de capital elegível ascende em dezembro de 2018 ao mesmo valor.

Capital Elegível para satisfazer SCR e MCR - 2018

	SCR	MCR
Nível 1 – Sem restrições	133 686	133 686
Nível 1 – Com restrições	0	0
Nível 2	0	0
Nível 3	0	0
Total de Capital Elegível	133 686	133 686

Valores em milhares de Euros.

Capital Elegível para satisfazer SCR e MCR - 2017

	SCR	MCR
Nível 1 – Sem restrições	142 732	142 732
Nível 1 – Com restrições	35 683	35 683
Nível 2	24 317	8 787
Nível 3	0	0
Total de Capital Elegível	202 732	187 202
Total de Capital Elegível (s/ subordinada)	142 732	142 732

Valores em milhares de Euros.

E.2 Requisito de capital de solvência e requisito de capital mínimo

No âmbito das regras de solvência II, a BPI Vida e Pensões determina o requisito de capital de solvência e o

requisito de capital mínimo considerando o modelo *Standard* desenvolvido pela EIOPA.

Para 31 de dezembro de 2018 os valores obtidos foram os seguintes.

Necessidades de Capital

	Dez. 2017	Dez. 2018	Var.
BSCR (Basic SCR)	106 695	91 234	- 15 461
Mercado	104 119	88 440	- 15 679
Taxa de Juro	3 358	2 426	- 932
Ações	18	13	- 5
Imobiliário	0	0	0
Spread	48 381	33 478	- 14 903
Cambial	300	111	- 189
Concentração	91 198	81 309	- 9 889
Default	2 507	4 517	2 010
Vida	6 764	5 430	- 1 334
Operacional	11 054	10 645	- 409
Ajustamentos SCR	- 22 192	- 12 636	9 556
SCR FP Garantia	2 076	0	- 2 076
SCR Total	97 634	89 244	- 8 390
Capital elegível	202 732	133 686	- 69 046
Cobertura do SCR	208%	150%	-58%
Cobertura do SCR (s/ subordinada)	146%	150%	4%

Valores em milhares de Euros.

O requisito mínimo de capital ascendia a 40 160 m€ no final do ano de 2018, sendo o seu rácio de cobertura de 333%.

Para o cálculo destes valores a Companhia não recorreu a simplificações nem utilizou parâmetros específicos da empresa.

Os valores apresentados foram determinados com base na estrutura de taxas de juro com ajustamento de volatilidade fornecida pela EIOPA. O impacto da utilização desta medida de longo prazo quer no requisito de capital de solvência quer no requisito de capital mínimo é de -0.16%, enquanto que nos fundos próprios de base e elegíveis o impacto é de 4.51%.

A cobertura do SCR é de 146% caso não se considere a capacidade de absorção de perdas dos impostos diferidos.



Declaração



Presidente do Conselho de Administração

Maria Isabel Cabral de Abreu Castelo Branco

Vogal executivo

Maria Isabel Revés Arsénio Florêncio Semião

Vogais não executivos

Jordi Arenillas Claver

Jorge Nicolau Molina

António Luna Vaz

LISBOA, 4 DE ABRIL DE 2019



Anexos

ANEXO 1 - MODELOS

S.02.01.02 – Balanço

Valores em euros.

	Valor Solvência II
ATIVOS	
Ativos intangíveis	494
Ativos por impostos diferidos	34,100
Excedente de prestações de pensão	-
Imóveis, instalações e equipamento para uso próprio	-
Investimentos (que não ativos detidos no quadro de contratos ligados a índices e a unidades de participação)	1,901,335,633
Imóveis (que não para uso próprio)	-
Interesses em empresas relacionadas, incluindo participações	-
Títulos de fundos próprios	2,918
Ações — cotadas em bolsa	-
Ações — não cotadas em bolsa	2,918
Obrigações	1,623,773,968
Obrigações de dívida pública	963,962,415
Obrigações de empresas	658,322,240
Títulos de dívida estruturados	-
Títulos de dívida garantidos com colateral	1,489,314
Organismos de investimento coletivo	128,826
Derivados	-
Depósitos que não equivalentes a numerário	277,429,920
Outros investimentos	-
Ativos detidos no quadro de contratos ligados a índices e a unidades de participação	2,313,954,339
Empréstimos e hipotecas	-
Empréstimos sobre apólices de seguro	-
Empréstimos e hipotecas a particulares	-
Outros empréstimos e hipotecas	-
Montantes recuperáveis de contratos de resseguro dos ramos:	-
Não-vida e acidentes e doença com bases técnicas semelhantes às do ramo não-vida	-
Não-vida, excluindo seguros de acidentes e doença	-
Acidentes e doença com bases técnicas semelhantes às do ramo não-vida	-
Vida e acidentes e doença com bases técnicas semelhantes às do ramo vida, excluindo seguros de	-
acidentes e doença e contratos ligados a índices e a unidades de participação	-
Acidentes e doença com bases técnicas semelhantes às do ramo vida	-
Vida, excluindo seguros de acidentes e doença e contratos ligados a índices e a unidades de	-
participação	-
Vida, ligado a índices e a unidades de participação	-
Depósitos em cedentes	-
Valores a receber de operações de seguro e mediadores	-
Valores a receber a título de operações de resseguro	-
Valores a receber (de operações comerciais, não de seguro)	2,032,241
Ações próprias (detidas diretamente)	-
Montantes devidos a título de elementos dos fundos próprios ou dos fundos iniciais mobilizados mas	-
ainda não realizados	-
Caixa e equivalentes de caixa	40,323,427
Quaisquer outros ativos, não incluídos noutros elementos do balanço	- 54,910
ATIVOS TOTAIS	4,257,625,324

Valores em euros.

	Valor Solvência II
PASSIVOS	-
Provisões técnicas — não-vida	-
Provisões técnicas — não-vida (excluindo acidentes e doença)	-
PT calculadas no seu todo	-
Melhor Estimativa	-
Margem de risco	-
Provisões técnicas — acidentes e doença (com bases técnicas semelhantes às do ramo não-vida)	-
PT calculadas no seu todo	-
Melhor Estimativa	-
Margem de risco	-
Provisões técnicas — vida (excluindo os seguros ligados a índices e a unidades de participação)	1,788,688,022
Provisões técnicas — acidentes e doença (com bases técnicas semelhantes às do ramo vida)	-
PT calculadas no seu todo	-
Melhor Estimativa	-
Margem de risco	-
Provisões técnicas — vida (excluindo os seguros de acidentes e doença e contratos ligados a índices e a unidades de participação)	1,788,688,022
PT calculadas no seu todo	-
Melhor Estimativa	1,787,457,343
Margem de risco	1,230,679
Provisões técnicas — contratos ligados a índices e a unidades de participação	2,309,351,842
PT calculadas no seu todo	2,313,954,339
Melhor Estimativa	- 6,191,413
Margem de risco	1,588,915
Passivos contingentes	178,336
Provisões que não provisões técnicas	-
Obrigações a título de prestações de pensão	-
Depósitos de resseguradores	-
Passivos por impostos diferidos	1,651,913
Derivados	227,072
Dívidas a instituições de crédito	-
Passivos financeiros que não sejam dívidas a instituições de crédito	-
Valores a pagar de operações de seguro e mediadores	13,667,026
Valores a pagar a título de operações de resseguro	-
Valores a pagar (de operações comerciais, não de seguro)	2,344,632
Passivos subordinados	-
Passivos subordinados não classificados nos fundos próprios de base (FPB)	-
Passivos subordinados classificados nos fundos próprios de base (FPB)	-
Quaisquer outros passivos não incluídos noutros elementos do balanço	3,921,065
TOTAL DOS PASSIVOS	4,120,029,906
EXCEDENTE DO ATIVO SOBRE O PASSIVO	137,595,417

S.05.01.02 – Prémios, sinistros e despesas por classe de negócio

Valores em euros.

	Ramo: Responsabilidades de seguros de vida						Responsabilidades de resseguro de vida		TOTAL
	Seguros de acidentes e doença	Seguros com participação nos resultados	Seguros ligados a índices e unidades de participação	Outros seguros de vida	Anuidades decorrentes de contratos de seguro do ramo não-vida relacionadas com responsabilidades de seguro de acidentes e doença	Anuidades decorrentes de contratos de seguro do ramo não-vida relacionadas com outras responsabilidades de seguro que não de acidentes e doença	Resseguro de acidentes e doença	Resseguro do ramo vida	
Prémios emitidos									
Valor bruto	-	161,108,472	338,787,259	17,092,060	-	-	-	-	516,987,790
Parte dos resseguradores	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Líquido	-	161,108,472	338,787,259	17,092,060	-	-	-	-	516,987,790
Prémios adquiridos									
Valor bruto	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parte dos resseguradores	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Líquido	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sinistros ocorridos									
Valor bruto	-	219,569,937	211,039,713	200,115	-	-	-	-	430,809,765
Parte dos resseguradores	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Líquido	-	219,569,937	211,039,713	200,115	-	-	-	-	430,809,765
Alterações noutras provisões técnicas									
Valor bruto	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parte dos resseguradores	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Líquido	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Despesas efetuadas	-	5,066,110	8,601,870	1,934	-	-	-	-	13,669,915
Outras despesas									3,592,247
Despesas totais									17,262,161

Prémios, sinistros e despesas por país

Valores em euros.

	Portugal	5 principais países (em montante de prémios emitidos em valor bruto) — Responsabilidades do ramo vida					TOTAL
		((código ISO 3166–1 alfa–2 dos países))					
Prémios emitidos							
Valor bruto	516,987,790						516,987,790
Parte dos resseguradores	0						0
Líquido	516,987,790						516,987,790
Prémios adquiridos							
Valor bruto	0						0
Parte dos resseguradores	0						0
Líquido	0						0
Sinistros ocorridos							
Valor bruto	430,809,765						430,809,765
Parte dos resseguradores	0						0
Líquido	430,809,765						430,809,765
Alterações noutras provisões técnicas							
Valor bruto	0						0
Parte dos resseguradores	0						0
Líquido	0						0
Despesas efetuadas	13,669,915						13,669,915
Outras despesas	3,592,247						3,592,247
Despesas totais	17,262,161						17,262,161

S.12.01.02 – Provisões Técnicas de seguro de vida

Valores em euros.

	Seguros com participação nos resultados	Seguros ligados a índices e unidades de participação		Outros seguros de vida		Anuidades decorrentes de contratos de seguro do ramo não-vida relacionadas com outras responsabilidades de seguro que não de acidentes e doença	Resseguro aceite	Total (Vida exceto seguros de acidentes e doença, incluindo contratos ligados a unidades de participação)
		Contratos sem opções nem garantias	Contratos com opções ou garantias	Contratos sem opções nem garantias	Contratos com opções ou garantias			
Provisões técnicas calculadas como um todo	-	2,313,954,339	-	-	-	-	-	2,313,954,339
Total dos Montantes recuperáveis de contratos de resseguro/EOET e Resseguro Finito após o ajustamento para perdas esperadas por incumprimento da contraparte associados às provisões técnicas calculadas no seu todo	-	-	-	-	-	-	-	-
Provisões técnicas calculadas como a soma da ME e da MR	-	-	-	-	-	-	-	-
Melhor Estimativa	-	-	-	-	-	-	-	-
Melhor Estimativa bruta	1,770,448,000	-	6,191,413	-	-	17,009,343	-	1,781,265,930
Total do Montante recuperável de contratos de resseguro/EOET e Resseguro Finito após ajustamento para perdas esperadas por incumprimento da contraparte	-	-	-	-	-	-	-	-
Melhor estimativa menos montante recuperável de contratos de resseguro/EOET e resseguro finito — total	1,770,448,000	-	6,191,413	-	-	17,009,343	-	1,781,265,930
Margem de Risco	1,218,968	1,588,915	-	-	11,711	-	-	2,819,594
Montante das medidas transitórias nas provisões técnicas	-	-	-	-	-	-	-	-
Provisões técnicas calculadas como um todo	-	-	-	-	-	-	-	-
Melhor estimativa	-	-	-	-	-	-	-	-
Margem de Risco	-	-	-	-	-	-	-	-
PROVISÕES TÉCNICAS - TOTAL	1,771,666,968	2,309,351,842	-	-	17,021,054	-	-	4,098,039,864

S.22.01.21 – Impacto das garantias a longo prazo e medidas transitórias

Valores em euros.

	Montante com as garantias a longo prazo e as medidas transitórias	Impacto das medidas transitórias ao nível das provisões técnicas	Impacto das medidas transitórias ao nível da taxa de juro	Impacto do ajustamento para a volatilidade definido como zero	Impacto do ajustamento de congruência definido como zero
Provisões técnicas	4,098,039,864	n.a.	n.a.	7,749,206	n.a.
Fundos próprios de base	133,686,094	n.a.	n.a.	-5,773,159	n.a.
Fundos próprios elegíveis para cumprimento do Requisito de Capital de Solvência	133,686,094	n.a.	n.a.	-5,773,159	n.a.
Requisito de Capital de Solvência	89,243,632	n.a.	n.a.	145,987	n.a.
Fundos próprios elegíveis para cumprimento do Requisito de Capital Mínimo	133,686,094	n.a.	n.a.	-6,097,391	n.a.
Requisito de capital mínimo	40,159,635	n.a.	n.a.	65,694	n.a.

S.23.01.01.01 – Fundos Próprios

Valores em euros.

	TOTAL	Nível 1 — sem restrições	Nível 1 — com restrições	Nível 2	Nível 3
Fundos próprios de base antes da dedução por participações noutros setores financeiros como previsto no artigo 68.o do Regulamento Delegado 2015/35					
Capital em ações ordinárias (sem dedução das ações próprias)	76,000,000	76,000,000	-	-	-
Conta de prémios de emissão relacionados com o capital em ações ordinárias	-	-	-	-	-
Fundos iniciais, contribuições dos membros ou elemento dos fundos próprios de base equivalente para as mútuas e sociedades sob a forma mútua	-	-	-	-	-
Contas subordinadas dos membros de mútuas	-	-	-	-	-
Fundos excedentários	-	-	-	-	-
Acções preferenciais	-	-	-	-	-
Conta de prémios de emissão relacionados com ações preferenciais	-	-	-	-	-
Reserva de reconciliação	61,595,417	61,595,417	-	-	-
Passivos subordinados	-	-	-	-	-
Montante igual ao valor líquido dos ativos por impostos diferidos	-	-	-	-	-
Outros elementos dos fundos próprios aprovados pela autoridade de supervisão como fundos próprios de base, não especificados acima	-	-	-	-	-
Fundos próprios das demonstrações financeiras que não devem ser consideradas na reserva de reconciliação e não cumprem os critérios para serem classificados como fundos próprios nos termos da Solvência II					
Fundos próprios das demonstrações financeiras que não devem ser consideradas na reserva de reconciliação e não cumprem os critérios para serem classificados como fundos próprios nos termos da Solvência II	3,909,323	-	-	-	-
Deduções					
Deduções por participações em instituições financeiras e instituições de crédito	-	-	-	-	-
TOTAL DOS FUNDOS PRÓPRIOS DE BASE APÓS DEDUÇÕES	133,686,094	133,686,094	-	-	-
Fundos próprios complementares					
Capital não realizado e não mobilizado em ações ordinárias, mobilizáveis mediante pedido	-	-	-	-	-
Fundos iniciais não realizados e não mobilizados, contribuições dos membros ou elemento dos fundos próprios de base equivalente para as mútuas e as sociedades sob a forma mútua, mobilizáveis mediante pedido	-	-	-	-	-
Ações preferenciais não realizadas e não mobilizadas, mobilizáveis mediante pedido	-	-	-	-	-
Um compromisso juridicamente vinculativo de subscrição e pagamento dos passivos subordinados mediante pedido	-	-	-	-	-
Cartas de crédito e garantias nos termos do artigo 96.o, n.o 2, da Diretiva 2009/138/CE	-	-	-	-	-
Cartas de crédito e garantias não abrangidas pelo artigo 96.o, n.o 2, da Diretiva 2009/138/CE	-	-	-	-	-
Reforços de quotização dos membros nos termos do artigo 96.o, n.o 3, primeiro parágrafo, da Diretiva 2009/138/CE	-	-	-	-	-
Reforços de quotização dos membros — não abrangidos pelo artigo 96.o, n.o 3, primeiro parágrafo, da Diretiva 2009/138/CE	-	-	-	-	-
Outros fundos próprios complementares	-	-	-	-	-
TOTAL DOS FUNDOS PRÓPRIOS COMPLEMENTARES	-	-	-	-	-
Fundos próprios disponíveis e elegíveis					
Fundos próprios totais disponíveis para satisfazer o RCS	133,686,094	133,686,094	-	-	0
Fundos próprios totais disponíveis para satisfazer o RCM	133,686,094	133,686,094	-	-	0
Fundos próprios totais elegíveis para satisfazer o RCS	133,686,094	133,686,094	-	-	0
Fundos próprios totais elegíveis para satisfazer o RCM	133,686,094	133,686,094	-	-	0
RCS	89,243,632	-	-	-	-
RCM	40,159,635	-	-	-	-
Rácio de fundos próprios elegíveis para o RCS	149.80%	-	-	-	-
Rácio de fundos próprios elegíveis para o RCM	332.89%	-	-	-	-

S.23.01.01.02 – Reserva de Reconciliação

Valores em euros.

	TOTAL
Reserva de reconciliação	
Excedente do ativo sobre o passivo	137,595,417
Ações próprias (detidas direta e indiretamente)	-
Dividendos previsíveis, distribuições e encargos	-
Outros elementos dos fundos próprios de base	76,000,000
Ajustamentos para elementos dos fundos próprios com restrições em relação com carteiras de ajustamento de congruência e fundos circunscritos para fins específicos	-
Reserva de reconciliação	61,595,417
Lucros Esperados	-
Lucros Esperados incluídos nos prémios futuros (EPIFP) — Ramo vida	-
Lucros Esperados incluídos nos prémios futuros (EPIFP) — Ramo não-vida	-
Total dos Lucros Esperados incluídos nos prémios futuros (EPIFP)	-

S.25.01.21 – Requisito de Capital de Solvência

Valores em euros.

	Requisito de capital de solvência bruto	Parâmetro Específico da Empresa (PEE)	Simplificações
Risco de mercado	88,440,332		
Risco de incumprimento pela contraparte	4,516,558		
Risco específico dos seguros de vida	5,430,209		
Risco específico dos seguros de acidentes e doença			
Risco específico dos seguros não-vida			
Diversificação	-7,152,844		
Risco de ativos intangíveis			
Requisito de Capital de Solvência de Base	91,234,256		
Cálculo do Requisito de Capital de Solvência			
Risco operacional			10,645,010
Capacidade de absorção de perdas das provisões técnicas			-10,150,645
Capacidade de absorção de perdas dos impostos diferidos			-2,484,989
Requisito de capital para atividades exercidas nos termos do artigo 4.º da Diretiva 2003/41/CE			
Requisito de capital de solvência excluindo acréscimos de capital			89,243,632
Acréscimos de capital já decididos			
REQUISITO DE CAPITAL DE SOLVÊNCIA			
Outras informações sobre o RCS			
Requisito de capital para o submódulo de risco acionista baseado na duração			
Montante total do Requisito de Capital de Solvência Nocial para a parte remanescente			
Montante total do Requisito de Capital de Solvência Nocial para os fundos circunscritos para fins específicos			
Montante total do Requisito de Capital de Solvência Nocial para as carteiras de ajustamento de congruência			
Efeitos de diversificação devidos à agregação RCSI dos FCFE para efeitos do artigo 304.º			

S.28.01.01 – Requisito de Capital Mínimo

Valores em euros.

Resultado de RCM_v	81,119,039
-------------------------------------	-------------------

	Valor líquido (de contratos de resseguro/EOET) da melhor estimativa e PT calculadas como um todo	Valor líquido (de contratos de resseguro/EOET) do capital em risco total
Responsabilidades com participação nos lucros — benefícios garantidos	1,760,297,355	-
Responsabilidades com participação nos lucros — benefícios discricionários futuros	10,150,645	-
Responsabilidades de seguros ligados a índices e a unidades de participação	2,307,762,927	-
Outras responsabilidades de (re)seguro dos ramos vida e acidentes e doença	17,009,343	-
Total do capital em risco para todas as responsabilidades de (re)seguro do ramo vida	-	6,191,700

	Valor
RCM linear	81,119,039
RCS	89,243,632
Limite superior do RCM	40,159,635
Limite inferior do RCM	22,310,908
RCM combinado	40,159,635
Limite inferior absoluto do RCM	3,700,000
REQUISITO DE CAPITAL MÍNIMO (RCM)	40,159,635

BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A.

Relatório do Revisor Oficial de Contas sobre o relatório anual sobre a solvência e a situação financeira nos termos da alínea a) do n.º 1 do artigo 3.º da Norma Regulamentar n.º 2/2017-R, de 24 de março, da Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões

31 de dezembro de 2018



Relatório do Revisor Oficial de Contas sobre o relatório anual sobre a solvência e a situação financeira nos termos da alínea a) do n.º 1 do artigo 3.º da Norma Regulamentar n.º 2/2017-R, de 24 de março, da Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões

Ao Conselho de Administração da BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A.

Introdução

Nos termos da alínea a) do n.º 1 do artigo 3.º da Norma Regulamentar n.º 2/2017-R, de 24 de Março (“Norma Regulamentar”), da Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões (“ASF”), analisámos o Relatório Anual sobre a Solvência e a Situação Financeira (“Relatório”), previsto na alínea a) do artigo 26.º da Norma Regulamentar n.º 8/2016-R, de 16 de agosto (conforme republicada na Norma Regulamentar n.º 1/2018, de 11 de janeiro), incluindo a informação quantitativa a divulgar em conjunto com esse Relatório (“Informação quantitativa”), conforme estabelecida nos artigos 4.º e 5.º do Regulamento de Execução (UE) n.º 2015/2452, da Comissão, de 2 de dezembro de 2015, da BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A. (adiante designada por “BPI Vida e Pensões” ou “Companhia”), com referência a 31 de dezembro de 2018.

O nosso relatório compreende o relato das seguintes matérias:

- A. Relato sobre os ajustamentos entre a demonstração da posição financeira estatutária e a constante do balanço para efeitos de solvência e sobre a classificação, disponibilidade e elegibilidade dos fundos próprios;
- B. Relato sobre o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo;
- C. Relato sobre a implementação e efetiva aplicação do sistema de governação; e
- D. Relato sobre a restante informação divulgada no Relatório sobre a solvência e a situação financeira e na Informação quantitativa conjuntamente divulgada.

A. Relato sobre os ajustamentos entre a demonstração da posição financeira estatutária e a constante do balanço para efeitos de solvência e sobre a classificação, disponibilidade e elegibilidade dos fundos próprios

Responsabilidades do órgão de gestão

É da responsabilidade do Conselho de Administração da Companhia o cálculo dos ajustamentos entre a respetiva demonstração da posição financeira estatutária e a constante do balanço para efeitos de solvência e a classificação e avaliação da disponibilidade e elegibilidade dos fundos próprios.

PricewaterhouseCoopers & Associados - Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, Lda.
Sede: Palácio Sottomayor, Rua Sousa Martins, 1 - 3º, 1069-316 Lisboa, Portugal
Receção: Palácio Sottomayor, Avenida Fontes Pereira de Melo, n.º16, 1050-121 Lisboa, Portugal
Tel +351 213 599 000, Fax +351 213 599 999, www.pwc.pt
Matriculada na CRC sob o NUPC 506 628 752, Capital Social Euros 314.000
Inscrita na lista das Sociedades de Revisores Oficiais de Contas sob o n.º 183 e na CMVM sob o n.º 20161485

Responsabilidades do Revisor Oficial de Contas

A nossa responsabilidade, conforme definido na alínea a) do n.º 1 do artigo 4.º da Norma Regulamentar, consiste em expressar, com base no trabalho efetuado, uma conclusão com garantia razoável de fiabilidade, sobre se os ajustamentos entre a demonstração da posição financeira estatutária e a constante do balanço para efeitos de solvência e se a classificação, disponibilidade e elegibilidade dos fundos próprios, estão isentos de distorções materiais, são completos e fiáveis e, em todos os aspetos materialmente relevantes, são apresentados de acordo com os requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

De acordo com o n.º 2 do artigo 3.º da Norma Regulamentar, não é da nossa responsabilidade a verificação da adequação às disposições legais, regulamentares e técnicas aplicáveis do cálculo dos elementos incluídos no âmbito da certificação pelo atuário responsável da Companhia, definido no artigo 7.º da mesma Norma Regulamentar.

Âmbito do trabalho

O nosso trabalho foi efetuado de acordo com a Norma Internacional de Trabalhos de Garantia de Fiabilidade (ISAE) 3000 (Revista) "Trabalhos de Garantia de Fiabilidade que Não Sejam Auditorias ou Revisões de Informação Financeira Histórica", e outras orientações técnicas e normas éticas aplicáveis da Ordem dos Revisores Oficiais de Contas ("OROC") e consistiu na obtenção de prova suficiente e apropriada que permita, com segurança razoável, concluir que os ajustamentos entre a demonstração da posição financeira estatutária e a constante do balanço para efeitos de solvência e que a classificação, disponibilidade e elegibilidade dos fundos próprios, estão isentos de distorções materiais, são completos e fiáveis e, em todos os aspetos materialmente relevantes, são apresentados de acordo com os requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

O trabalho realizado incluiu, entre outros procedimentos, os seguintes:

- (i) a reconciliação da informação base utilizada para o cálculo dos ajustamentos com os sistemas de informação da Companhia e com a respetiva demonstração da posição financeira estatutária em 31 de dezembro de 2018 objeto de revisão legal de contas, e sobre a qual foi emitida Certificação Legal das Contas sem reservas e sem ênfases, datada de 14 de março de 2019;
- (ii) a revisão de acontecimentos subsequentes ocorridos entre a data da Certificação Legal das Contas e a data deste relatório;
- (iii) o entendimento dos critérios adotados; e
- (iv) o recálculo dos ajustamentos efetuados pela Companhia, exceto os referidos no parágrafo seguinte que estão excluídos do âmbito desta certificação.

O trabalho realizado não compreendeu a certificação dos ajustamentos efetuados ao nível das provisões técnicas e dos montantes recuperáveis de contratos de resseguro, os quais, conforme definido no artigo 7.º da Norma Regulamentar, foram objeto de certificação pelo atuário responsável da Companhia.

Relativamente aos ajustamentos efetuados ao nível de impostos diferidos decorrentes dos ajustamentos acima referidos, o trabalho realizado apenas compreendeu a verificação do impacto em impostos diferidos, tomando por base os referidos ajustamentos efetuados pela Companhia.

Em 31 de dezembro de 2018 o tratamento dado pela Companhia para efeitos de solvência aos fundos de pensões geridos pela Companhia, alterou face ao ano anterior. Em 31 de dezembro de 2017, a avaliação para efeito de solvência foi efetuada com base no valor atual das comissões de gestão futuras, deduzido das despesas, tendo originado um aumento dos fundos próprios elegíveis no montante de 19.597 milhares de euros. O referido ajustamento não foi objeto do nosso trabalho, tendo sido objeto de certificação pelo atuário responsável da Companhia. Em 31 de dezembro de 2018, a Companhia avaliou os respetivos requisitos de capital de acordo com o artigo 46.º da Lei n.º 147/2015, de 9 de setembro e divulgou o valor correspondente apurado no Relatório anual sobre a solvência e a situação financeira, no respeitante à composição dos fundos próprios, como fundos próprios constantes das demonstrações financeiras que não devem ser considerados na reserva de reconciliação e não cumprem os critérios de classificação como fundos próprios Solvência II.

A seleção dos procedimentos efetuados depende do nosso julgamento profissional, incluindo os procedimentos relativos à avaliação do risco de distorção material na informação objeto de análise, resultante de fraude ou erro. Ao efetuar essas avaliações de risco consideramos o controlo interno relevante para a preparação e apresentação da referida informação, a fim de planear e executar os procedimentos apropriados nas circunstâncias.

Aplicamos a Norma Internacional de Controlo de Qualidade 1 (ISQC 1) e, como tal, mantemos um sistema de controlo de qualidade incluindo políticas e procedimentos documentados relativos ao cumprimento com requisitos éticos, normas profissionais e requisitos legais e regulatórios aplicáveis.

Entendemos que a prova obtida é suficiente e apropriada para proporcionar uma base aceitável para a expressão da nossa conclusão.

Conclusão

Com base nos procedimentos realizados e incluídos na secção precedente “Âmbito do trabalho”, que foram planeados e executados com o objetivo de obter um grau de segurança razoável, concluímos que os ajustamentos entre a demonstração da posição financeira estatutária e a constante do balanço para efeitos de solvência, e que a classificação, disponibilidade e elegibilidade dos fundos próprios, à data a que se refere o relatório sobre a solvência e a situação financeira (31 de dezembro de 2018), estão isentos de distorções materiais, são completos e fiáveis e, em todos os aspetos materialmente relevantes, são apresentados de acordo com os requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

B. Relato sobre o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo

Responsabilidades do órgão de gestão

É da responsabilidade do Conselho de Administração da Companhia o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo submetido à ASF, em conformidade com o Regulamento Delegado (EU) n.º 2015/35, da Comissão, de 10 de outubro de 2014, que completa a Diretiva

n.º 2009/138/CE, do Parlamento Europeu e do Conselho, de 25 de novembro de 2009, relativa ao acesso à atividade de seguros e resseguros e ao seu exercício (“Regulamento”).

Responsabilidades do Revisor Oficial de Contas

A nossa responsabilidade, conforme definido na alínea a) do n.º 1 do artigo 4.º da Norma Regulamentar, consiste em expressar, com base no trabalho efetuado, uma conclusão com garantia razoável de fiabilidade sobre se o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo, são apresentados de acordo com os requisitos legais e regulamentares aplicáveis, de acordo com o Regulamento.

De acordo com o n.º 2 do artigo 3.º da Norma Regulamentar, não é da nossa responsabilidade a verificação da adequação às disposições legais, regulamentares e técnicas aplicáveis do cálculo dos elementos incluídos no âmbito da certificação pelo atuário responsável da Companhia, definido no artigo 7.º da mesma Norma Regulamentar.

Âmbito do trabalho

O nosso trabalho foi efetuado de acordo com a Norma Internacional de Trabalhos de Garantia de Fiabilidade (ISAE) 3000 (Revista) "Trabalhos de Garantia de Fiabilidade que Não Sejam Auditorias ou Revisões de Informação Financeira Histórica" e outras orientações técnicas e normas éticas aplicáveis da OROC e consistiu na obtenção de prova suficiente e apropriada que permita concluir, com segurança razoável, sobre se o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo, está isento de distorções materiais, de acordo com os requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

Para tanto o nosso trabalho consistiu, principalmente, em indagações ao pessoal e procedimentos analíticos e outros aplicados à informação de base utilizada para os cálculos dos requisitos de capital de solvência e de capital mínimo em 31 de dezembro de 2018, incluindo os seguintes procedimentos:

- 1 a reconciliação da referida informação base utilizada para os cálculos dos requisitos de capital de solvência e de capital mínimo em 31 de dezembro de 2018, com o balanço para efeitos de solvência, com os registos contabilísticos e demais informação mantida nos sistemas da Companhia, com referência à mesma data;
- 2 revisão em base de amostragem, da correta classificação e caracterização dos ativos de acordo com os requisitos do Regulamento;
- 3 revisão dos cálculos dos requisitos de capital de solvência e de capital mínimo em 31 de dezembro de 2018, efetuados pela Companhia; e
- 4 leitura da documentação preparada pela Companhia para dar cumprimento aos requisitos do Regulamento.

O trabalho realizado não compreendeu a revisão (i) dos elementos incluídos no âmbito da certificação pelo atuário responsável da Companhia, definidos no artigo 7.º da mesma Norma Regulamentar e (ii)

dos elementos do requisito do capital de solvência, incluídos no âmbito da certificação pelo atuário responsável, nos termos do artigo 10.º da mesma Norma Regulamentar.

A seleção dos procedimentos efetuados depende do nosso julgamento profissional, incluindo os procedimentos relativos à avaliação do risco de distorção material na informação objeto de análise, resultante de fraude ou erro. Ao efetuar essas avaliações de risco consideramos o controlo interno relevante para a preparação e apresentação da referida informação, a fim de planear e executar os procedimentos apropriados nas circunstâncias.

Aplicamos a Norma Internacional de Controlo de Qualidade 1 (ISQC 1) e, assim, mantemos um sistema de controlo de qualidade abrangente que inclui políticas e procedimentos documentados sobre o cumprimento de requisitos éticos, normas profissionais e requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

Entendemos que a prova obtida é suficiente e apropriada para proporcionar uma base aceitável para a expressão da nossa conclusão.

Conclusão

Com base nos procedimentos realizados e descritos na secção precedente “Âmbito do trabalho”, que foram planeados e executados com o objetivo de obter um grau de segurança razoável, concluímos que o cálculo do requisito de capital de solvência e do requisito de capital mínimo à data a que se refere o relatório sobre a solvência e a situação financeira (31 de dezembro de 2018), está isento de distorções materiais, é completo e fiável e, em todos os aspetos materialmente relevantes, é apresentado de acordo com os requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

C. Relato sobre a implementação e efetiva aplicação do sistema de governação

Responsabilidades do órgão de gestão

É da responsabilidade do Conselho de Administração da Companhia:

- A preparação do Relatório sobre a Solvência e a Situação Financeira e da informação a prestar à ASF para efeitos de supervisão, nos termos exigidos pela Norma Regulamentar n.º 8/2016-R, de 16 de agosto, da ASF (república na Norma Regulamentar n.º 1/2018-R, de 11 de janeiro); e
- A definição, aprovação, revisão periódica e documentação das principais políticas, estratégias e processos que definem e regulamentam o modo como a Companhia é dirigida, administrada e controlada, incluindo os sistemas de gestão de riscos e de controlo interno (“Sistema de governação”), as quais devem ser descritas no capítulo B do Relatório, tendo em conta o previsto no artigo 294.º do Regulamento Delegado (UE) n.º 2015/35 da Comissão, de 10 de outubro de 2014 (Regulamento).

Responsabilidades do Revisor Oficial de Contas

A nossa responsabilidade, conforme definido na alínea b) do n.º 1 do artigo 4.º da Norma Regulamentar, consiste em expressar, com base no trabalho efetuado, uma conclusão com garantia limitada de fiabilidade sobre a implementação e efetiva aplicação do sistema de governação.

Âmbito do trabalho

O nosso trabalho foi efetuado de acordo com a Norma Internacional de Trabalhos de Garantia de Fiabilidade (ISAE) 3000 (Revista) "Trabalhos de Garantia de Fiabilidade que Não Sejam Auditorias ou Revisões de Informação Financeira Histórica" e outras orientações técnicas e normas éticas aplicáveis da OROC e consistiu na obtenção de prova suficiente e apropriada que permita concluir, com segurança moderada, sobre se o conteúdo do capítulo "Sistema de governação" do relatório sobre a solvência e a situação financeira, reflete, em todos os aspetos materialmente relevantes, a descrição da implementação e efetiva aplicação do Sistema de governação da Companhia em 31 de dezembro de 2018.

O trabalho realizado incluiu, entre outros procedimentos, os seguintes:

- (i) A apreciação da informação contida no Relatório sobre o Sistema de governação da Companhia quanto aos seguintes principais aspetos: informações gerais; requisitos de qualificação e de idoneidade; sistema de gestão de riscos com inclusão da auto-avaliação do risco e da solvência; sistema de controlo interno; função de auditoria interna; função atuarial; subcontratação e eventuais informações adicionais;
- (ii) A leitura e apreciação da documentação que sustenta as principais políticas, estratégias e processos descritos no Relatório que regulamentam o modo como a Companhia é dirigida, administrada e controlada e obtenção de prova corroborativa sobre a sua implementação;
- (iii) A discussão das conclusões com os responsáveis da Companhia.

A seleção dos procedimentos efetuados depende do nosso julgamento profissional, incluindo os procedimentos relativos à avaliação do risco de distorção material na informação objeto de análise, quer resultante de fraude ou erro. Ao efetuar essas avaliações de risco consideramos o controlo interno relevante para a preparação e apresentação da referida informação, a fim de planear e executar os procedimentos apropriados nas circunstâncias.

Aplicamos a Norma Internacional de Controlo de Qualidade 1 (ISQC 1) e, assim, mantemos um sistema de controlo de qualidade abrangente que inclui políticas e procedimentos documentados sobre o cumprimento de requisitos éticos, normas profissionais e requisitos legais e regulamentares aplicáveis.

Entendemos que a prova obtida é suficiente e apropriada para proporcionar uma base aceitável para a expressão da nossa conclusão.

Conclusão

Com base nos procedimentos realizados e descritos na secção precedente "Âmbito do trabalho", que foram planeados e executados com o objetivo de obter um grau de segurança moderada, nada chegou ao nosso conhecimento que nos leve a concluir que, à data a que se refere o relatório sobre a solvência e a situação financeira (31 de dezembro de 2018), o conteúdo do capítulo "Sistema de governação" não reflete, em todos os aspetos materiais, a descrição da implementação e efetiva aplicação do Sistema de governação da Companhia.

D. Relato sobre a restante informação divulgada no relatório sobre a solvência e a situação financeira e na Informação quantitativa conjuntamente divulgada

Responsabilidades do órgão de gestão

É da responsabilidade do Conselho de Administração da Companhia a preparação do Relatório sobre a Solvência e a Situação financeira e da informação a prestar à ASF para efeitos de supervisão, nos termos exigidos pela Norma Regulamentar n.º 8/2016-R, de 16 de agosto, da ASF (republicada pela Norma Regulamentar n.º 1/2018, de 11 de janeiro), incluindo a informação quantitativa a divulgar em conjunto com esse Relatório, conforme estabelecida nos artigos 4.º e 5.º do Regulamento de Execução (UE) n.º 2015/2452, da Comissão, de 2 de dezembro de 2015.

Responsabilidades do Revisor Oficial de Contas

A nossa responsabilidade, conforme definido na alínea c) do n.º 1, do artigo 4.º da Norma Regulamentar, consiste em expressar, com base no trabalho efetuado, uma conclusão com garantia limitada de fiabilidade sobre se a restante informação divulgada no Relatório e na Informação Quantitativa conjuntamente divulgada, é concordante com a informação que foi objeto do nosso trabalho e com o conhecimento que obtivemos durante a realização do mesmo.

Âmbito do trabalho

O nosso trabalho foi efetuado de acordo com a Norma Internacional de Trabalhos de Garantia de Fiabilidade (ISAE) 3000 (Revista) "Trabalhos de Garantia de Fiabilidade que Não Sejam Auditorias ou Revisões de Informação Financeira Histórica" e outras orientações técnicas e normas éticas aplicáveis da OROC e consistiu da obtenção de prova suficiente e apropriada que permita concluir, com segurança moderada, sobre se a restante informação divulgada no relatório sobre a solvência e a situação financeira é concordante com a informação objeto do trabalho do revisor oficial de contas e com o conhecimento obtido durante o processo de certificação.

O trabalho realizado incluiu, entre outros procedimentos, a leitura integral do referido relatório e a avaliação da concordância conforme acima referida.

A seleção dos procedimentos efetuados depende do nosso julgamento profissional, incluindo os procedimentos relativos à avaliação do risco de distorção material na informação objeto de análise, resultante de fraude ou erro. Ao efetuar essas avaliações de risco consideramos o controlo interno relevante para a preparação e apresentação da referida informação, a fim de planear e executar os procedimentos apropriados nas circunstâncias.

Aplicamos a Norma Internacional de Controlo de Qualidade 1 (ISQC 1) e, como tal, mantemos um sistema de controlo de qualidade incluindo políticas e procedimentos documentados relativos ao cumprimento com requisitos éticos, normas profissionais e requisitos legais e regulatórios aplicáveis.

Entendemos que a prova obtida é suficiente e apropriada para proporcionar uma base aceitável para a expressão da nossa conclusão.

Conclusão

Com base nos procedimentos realizados e descritos na secção precedente “Âmbito do trabalho” que foram planeados e executados com o objetivo de obter um grau de segurança moderada, nada chegou ao nosso conhecimento que nos leve a concluir que, à data a que se refere o relatório sobre a solvência e a situação financeira (31 de dezembro de 2018), a informação divulgada no relatório sobre a solvência e a situação financeira não é concordante com a informação que foi objeto do nosso trabalho e com o conhecimento que obtivemos durante a realização do mesmo.

E. Outras matérias

Tendo em conta a normal dinâmica de qualquer sistema de controlo interno, as conclusões apresentadas relativamente ao sistema de governação da Companhia não deverão ser utilizadas para efetuar qualquer projeção para períodos futuros, na medida em que poderão existir alterações nos processos e controlos analisados e no seu grau de eficácia. Por outro lado, dadas as limitações inerentes ao sistema de controlo interno, irregularidades, fraudes ou erros podem ocorrer sem que sejam detetados.

5 de abril de 2019

PricewaterhouseCoopers & Associados
- Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, Lda.
representada por



Carlos Manuel Sim Sim Maia, R.O.C.

Exmos. Senhores
BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A.
Rua Braamcamp n.º 11, 6.º
1250-049 Lisboa
PORTUGAL

Lisboa, 28 de Março de 2019

Exmos. Senhores,

Certificação atuarial do relatório sobre a solvência e a situação financeira e da informação a prestar à ASF para efeitos de supervisão reportado a 31 de dezembro de 2018

1. Introdução

A Towers Watson de España, S.A. ("Willis Towers Watson") foi nomeada pela BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A. ("BPI Vida e Pensões") para a elaboração da certificação atuarial do relatório sobre a solvência e a situação financeira e da informação a prestar à Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões ("ASF") para efeitos de supervisão reportado a 31 de dezembro de 2018 (a "informação sobre Solvência II"), de acordo com a Norma Regulamentar N.º 2/2017-R, de 24 de março.

A elaboração da presente certificação foi realizada por Julio Koch, consultor da Willis Towers Watson e certificado pela ASF como atuário responsável.

Na Tabela 1 apresenta-se a informação global sobre Solvência II à data de 31 de dezembro de 2018 preparada pela BPI Vida e Pensões.

Tabela 1: Informação sobre Solvência II reportada a 31 de dezembro 2018 (Valores em Euros)

	31 de dezembro de 2018
Provisões técnicas	4.098.039.864
Montantes recuperáveis	0
Fundos próprios disponíveis	133.686.094
Fundos próprios elegíveis para a cobertura do SCR ⁽¹⁾	133.686.094
Fundos próprios elegíveis para a cobertura do MCR ⁽²⁾	133.686.094
SCR ⁽¹⁾	89.243.632
MCR ⁽²⁾	40.159.635

(1) Requisito de capital de solvência

(2) Requisito de capital mínimo

2. Âmbito

A certificação abrange a verificação da adequação às disposições legais, regulamentares e técnicas aplicáveis no cálculo dos seguintes elementos da informação sobre Solvência II:

- Das provisões técnicas, incluindo a aplicação do ajustamento de volatilidade;
- Dos montantes recuperáveis de contratos de resseguro;
- Do módulo de risco específico de seguros de vida e do ajustamento para a capacidade de absorção de perdas das provisões técnicas do requisito de capital de solvência, divulgados no relatório sobre a solvência e a situação financeira.

A informação sobre Solvência II reportada a 31 de dezembro de 2018 foi preparada pela BPI Vida e Pensões e o atuário responsável realizou a revisão da metodologia e dos pressupostos utilizados pela BPI Vida e Pensões no cálculo dos elementos descritos anteriormente em relação aos requisitos das disposições legais, regulamentares e técnicas aplicáveis.

O atuário responsável também realizou uma análise de razoabilidade aos resultados dos cálculos da informação sobre Solvência II, mas não procedeu a verificações detalhadas dos modelos e processos envolvidos.

3. Responsabilidades

Este relatório encontra-se elaborado em conformidade com o disposto na Norma Regulamentar n.º 2/2017-R, de 24 de março.

O órgão de administração da BPI Vida e Pensões é responsável pela aprovação do relatório sobre a solvência e a situação financeira.

É função do atuário responsável a emissão de uma opinião de índole atuarial, independente, sobre os elementos referidos no número anterior. Para as suas conclusões foram tomadas em consideração as conclusões do revisor oficial de contas, incluindo, se aplicável, eventuais inconformidades por este detetadas.

A BPI Vida e Pensões é responsável pela completude e exatidão dos dados necessários para produzir a informação sobre Solvência II. O atuário responsável não procedeu a quaisquer testes de verificação à informação facultada e foi informado que os responsáveis de Direção da BPI Vida e Pensões não têm conhecimento de nenhuma outra informação, a que o atuário responsável não tenha tido acesso que poderia ter afetado o seu parecer.

4. Opinião

O atuário responsável concluiu que a metodologia e os pressupostos utilizados para a determinação das provisões técnicas, dos montantes recuperáveis de contratos de resseguro e do módulo de risco específico de seguros de vida e do ajustamento para a capacidade de absorção de perdas das provisões técnicas do requisito de capital de solvência, encontram-se em conformidade com as disposições legais, regulamentares e técnicas aplicáveis, correspondentes às alíneas de 1.3 a 1.21, 2.3 a 2.10 e de 2.19 a 2.23 do Anexo II, Capítulo II, Secção II da Norma Regulamentar N.º 2/2017-R, de 24 de março. O atuário responsável considera que as questões encontradas não têm impacto material na informação sobre Solvência II analisada.

De acordo com a nossa análise de razoabilidade, os resultados dos cálculos não revelaram nenhuma questão que sugerisse uma distorção material referente às provisões técnicas, aos montantes recuperáveis de contratos de resseguro e aos módulos de risco específico de seguros de vida e do ajustamento para a capacidade de absorção de perdas das provisões técnicas do requisito de capital de solvência.

5. Credibilidade e limitações

Para estas conclusões o atuário responsável baseou-se nos dados e nas informações disponibilizadas pela BPI Vida e Pensões. O presente parecer é efetuado unicamente para uso da BPI Vida e Pensões de acordo com os termos do nosso âmbito do trabalho. Nos limites máximos permitidos pela lei aplicável, a Willis Towers Watson não aceita ou assume qualquer responsabilidade, dever ou pedidos de indemnização de outra entidade que não a BPI Vida e Pensões em relação à revisão, opinião ou qualquer afirmação constantes neste parecer.

Vários pressupostos foram assumidos sobre a experiência futura, incluindo a experiência económica e de investimentos, custos, rescisões de contratos e sinistralidade. Estes pressupostos assumidos foram determinados com base em estimativas razoáveis. No entanto, é provável que a experiência real futura seja diferente destes pressupostos devido a flutuações aleatórias, alterações no contexto operacional e outros fatores. Estas variações poderão ter um impacto significativo na informação sobre Solvência II.

Com os melhores cumprimentos,



Julio Koch

Willis Towers Watson



BPI VIDA E PENSÕES – COMPANHIA DE SEGUROS, S.A.

Sociedade matriculada na Conservatória do Registo Comercial de Lisboa sob o número único 502 623 543

Sede: Rua Braamcamp, 11-6º, 1250-049 Lisboa, PORTUGAL

Capital Social: 76 000 000.00 euros